

ΠΑΝΑΡΧΑΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1700
ΕΥΡΩ 4,98

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΟΠΛΩΝ ΣΕ ΣΠΗΛΙΑ
ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ **ΤΟ 700.000 Π.Χ.!**

Οί «τελετουργικές» άνθρωποθυσίες:
Πώς τις είδαν οί Έλληνες καί πώς οί Σημίτες

**Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας.**
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλομοιούτος: 3314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ήλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@otenet.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Εκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλιό Φάληρο.

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: 1.700 δρχ. - 4,98 ευρώ.
- 12μηνη συνδρομή: 16.000 δρχ.- 46,98 ευρώ.
- Όργανισμών κ.λπ.: 24.000 δρχ.- 70,43 ευρώ.
- Φοιτητών: 13.000 δρχ. - 38,15 ευρώ.
- Έξωτერიκού: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά την λήξη του 12μήνου. Διακοπή
της συνδρομής γίνεται μόνον κατόπιν
τηλεφωνήματος του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμβάσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση
καθ' οιονδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων του «Δαυλός»
χωρίς την γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 15008:

Η πολιορκημένη Ακρόπολη

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 15010:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
**Ν. ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ, Ε. ΣΠΑΝΔΑΓΟΣ, Δ. ΚΑΖΙΟΛΑΣ, Μ.
ΡΑΣΤΟΥΛΗΣ, Ι. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ, Π. ΚΟΚΚΙΝΙΩΤΗΣ, Κ.
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.**

ΣΕΛΙΣ 15010:

Η καταγωγή και η οικογένεια του Ίησού
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15016:

Το ΙΚΥ όμολογεί τη διακοπή της ύποτροφίας
ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15017:

Έργαστήριο οστέινων όπλων - εργαλείων
στη Χαλκιδική πριν από 700.000 χρόνια!
ΝΑΝΣΥ ΜΠΙΣΚΑ

ΣΕΛΙΣ 15022:

«Ντομπλάρισμα» φιλελληνικού διδλίου
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15023:

Ανθρωποθυσίες: Οί θέσεις Έλλήνων και Σημιτών
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15035:

Το Χί προηγείτο στο Φί στην αλφαθητική σειρά
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15039:

Ποντιακό τραγούδι με θέμα το μύθο του Προμηθέα
ΠΑΡΕΣΣΑ ΚΑΛΑΝΤΩΝΗ

ΣΕΛΙΣ 15043:

Οί «θολωτοί τάφοι» δεν είναι μνημεία, αλλά μνημεία
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15059:

Πανάρχαιη εξάπλωση της Έλληνικής Γλώσσας
και Γραφής στην Ίνδονησία και την Πολυνησία
ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15071:

Ενότης Μαθηματικών - Θρησκείας στην Αρχαιότητα
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15076:

Η «ιντελλιγκέντσια» της Ρωμοσύνης
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΛΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15077:

Τα κόκκαλα και το εξωκλήσι
ΠΑΝΟΣ ΤΣΙΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15083:

Κινηματογραφική ψυχοθεραπεία
ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15086:

«Στόν αϊθέρα στέκει, νά!»
Δ.Ι.Α.

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 15034 • Ο ΑΛΛΟΣ
ΛΟΓΟΣ: σελ. 15056 • ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: σελ. 15057 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 15069
• Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 15083.

Ἡ πολιορκημένη Ἀκρόπολη

Στὸ σημεῖο προσβάσεως πρὸς τὸ Σύμβολο τοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ, τὴν Ἀκρόπολη τῶν Ἀθηνῶν, οἱ Μεγάλοι Ἀρχιερεῖς τῶν ἐπιγόνων τῶν δημιουργῶν τοῦ Μεσαιωνισμοῦ συνενερέθησαν καὶ συνώμοσαν, δίδοντας ἄφεση ἁμαρτιῶν γιὰ ὅσα μεταξύ τους διέπραξαν ἢ παρέλειψαν νὰ διαπράξουν στὴν πορεία τους μέσα στὸ σκότος τῶν αἰώνων. Οὐτε μία λέξη μετάνοιας δὲν ἀκούστηκε γιὰ τὴν καταστροφή τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τὴν δολοφονία τῆς Σοφίας, ἡ προστάτις τῆς ὁποίας βρίσκεται ἐπὶ 17 αἰῶνες ἐνταφιασμένη 200 μέτρα ἀνατολικώτερα, μέσα στὸ σημερινὸ ρημαδιὸ τοῦ πάλαι ποτὲ περίλαμπρου ναοῦ της.

Καὶ ὁ χώρος, κατακτημένος, κατασκαμμένος καὶ λεηλατημένος, εἶναι ὠριοθετημένος ἀπὸ δύο μόνιμα συμβολικὰ κιγκλιδώματα περιφράξεως, τὶς ὁδοὺς Ἀποστόλου Παύλου καὶ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου: Δὲν μπορείς ν' ἀνεβῇς στὸν Πολιτισμό, χωρὶς νὰ περάσῃς ἀπὸ τὰ δύο φυλάκια τῶν κατακτητῶν. Ὁ πρῶτος, ἂν καὶ ἐξεβλήθη ἐν μέσῳ τῆς «**χλεύης**» τῶν Ἀθηναίων («**Πράξεις Ἀποστόλων**», ις' 32) καὶ ὁ δεύτερος, ἂν καὶ μέλος ξένης (τῆς ἐβραϊκῆς) παροικίας τῆς Ἀθήνας καὶ ὁ μόνος ποὺ «ἐπίστευσε» τὸν πρῶτο (μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκα του, τῆς ἴδιας ἐπίσης παροικίας, τὴν Θάμαρ, κρυπτόμενη πίσω ἀπὸ τὸν ἐξελληνισμένο ὄνομα «Δάμαρις»: βλέπε Ἑγκυκλοπαίδεια «Ἡλῖος», τόμος «Ἑλλάς», σελ. 1266), ἔχουν ἐγκατασταθῇ ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸ ὡς ὀριοφύλακες, δεσμοφύλακες καὶ κλειδοκράτορες ταυτόχρονα στὴν εἴσοδο τοῦ Συμβόλου τοῦ Πολιτισμοῦ.

Τί ἀνάγκασε τοὺς ἐγκεφάλους τοῦ ἐπιδιώνοντος Μεσαιωνισμοῦ νὰ ἐνώσουν τὶς δυνάμεις τους στὸν Λόφο τοῦ Ἀρεως, νὰ συντονίσουν τὶς δεήσεις τους καὶ νὰ ὑψώσουν τὰ ἀναστήματά τους – **γιὰ πρώτη φορὰ μαζὶ** στὴν ἱστορία καὶ στὸ συγκεκριμένο (πόσο εὐστοχα ἐπιλεγμένο, ἀλήθεια!) σημεῖο, μπροστὰ στὴν Πύλη τῆς Σοφίας; Ἐνωση δυνάμεων γίνεται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀδυναμία, δέηση ψάλλεται ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης καὶ ὑψωση τοῦ ἀναστήματος ἐπιχει-

ρεϊται, όταν υπάρχει κίνδυνος.

Ἄχ, γηγηνεῖς τῆς ἱερᾶς Ἀττικῆς Χθονὸς Ἐριχθόνιε καὶ Ἐρεχθεῦ, ἄχ Παρθένε Σοφία Ἀθηνᾶ, ἄχ ἀρχιερεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κάλλους Φειδία, Ἰκτῖνε, Καλλικράτη, ἄχ ταγοὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας (τοῦ Δήμου) Κλεισθένη, Περικλῆ... Ἦρθαν τ' ἄγρια καὶ διῶξαν τὰ ἡμέρα. Ἦρθαν μὲ ἀσιατική ἀμφίεση, μὲ ἀνατολική χλιδὴ καὶ μὲ βαρβαρική ἀλαζονεία. Καὶ κορυβαντιοῦν, ἥ καὶ «μαλώνουν σὲ ξένον ἀχυρῶνα», ἐν μέσῳ ἐνὸς ἄλαλου χοροῦ τῶν θλιβερῶν θυμάτων τοῦ θρησκευτικοῦ Κρετινισμοῦ, τῆς ἱστορικῆς ἀσυνειδησίας, τοῦ πνευματικοῦ ληθάργου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ κόματος.

Υ.Γ.: Εἴμαστε σταθερὰ ἀντίθετοι στὴν ποινικοποίηση θεμάτων ποὺ ἄπτονται τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλὰ, ὅπως σ' ὅλα, καὶ ἐδῶ ὑπάρχουν ὅρια. Πληθώρα περιοδικῶν, διδλίων, ἐφημερίδων, ἐκπομπῶν κ.λπ. ἀντιγράφουν κατὰ λέξιν ἢ κατὰ φράσεις, ἰδέες καὶ θέματα τὶς ἔρευνες τὶς ὁποῖες ἔχει δημοσιεύσει ὁ «Δ» ἀπὸ τὴν ἐκδόσή του τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1982 ἕως καὶ στὰ πρόσφατα τεύχη του, χωρὶς καμμία ἀναφορὰ στὴν πηγὴ καὶ κατὰ παράδασιν κάθε ἔννοιας δεοντολογίας καὶ πνευματικῆς ἐντιμότητος ἀλλὰ καὶ κατὰ παράδασιν σωρείας νόμων ποὺ προστατεύουν τὴν πνευματικὴ ἰδιοκτησία. Πρόκειται γιὰ πραγματικὴ «ἐπιχείρηση λεηλασίας» εὐρείας ἐκτάσεως, ποὺ διεξάγεται ἀπὸ πάσης κατηγορίας λογοκλόπους. Μέχρις ἐνὸς σημείου ἡ πνευματικὴ ἔνδεια, ἡ ἐκδοτικὴ στεριότητα καὶ ἡ ἀντιγραφὴ τοῦ ἔργου ἄλλων (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀρθρογράφων τοῦ «Δ», ποὺ ἔχουν ἤδη φύγει ἀπὸ τὴ ζωὴ) μᾶς προκαλοῦν αἰσθήματα κατανόησης γιὰ τὶς λαϊκὲς - ἐμπορικὲς αὐτὲς «ἱμιτασιὸν» τοῦ «Δανλοῦ», ἀλλὰ, ὅταν οἱ πράξεις τους συνοδεύονται ἀπὸ δόλο («ἐντεχνη» ἀλλοίωση ἢ «ἀνεπαίσθητη» στρέβλωση στὴ μετάδοση τοῦ τελικοῦ μηνύματος σύμφωνα μὲ τὴν γνωστὴ τακτικὴ τοῦ διεθνοῦς μισελληνισμοῦ «Σὲ ἀγκαλιάζω, γιὰ νὰ σὲ πνίξω»), γίνεται πλέον ἐπιβεβλημένη ἡ τιμωρία τους. Ἀπὸ τοῦδε καὶ στοὺς ἐξῆς οἰαδήποτε λογοκλοπία εἰς βάρος τοῦ Περιοδικοῦ θὰ παραδίδεται στὴν ἀρμοδιότητα τῆς Ποινικῆς καὶ Ἀστικῆς Δικαιοσύνης.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ ὑποδρύχια πόλη στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανὸ

Κύριε διευθυντά,

Στὰ τεύχη 211 καὶ 220 τοῦ «Δαυλοῦ» ἀναφέρεται ἡ ὑποδρύχια πόλη πλησίον τῆς νήσου Γιουνγκοῦνι τοῦ Εἰρηνικοῦ. Πιστεύω, ὅτι τὸ πρῶτο συνθετικὸ τοῦ ὀνόματος εἶναι *Γιουνάν*, δηλαδή Ἰωνία ἢ ἰωνικό. Γιουνάν λέγεται καὶ μία περιοχὴ μεταξὺ ΝΔ Κίνας καὶ Θιβετ καὶ ἀναμφισβήτητα εἶναι ἐλληνικὴ περιοχὴ. Πρὶν κάποια χρόνια ἐγινε κάποιος σεισμός ἐκεῖ, καὶ γιὰ τὴν ἐλληνικότητα κάποιων εὐρημάτων τότε ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες. Δὲν εἶναι τυχαία ἡ πυραμίδα στὴν Ὀκινάουα. Ὅπως ἀποφαίνεται ὁ καθηγητὴς Κιμούρα, ἡ κατασκευὴ αὐτὴ εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ ὅλα τὰ εὐρήματα τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς. Πυραμίδες στὴν Αἴγυπτο, πυραμίδες στὴ Νότιο Ἀμερική, «Μυκηναϊκά» τεῖχη στὴν Ἑλλάδα. Ὅλα ἰδίως κατασκευῆς. Μὲ ἐργαστηριακὴ ἐξέταση ὁ Ἰάπωνας καθηγητὴς Κιμούρα ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ κατασκευὴ εἶναι παλαιότερη τῶν 10.000 ἐτῶν. Σὲ ντοκυ-

μανταῖρ τοῦ «Ἀλτερ 5» ἐπιστήμονες ὑποστήριξαν, ὅτι οἱ πυραμίδες αὐτὲς τοῦ Γιουνγκοῦνι ἀνῆκαν σὲ ἓνα πολιτισμὸ τεχνολογικῶς ἀνώτερο τοῦ σημερινοῦ. Ἐργαστηριακὴ ἐρευνα τοῦ Ἰάπωνα καθηγητῆ, ἀλλὰ καὶ ἡ τεκμηριωμένη ἀπάντησις τῶν διακεκριμένων καθηγητῶν στὸ ντοκυμανταῖρ συμπιπτουν. Εἶναι λοιπὸν τυχαῖο; Ὁχι δέδαια. Ἀφοῦ σήμερα δὲν μποροῦμε νὰ πλησιάσουμε τὴν πρὸ 10.000 ἐτῶν τεχνολογία, πρέπει νὰ δεχθοῦμε – μακριὰ ἀπὸ «ἄφροκεντριστες» καὶ «ἀνατολιστές» –, ὅτι ὑπῆρχε ἓνας ἀνώτερος ἴσως πολιτισμὸς πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναφερθεῖσα ἐποχὴ. Ἐπιπροσθέτως ἂς μὴ ξεχνᾶμε τὴν θυθισθεῖσα Λεμουρία νήσο ἢ νήσο Μό, ποὺ ἔκειτο νότια τοῦ ἀναφερθέντος νησιοῦ. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε τὸν γλωσσολόγο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελέργης Νόρς Γιόσεφσον (βλέπε τὰ τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» 169 καὶ 170), ποὺ ἀνεκάλυψε ὅτι στὴν Πολυνησία (ἀπομεινάρια ὀρεινὰ τῆς

Ἡ καταγωγὴ καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰησοῦ σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τεῦχος 230, σελ. 14691 κ.έ. ὁ ἐπιστολογράφος σας κ. Σταῦρος Βασδέκης θέτει ἓνα ἐρώτημα καὶ μία παρακλήσις γιὰ βοήθεια. Στὴν προσπάθειά μου νὰ βοηθήσω λίγο τὸν πληροφορῶ γιὰ τὰ παρακάτω. (Μὲ τὴ βοήθεια: α) τῶν διδλίων «Ἰησοῦς», «Γολγοθᾶς» καὶ «Παῦλος» τοῦ Robert Ambelain τῶν ἐκδόσεων «Δίδρη», β) τοῦ διδλίου «Οἱ ἀντιφάσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης» τοῦ Θωμᾶ Μάρα, ἐκδ. «Δίδρη» καὶ γ) τοῦ διδλίου «Ἡ Καινὴ Διαθήκη», ἐκδ. «Ἡ Ζωὴ» 1964).

Κατέληξα στὸ ὅτι ὄντως τὸ θέμα τῆς πραγματικῆς καταγωγῆς τοῦ Ἰησοῦ εἶναι μία μεپردεμένη ὑπόθεσις. Μία σκοπίμως (;) συσκοτισμένη ἱστορία. Τὰ συμπεράσματα ποὺ ἀδιάστα θγαίνουν ἀπὸ τὴν παραπάνω διβλιογραφία καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη, εἶναι, πὼς ὁ Ἰησοῦς: α)

ἡπείρου Μό) οἱ ἰθαγενεῖς καὶ σήμερα ὁμιλοῦν
τὴν ἀρχαία Αἰολο-Ιωνικὴ διάλεκτο.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία.

Ν. Ζωγραφάκης
Γύθειο

Νὰ ζητήσουν συγγνώμη γιὰ τὸν φόνο τῆς Ὑπατίας

Κύριε διευθυντά,
Ὁ Ὅμιλος γιὰ τὴν Προβολὴ τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν, τοῦ ὁποῦ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι γενικὸς γραμματέας, ἔχει ὑποβάλει τὸ αἶτημα πρὸς τὸν Πατριάρχη τῆς Ἀλεξανδρείας νὰ ζητήσῃ δημόσια συγγνώμη γιὰ τὴ δολοφονία ἀπὸ χριστιανικὸ ὄχλο τῆς πόλεως αὐτῆς τῆς μεγάλῃς μαθηματικοῦ καὶ ἀστρονόμου Ὑπατίας (370-415 μ.Χ.).

Μήπως τώρα μετὰ τὴν συγγνώμη τοῦ Πάπα ἦρθε καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου νὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ αἶτημά μας αὐτὸ ἀπὸ κάποιον ἄλλο ἐκπρόσωπο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Μὲ ἐκτίμηση
Εὐάγγελος Σπανδάγος
Μαθηματικὸς - συγγραφέας

Πῶς ἡ «νάβλα» τοῦ Σοφοκλῆ «δόθηκε» στὸ Σολομῶντα

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,
Ἐπισκέφθηκα πρόσφατα τὸ ἀρχαῖο Δῖον στὴν Πιερίδα. Ἀπὸ τὰ ἐκθέματα τοῦ μουσείου τρία ἀντικείμενα μοῦ ἔκαναν περισσότερο ἐντύπωση:

Α) Ἡ ὕδραυλις. Ἕνα μουσικὸ ὄργανο, τὸ ὁποῖο ἐφευρε ὁ μηχανικὸς Κτησίδιος τὸν 3ο π.Χ. αἰῶνα, καὶ ἀπὸ αὐτὸ προήλθε ἀργότερα τὸ ἐκκλησιαστικὸ ὄργανο τῆς Δύσεως.

Β) Μία ἐπιτύμβια στήλη, στὴν ὁποία εἰκο-

νίζεται ἓνα ὄργανο, ποὺ ὁμοιάζει μὲ κιθάρα ἢ μὲ ἄρπα. Τὸ ὄργανο αὐτὸ ὀνομάζεται «νάβλα».

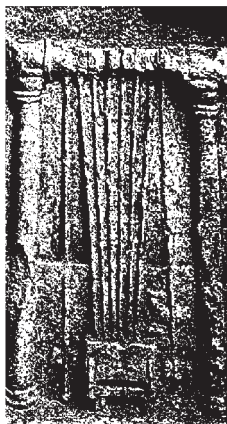
Γ) Στὸ ὑπόγειο τοῦ μουσείου ὑπάρχει ἓνας πίνακας, ὁ ὁποῖος δείχνει τὴν «ἐξέλιξη τοῦ ἀλφάβητου ἀπὸ τὸ φοινικικὸ στὸ ἐλληνικὸ» καὶ στὴ συνέχεια στὸ λατινικὸ, ὅπως ἀναφέρεται στὸν ὑπότιτλο.

Στὸ ἐγχειρίδιο, ποὺ κυκλοφορεῖ σὲ πολλὰ γλῶσσες καὶ εἶναι γραμμὲν ἀπὸ τὸν καθη-

εῖναι ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατὰ σάρκα καὶ κατὰ πνεῦμα, β) εἶναι υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα, γ) κατὰγεται ἀπὸ τὴν γενιὰ τοῦ Δαυὶδ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς μητέρας τὸν Μαρίας καὶ δ) εἶναι υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ κατὰ σάρκα ἀλλὰ υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατὰ πνεῦμα· ἐπίσης ε) ἡ Μαρία δὲν ἔχει ἰδέα γιὰ τὸ θαῦμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, σὰν νὰ μὴν ἦταν παρούσα στὸ γεγονός καὶ ὡς ἐκ τούτου γιὰ τὴν θεία καταγωγὴ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστολὴ ποὺ καλεῖται νὰ φέρῃ εἰς πέρας στὴ γῆ ὁ μονογενὴς (;) υἱὸς τῆς καὶ στ) ἡ Μαρία δὲν γνωρίζει, ὅτι κατὰ τοὺς μετέπειτα χριστιανοὺς ὀφείλει νὰ εἶναι ἀειπάρθετος, ἐφ' ὅσον ἐκτὸς τοῦ Ἰησοῦ ἀποκτᾷ μὲ φυσικὸ ἀσφαλῶς τρόπο καὶ ἄλλα τέκνα.

Ἀναλυτικότερα γιὰ τὴν (α) ὑπόθεση συνηγοροῦν κατὰ σειράν ὁ Ματθαῖος Α' 18: «μνηστευθείσης γάρ... τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου», ὁ Λουκᾶς Α' 35: «καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ... διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ», κατὰ τὴν βάπτιση δὲ ὁ Ματθαῖος Γ' 17: «καὶ ἰδὼν φωνή

Ἡ νάβλα τοῦ Δίου. Φυσικά δὲν δρέθηκε πονθενά καμμία «νάβλα τοῦ Σολομώντος» (ἢ τοῦ παπᾶ-Μεταλληνού).

γητή τῆς ἀρχαιολογίας τοῦ Α.Π.Θ. κ. Δημήτρη Παντερμαλῆ, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, διενεργεῖ καὶ τὶς ἀνασκαφές, ἀναφέρεται κατὰ λέξη: «Τὸ ἀσυνήθιστο αὐτὸ ὄργανο εἶναι ἡ Νάβλα, ποὺ ἀναφέρουν τὰ ἀρχαῖα κείμενα, ἓνα πολὺ παλιὸ ἀνατολίτικο ὄργανο, ποὺ ὑπῆρχε στὸ ναὸ τοῦ Σολομώντα. Τὸ χρησιμοποιοῦσαν δὲ στὰ συμπόσια οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι». Γὰρ τὸ ἀλφά-

βητο ἀναφέρεται στὸ ἐγχειρίδιο ὅτι: «Ὁ πίνακας δείχνει τὴν ἐξέλιξη ἀπὸ τὸ φοινικικὸ στὸ ἐλληνικὸ καὶ στὴ συνέχεια στὸ λατινικόν».

Πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, διαβάζοντας ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Κάκτος» τὸ «Περὶ τοῦ Εἰ τοῦ ἐν Δελφοῖς» τοῦ Πλουτάρχου, ἔπεσε στὴν ἀντίληψή μου ὁ στίχος τοῦ Σοφοκλῆ, ποὺ λέγει: «οὐ νάβλα κωκυτοῖσιν οὐ λύρα φίλα», ποὺ ἐρμηνεύεται «οὔτε στὴ νάβλα οὔτε στὴ λύρα ἀρέσουν οἱ θεῖοι».

Γυρίζοντας πίσω στὰ σχόλια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπεξεργασμένα ἀπὸ τὴν φιλολογικὴ ὁμάδα τοῦ «Κάκτου» μὲ σύμβουλο ἐκδόσεως τὸν πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Μεταλληνό, διαβάζω τὰ ἑξῆς: «Ἡ νάβλα ἦταν ἔγχροδο ὄργανο τῶν Ἑβραίων (nebel) σὲ σχῆμα λύρας, ἄρπας καὶ ἄλλοτε λαούτου. Ἦταν γνωστὸ στοὺς Αἰγυπτίους, στοὺς Χαλδαίους καὶ στοὺς Φοίνικες, οἱ ὁποῖοι τὸ γνώρισαν καὶ στοὺς Ἕλληνες».

Τελικὰ ὅλα τὰ πῆραμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς Φοίνικες καὶ τοὺς Ἑβραίους;

Μετὰ τιμῆς
Δημήτριος Καζιόλας
Θεσσαλονίκη

Ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη ἐπαναλαμβάνει τοὺς Προσωκρατικούς

Κύριε Λάμπρου,
Κατ' ἀρχὰς συγχαρητήρια γιὰ τὸ περιοδι-

κό σας. Ἀπὸ τὸ 1990, ὅταν πλέον εἶχα ἀποκτήσει τὸ διδακτορικὸ μου στὴν Ἀστροφυσι-

ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα», ὁ Μάρκος Α' 11: «καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἡδύοκησα», ὁ Λουκᾶς Γ' 22: «...φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν, σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα» καὶ ὁ Ἰωάννης Α' 34: «ἐγὼ εἶδον καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Γιὰ τὴν (β) ὑπόθεση συνηγοροῦν κατὰ σειρὰν: Ματθαῖος Α' 1-16: «**Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ... Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.**» Ἀρὰ ὁ Ἰωσήφ ἦταν ἀπὸ τὴν γενεὰ Δαβὶδ καὶ ἐπομένως ὁ φυσικὸς πατέρας τοῦ Ἰησοῦ. Λουκᾶς Β' 48-50: «**...ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἐγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε καὶ εἶπε... ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου λεί εἶναι με; καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ρῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.**» Στὴν περικοπὴ αὐτὴ μπορεῖ ἴσως κάποιος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὅτι ἡ μητέρα του χρησιμοποιεῖ τὴν λέξη «πατέρας» γιὰ τὸν Ἰωσήφ μπροστὰ σὲ ξένους, στὸν ναό; Ὅταν ὅμως ὁ μικρὸς Ἰησοῦς

κή, ἄρχισα νὰ μελετῶ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Καὶ τότε ξαφνικὰ ἀνακάλυψα, ὅτι ἡ σύγχρονη ἐπιστῆμη τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ κάνῃ εἶναι νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ εἰδικώτερα τῶν Προσωκρατικῶν. Θὰ ἀναφέρω μόνο δύο παραδείγματα. Ὁ καθηγητὴς Hawkins στὴ θεωρία τοῦ χρονοαντιστρέψου Σύμπαντος ἀναφέρει, ὅτι, ἂν τὸ Σύμπαν εἶναι κλειστό (δηλαδὴ ἂν εἶναι καταρρέον), τότε εἶναι μία μελανὴ ὀπή, τὴν ὁποία παρατηροῦμε μέσα ἀπὸ τὸν δικό της ὀρίζοντα γεγονότων. Σύμφωνα ὅμως μὲ τοὺς νόμους τῆς Φυσικῆς, ὅταν ἡ ἐντροπία μιᾶς μελανῆς ὀπῆς αὐξάνεται, ὁ ὀρίζοντας γεγονότων της διευρύνεται καὶ τὸ ἀντίστροφο. Ἐπίσης σύμφωνα πάντα μὲ τοὺς νόμους τῆς Φυσικῆς, καθὼς τὸ θέλος τοῦ χρόνου προχωρεῖ ἀπὸ τὸ παρελθὸν πρὸς τὸ μέλλον, ἡ ἐντροπία αὐξάνεται. Ἄρα, ὅταν ἀρχίσῃ ἡ κατάρρευση τοῦ Σύμπαντος καὶ προχωροῦμε πρὸς τὴ μεγάλη σύνθλιψη, ἡ ἐντροπία μειώνεται, ἄρα ὁ χρόνος κυλᾷ ἀντίστροφα, δηλ. ἀπὸ τὸ μέλλον πρὸς τὸ παρελθόν. Ἔτσι τὸ Σύμπαν ἀναδημιουργεῖται καὶ ἡ ἐντροπία μειώνεται καὶ τὴ στιγμὴ τῆς σύνθλιψης ἡ ἐντροπία εἶναι 0. Ἄρα τὸ Σύμπαν μειώνεται καὶ τὴ στιγμὴ τῆς σύνθλιψης καὶ ὄχι μὲ μεγαλύτερη ἐντροπία, ὅπως δέχονταν μέχρι πρόσφατα. Ἄρα ἡ

σύγχρονη ἐπιστῆμη ἐπαναλαμβάνει τὰ τοῦ Ἡράκλειτου: «κόσμον τόνδε τὸν αὐτὸν ἀπάντων οὔτε τις τῶν θεῶν οὔτε τῶν ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται πῦρ αἰεῖζον ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσθεννύμενον μέτρα» καὶ «ἐκ πυρὸς τὰ πάντα καὶ ἐς πῦρ τελευτᾷ». Ἐπίσης ὁ γνωστός τύπος $E = mc^2$ (ἰσοδυναμία μάζας - ἐνέργειας) εἶχε διατυπωθῇ ἀπὸ τὸν Ἡράκλειτο: «πῦρ πυκνούμενον ἄηρ γίγνεται, πυκνούμενον δὲ ὕδωρ καὶ εἴτα γῆ».

Πρέπει ἐπίσης νὰ σημείωσω, ὅτι ὑπάρχει παγκοσμίως (ὅπως ἀνακάλυψα ἀπὸ συζητήσεις πού κάνω στὸ Διαδίκτυο) παραπληροφόρηση σχετικὰ μὲ τὸν ρόλο τῆς Ἑλλάδος στὸν Παγκόσμιο Πολιτισμό. Ἐκτὸς τῶν γνωστῶν θεωριῶν, ὅτι εἴμαστε «Ἰνδοευρωπαῖοι», ὅτι πήραμε τὸ Ἀλφάβητο ἀπὸ τοὺς Φοίνικες κ.λπ., ἐπιχειρεῖται μία ὑποδόθμισή μας, ὅτι δηλ. ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς εἶναι ἀντιγραφή τοῦ Αἰγυπτιακοῦ καὶ τοῦ Σουμεριακοῦ, καὶ ἐπιχειρεῖται περίπου μία ταύτιση τοῦ Περικλῆ μὲ τὸν Χίτλερ. Τὶ νὰ πῇ κανεῖς; Τὸ εὐτύχημα εἶναι, ὅτι ὑπάρχουν ἔστω καὶ λίγοι σκεπτόμενοι ἄνθρωποι.

Μετὰ τιμῆς
Μηνᾶς Ρασούλης

Ἀστροφυσικός, Ἡράκλειος Κρήτης

λέγῃ πὼς εὐρίσκεται εἰς τὰ τοῦ πατρὸς του, ἐννοῶντας προφανῶς τὸν οὐράνιο πατέρα του, οἱ φυσικοὶ γονεῖς του δὲν τὸν καταλαβαίνουν, διότι αὐτοὶ γνωρίζουν καλύτερά τὰ τῆς γέννησης καὶ καταγωγῆς του.

Γιὰ τὴν (γ) ὑπόθεση συνηγορεῖ κατὰ τὸ ἔργο «Γολγοθᾶς», σελ. 203 ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός: «...τὴν γενεαλογίαν τῆς **Μαρίας** (De Fide Orthodoxia IV, «Πατρολογία» XCIV, Col. 1157). «**Παρουσιάζει τὸν Ἰωσήφ... σὰν ἀπόγονο τοῦ Δαυὶδ... καὶ τὴν Μαρίαν ἐπίσης ἀπόγονο τοῦ Δαυὶδ...**»

Ἡ (δ) ὑπόθεση στηρίζεται πάλι στὸν Λουκᾶ Γ' 23: «**Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς... ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ...** (ἀκολουθεῖ ἡ γενεαλογία)» καθὼς καὶ στὴν Πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴ Παύλου Α' 3-4: «...**τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιοσύνης...**».

Ἄν ἰσχύῃ ἡ (δ) ὑπόθεση, τότε ἴσως δικαιολογημένα νὰ ἰσχύῃ καὶ ἡ (ε), ὅπως φαίνεται στὸ ἀνωτέρω ἐπεισόδιο τοῦ ναοῦ μὲ τὸν 12ετῆ Ἰησοῦ, ὅπου «...**αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ρῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς...**» κ.ἄ.

Πρὸς τὸν ὑπουργὸ Χωροταξίας καὶ Περιβάλλοντος

Κύριε διευθυντά,
Ἐπιτρέψτε μου μέσω τῶν στηλῶν τοῦ «Δ»
νὰ ἀπευθύνω πρὸς τὸν ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λα-
λιώτη τὰ ἀκόλουθα:

Στὸν Μαραθῶνα, κ. ὑπουργέ, διδάσκεται ἡ
μορφὴ τῆς ἀλληλεγγύης, πὺν πλέον χάθηκε
ἀπὸ τὰ ἀγγελαῖα ζῶα τῆς ὑδροκέφαλῆς πόλης,
ὅπου κυβερνᾷ ἡ παγωνιά τοῦ ἀφηρημένου
λογισμοῦ. Ἐκεῖ, στὸν Μαραθῶνα, κ. ὑπουργέ,
βρίσκεται ἓνα σημεῖο ἀναφορᾶς. Ὅλοι οἱ
χώροι γύρω ἀπ' αὐτόν, ὅταν ξεκόδωνται, λει-
τουργοῦν μ' ἀφηρημένες ἔννοιες, τὸ ἴδιο καὶ
οἱ ἄνθρωποι. Θὰ καλέσης, κ. ὑπουργέ, χωρο-
φύλακες ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ νὰ με διαφυλάξουν
ἀπὸ τὸ κορμὶ τῆς μάνας μου; Παλαιά, ἐκεῖ πὺν
ἐκαιγαν διδλῖα, ἡ ἐπόμενη κίνηση ἦταν νὰ
κάψουν καὶ ἄνθρώπους. Ἐδῶ, ὅταν οἱ κυ-
βερνῶντες κομματιάσουν τὸ κορμὶ τῆς πατρί-
δας τους, τί μέλλει γενέσθαι;

Νὰ μὴν καταστρέψῃς, κ. ὑπουργέ, τὸν ἱερὸ
χώρο τῶν Ἑλλήνων, τὸν Μαραθῶνα, γιὰ ἓνα
γύφτικο πανηγύρι, ὅπως ἔχουν καταντήσῃ
τὸν ἱερὸ θεσμὸ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.
Δὲν εἶναι σωστό, δὲν πρέπει. Ἐχεῖ ἡ Ἑλλάδα
χώρους κατάλληλους γιὰ ἀγῶνες κωπηλατι-

κούς. Μὴν δρωμίζετε τὸ ἄδυτο τοῦ ναοῦ. Ἡ
ἀξίωσή μου προέρχεται ἀπὸ μία πανάρχαια
ρίζα, ἐκεῖ πὺν γεννιέται ἡ ἠθικὴ συμπεριφο-
ρά καὶ αὐτὴ ἡ ἠθικὴ ἔρχεται ὡς τίς μέρες μας
σὰν ὑπεύθυνη καὶ ἔμπρακτη κατάφαση τῆς
πνευματικῆς ὑπόστασης. Δὲν εἶναι ὁ Μαρα-
θῶνας ἓνα ἄθλιο ἰδιοκατασκευάσμα τῶν ση-
μερινῶν χρηματιστηρίων τοῦ πλανήτη. Εἶναι
στοχασμὸς καὶ παράσταση ἐκεῖ, πὺν ἓνα γερὸ
χορτάρι καλύπτει τὸ κρᾶνος τοῦ
Μιλτιάδη, ἐκεῖ πὺν ἡ πέτρα γεμίζει τὴν κενὴ
θέση τοῦ Θησέα, ἐκεῖ πὺν ὁ θάνατος δὲν γεν-
νάει ὑποθετικὰ συμπεράσματα.

Κύριε ὑπουργέ, κάνε μία προσπάθεια γιὰ
πρώτη φορὰ στὴν ζωὴ σου καὶ δὲς τὴν πα-
τρίδα σου σὰν μάνα. Πές μου, θὰ πουλοῦσες
ποτὲ τὴν μάνα σου;

Δὲν ἔχω ἀπαίτηση νὰ ἀκολουθήσῃς τὴν δι-
κή μου πορεία, πὺν εἶμαι ὀριστικὰ ξεχασμένος
στὴ Ρωμαϊκὴ ἀγορά. Ἐχω ὁμῶς ἀπαίτηση
σὰν συνέλληνας, νὰ φερθῇς σὰν πολέμιότης
καὶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ σου νὰ πῇς ὅχι
στὴν καταστροφὴ τοῦ χώρου, ὅπου εἶναι θαμ-
μένοι ὅσοι σκοτώθηκαν, γιὰ νὰ εἶσαι ἐσὺ ἐλευ-
θερος σήμερα καὶ νὰ ἀποφασίσῃς. Δὲν τοὺς

*Ὅποτε ἡ (στ) ὑπόθεση εὐσταθεῖ αὐτονόητα καὶ ἡ ὁποία συνάγεται πά-
λι ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη, Ματθαῖος Α' 25, ὅπου ὁ Ἰωσήφ «καὶ οὐκ ἐγί-
γνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον...» καὶ ὅπου
σαφέστατα ἀναφέρεται ὁ πρωτότοκος καὶ ὄχι ὁ μονογενής, πὺν θὰ κυ-
ριολεκτοῦσε. Ἐπίσης ἡ διευκρίνιση ὅτι «...οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ
ἔτεκε...» σημαίνει, πῶς μετὰ «ἐγίνωσκεν». Συνήγορος ἔρχεται ὁ Λουκᾶς
Β' 7: «καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον...», πρὸς ἀποφυγὴν πα-
ρεξηγήσεων καὶ παρανοήσεων τοῦ Μάρκου ΣΤ' 4: «...ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας,
ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσή καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος, καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ
ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε...», καθὼς καὶ τοῦ Ἰωάννη Β' 12: «...ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ...».*

Εὐελπιστῶν ὅτι διεφώτισα

Γ. Καραμολέγκος

Γλυφάδα

ταιριάζει αυτό το είς βάρος τους δεδομένο.
Προσωρινέ ύπουργέ, προσωρινέ άνθρωπε.
Μητρός τε πατρός τε και τών άλλων προγό-

νων τιμώτερον και αξιώτερόν έστι ή Πατρίς.

Ίωάννης Δ. Παπαμιχαήλ
Ψαχνά Εύβοίας

Πάπας και 'Αρχιεπίσκοπος στά πρόθυρα της 'Ακροπόλεως

Κύριε διευθυντά,
Μέ πόνο ψυχής παρακολούθησα την επί-
σκεψη του προκαθήμενου της Ρωμαιοκαθο-
λικής 'Εκκλησίας στη χώρα μας. Μά καλά,
δέν υπήρχαν θέματα σοδαρά, νά ασχοληθούν
τά ΜΜΕ; Μόνον οί έμποροι τών ψυχών και
τών σωμάτων ήμών άξίζουν, ως φαίνεται, την
προβολή και τη διαφήμιση...
Και όταν τούς είδα αυτούς, τούς άρχιερείς
του δογματισμού, στη σκιά του ίερού δράχου
της 'Ακροπόλεως, στο χώρο που μεγαλούρ-
γησε ή Δημοκρατία και ή 'Ελευθερία, δέν

άντεξα. «Δία, τόσους κεραυνούς έρριξε, χτύ-
πα άλλη μία φορά, χτύπα εκεί που πρέπει!»
'Από την άλλη όμως κάποιο λόγο θα έχη νά
περιμένη ό Αϊγίοχος σκέφτηκα: Νά ξεπερα-
στούν από την 'Ιστορία, την 'Επιστήμη, τη
Λογική, νά πάρουν σιγά σιγά τη θέση που
τους άξίζει σε κάποιο σκονισμένο χρονο-
ντούλαπο! «Δύο γαίδαροι μαλώνανε σε ξένο
άχυρώνα».

Μέ τιμή
Παναγιώτης Κοκκινιώτης
'Αθήνα

Τό 'Αλφάβητο διδάσκεται,... αλλά μετά τη διδασκαλία του!

Κύριε Λάμπρου,
Μέ άφορμή έπιστολή της κυρίας Σίσσυ
'Αρτσιτά σχετικά με τό έλληνικό άλφάβητο
(«Δ», τ. 232), θά ήθελα, άν μου επιτρέπετε, νά
διευκρινίσω τά έξής: Διδάσκω δύο συνεχόμε-
να σχολικά έτη στην πρώτη δημοτικού και
σās διαβεβαιώ, πώς τό άλφάβητο διδάσκεται
και σήμερα όπως και παλαιότερα. 'Η διαφορά
είναι, πώς τά παιδιά τό συναντούν ως γνω-
στικό αντικείμενο όχι στην άρχή τών μαθη-
μάτων, αλλά άφου όλοκληρωθή τό πρώτο
τεύχος του διδλίου «'Η Γλώσσα μου», δηλαδή
τό Φεβρουάριο. Αυτό γίνεται, γιατί σκοπός
της διδασκαλίας ως εκείνο τό χρονικό σημείο
είναι ή γνωριμία τών μαθητών με τά γραπτά
σύμβολα: -δ- αντίστοιχεί στόν ήχο που παρά-
γεται, όταν ή γλώσσα βρίσκει ανάμεσα στά
δόντια. 'Επιμένουμε, τά παιδιά νά φτιά-
χνουν, ιδίως τά σύμφωνα, με τό συγκεκριμέ-
νο τρόπο και όχι όπως τά μαθαίναμε έμεις π.χ.
δουκαie = δε, γιατί δοῦ και ε κάνει δουκαie,
δέν κάνει σε καμμία περίπτωση δέ. Πόσο
μάλλον, άν τά παιδιά την ώρα που άγωνίζο-
νται νά φτιάξουν λέξεις με τά γραπτά σύμ-
βολα, αντιμετώπισουν τά γράμματα με τά όνό-
ματά τους. 'Υπάρχει περίπτωση, μαθητής νά
διαβάση τη συλλαβή -δε- *δελταέψιλον* (σε μία
λέξη). Νά γιατί συμβουλευόμαστε τούς γονείς
νά μη διδάξουν τό άλφάβητο με τό παλιό σύ-
στημα. Αυτό δέ σημαίνει όμως σε καμμία πε-

ρίπτωση, πώς στην 57η ένότητα, όποτε και δι-
δάσκεται τό άλφάβητο, δέ ζητείται από τά
παιδιά νά μάθουν την όνομασία τών γραμ-
μάτων. "Αλλωστε τό διδλίο του δασκάλου
άναφέρει ρητός: «Θά επιδιώξουμε νά τό κά-
νουν κτήμα τους – προφορικά και γραπτά –
στό σύνολό τους. Σ' αυτό θά επιμένουμε πολū
κάνοντας όση πρόσθετη άσκηση χρειαστή». Δίνει
μάλιστα και ένδεικτικές άσκήσεις, προ-
κειμένου νά διαπιστώσουμε τό δαθμό κατα-
νόησής τους από τά παιδιά. Στο δεύτερο
τεύχος, σελ. 30, 69 και 73, υπάρχουν άσκήσεις,
που ως αντικείμενο έχουν την άλφαβητική το-
ποθέτηση λέξεων, πρᾶγμα που προϋποθέτει
γνώση του άλφαβήτου.

Συμφωνώ πάντως στο ότι τά παιδιά χαίρο-
νται νά μαθαίνουν τό άλφάβητο. Διαπίστωσα
πώς, όταν τούς τό δίδαξα, τό έμαθαν χωρίς
ιδιαιτερη δυσκολία. Θά ήθελα επίσης νά συγ-
χαρώ την έπιστολογράφο, για την ευαισθη-
σία που έδειξε σε ένα τόσο σημαντικό θέμα,
όπως αυτό. Και τό έννοώ! Πιστεύω, πώς ή πα-
ρεξήγηση όφείλεται σε έλλιπή ενημέρωση της
κυρίας 'Αρτσιτά. "Αν συζητήση με τον ή τη
συνάδελφο που διδάσκει τό παιδί της, θά
πάρη περισσότερες πληροφορίες για τό θέμα.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Κώστας Σταυρόπουλος

136 71 'Αθήνα

Τὸ Ι.Κ.Υ. ὡμολόγησε ὅτι ἀντὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας χορηγεῖ ὑποτροφία γιὰ τὴν... Περσικὴ

Σχετικὰ μὲ τὸ δημοσίευσμά μας στὸ προηγούμενο τεῦχος τὸ σχετικὸ μὲ τὴ διακοπὴ τῆς ὑποτροφίας πὺν χορηγοῦσε τὸ Ἰδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν γιὰ τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ τὴ χορήγησή της γιὰ τὴν... Περσικὴ Ἱστορία ὁ πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ κρατικοῦ αὐτοῦ ιδρύματος καθηγητῆς κ. Δ. Σπινέλλης μᾶς ἀπέστειλε ἐπιστολή, στὴν ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Εἰδικώτερα ἢ εἰδίκευση τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Ἑλληνιστικῆς Ἱστορίας εἶχε προκηρυχθῇ διαδοχικὰ στὰ προγράμματα ὑποτροφιῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ τῶν τριῶν προηγούμενων ἐτῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς κατὰ τὰ δύο ἀπὸ αὐτὰ δὲν ὑπῆρξαν ἐπιτυχόντες (σ.σ.: !). Δὲν περιελήφθη στὸ πρόγραμμα ἐξωτερικοῦ, ἀλλὰ συμπεριελήφθη στὸ πρόγραμμα ἐσωτερικοῦ. Ἄν κριθῇ πάντως ἀναγκαῖο (σ.σ.:), πιθανῶς ἢ εἰδίκευση τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Ἑλληνιστικῆς Ἱστορίας θὰ περιληφθῇ σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ προσεχῆ προγράμματα μεταπτυχιακῶν σπονδῶν ἐξωτερικοῦ.»

Θὰ ἔπρεπε ὁ ἐν λόγω καθηγητῆς καὶ πρόεδρος τοῦ ΙΚΥ νὰ ἐξηγήσῃ, πότε καὶ ἀπὸ ποιὸν κρίνεται «ἀναγκαῖα» ἡ ὑποτροφία στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ ἐπίσης γιατί «ἀπορρίπτονται» τόσο συναπτὰ στὰ τελευταῖα χρόνια οἱ ὑποψήφιοι στὸ ἀντικείμενο αὐτό. Εἶναι ἀνίκανοι οἱ ἐξεταζόμενοι, ἢ οἱ ἐπιλέγοντες ἐξεταστὲς «κρίνουν» γιὰ νὰ ἀπορρίψουν;

Στὴν ἴδια ἐπιστολή του ὁ κ. Σπινέλλης σημειώνει: *«Καθόσον ἀφορᾷ στὴν εἰδίκευση "Περσικὲς Σπονδές", αὐτὴ περιελήφθη στὸ φετινὸ πρόγραμμα μετὰ ἀπὸ πρόταση ἀρμοδίων καθηγητῶν Α.Ε.Ι. Δὲ νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ σᾶς τονίσω τὴ σημασία πὺν ἔχει γιὰ τὴ μελέτῃ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἑλληνιστικῆς Ἱστορίας ἡ σπονδὴ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς λαοῦ, πὺν στὴ διαδρομὴ τῆς ἱστορίας εἶχε πολλὲς σχέσεις ἀλλὰ καὶ ἐπανειλημμένα συγκρούσθηκε μὲ τὸν ἑλληνικόν.»*

Κατ' ἀρχάς, ὅπως τὸ ἴδιο τὸ Ι.Κ.Υ. μᾶς πληροφόρησε, οἱ καθηγητὲς πὺν πρότειναν τὴν ὑποτροφία στὴν Περσικὴ Ἱστορία εἶναι οἱ κ.κ. Παλιούρας καὶ Κορδόσης, ἀμφότεροι καθηγητὲς στὸ Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων στὴ Βυζαντινὴ Ἀρχαιολογία καὶ Βυζαντινὴ Ἱστορία ἀντιστοίχως. Δὲν θὰ ἔπρεπε ὡς «βυζαντινολόγοι» νὰ προτείνουν ὡς θέμα τῆς ὑποτροφίας ἔστω ἱστορικὲς περιόδους τῆς Περσικῆς Ἱστορίας πὺν ταυτίζονται χρονικὰ μὲ τὴν παρουσία καὶ ἀκμὴ τοῦ Βυζαντίου; Γιατὶ ἐπέλεξαν τὶς περιόδους 224-651 μ.Χ. καὶ 1502-1736 μ.Χ., οἱ ὁποῖες κατὰ τὸν καταγγέλλοντα τὸ ἐν λόγω συμβὰν καθηγητὴ Δ. Κυρτάτα *«δὲν συνιστοῦν καὶ ἀναγνωρισμένο ἀντικείμενο»;* Καὶ ἂν, ὅπως ὁ πρόεδρος τοῦ Ι.Κ.Υ. ὑποστηρίζει, ἡ Περσικὴ Ἱστορία εἶναι ἐνδιαφέρουσα, διότι συσχετίζεται μὲ τὴν Ἑλληνικὴ, γιατί δὲν ἐπέλεγε ἡ περίοδος τῶν Μηδικῶν Πολέμων ἢ, ἀκόμη εὐρύτερα, ἡ περίοδος μετὰξὺ 6ου καὶ 4ου π.Χ. αἰώνων;

Παν. Α. Κουβαλάκης

«Έργαστήριο» ὀστέινων ἐργαλείων καὶ ὄπλων πρὶν ἀπὸ 700.000 χρόνια ἀπὸ τὸν Ἀρχάνθρωπο Πετραλώνων!

ΑΓΝΩΣΤΑ ΝΕΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν. ΠΟΥΛΙΑΝΟΥ

Ἡ ἀνακάλυψη μιᾶς εὐρέως ἐφηρμοσμένης, πολλαπλῆς μεθόδου ἐπεξεργασίας ὀστέινων ἐργαλείων ἀπὸ ὁστᾶ διαφόρων ζώων ὀδηγεῖ σὲ μία νέα θεώρηση γιὰ τὶς κατασκευαστικὲς ἱκανότητες καθὼς καὶ γιὰ τὶς κοινωνικὲς δραστηριότητες τῶν Ἀρχανθρώπων ποὺ ἔζησαν 700.000 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας (βλ. «Δ», τ. 158, 170, 181, 202, 230, 232). Ὁ ἀνθρωπολόγος Νίκος Πουλιανὸς παρουσιάζει γιὰ πρώτη φορὰ στὸν «Δαυλὸ» τὰ νέα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ θέματος μετὰ ἀπὸ συγκριτικὴ μελέτη κατανομῆς τῶν ὀστέινων ἐργαλείων στὰ διάφορα στρώματα τοῦ Σπηλαίου τῶν Πετραλώνων.

Οἱ ἐκτεταμένες ἀνασκαφὲς στὸ Σπήλαιο τῶν Πετραλώνων, ὡς γνωστόν, ἔφεραν στὸ φῶς μεγάλον ἀριθμὸν εὐρημάτων. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἀναγνωρίστηκαν ἀπολιθώματα, ποὺ ἀνήκουν σὲ 100 εἶδη (συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἀνθρώπου) καθὼς καὶ ἑκατοντάδες λίθινων ἐργαλείων κατασκευασμένων ἀπὸ βωξίτη, χαλαζία, ἀσβεστόλιθο καὶ ὠρισμένων ἀπὸ σταλαγμιτικὸ ὑλικό. Ὡρισμένα ὀστεῖνα ἐργαλεῖα ἔχουν ἤδη παρουσιαστῇ ἀπὸ τὸν ἀνθρωπολόγο Νίκο Πουλιανό, ἀλλὰ ἡ πλήρης μελέτη τους εἶναι σὲ ἐξέλιξη, καθὼς νέα δεδομένα προστίθενται διαρκῶς..

Τὰ ὁστᾶ μεταφέρθηκαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Σπηλαίου τῶν Πετραλώνων κυρίως ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς ἀνθρώπους. Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτά, ὅπως καὶ τὰ λίθινα ἐργαλεῖα, βρέθηκαν μετὰξὺ τῶν στρωμάτων 2 καὶ 18 περίπου, δηλαδὴ 500.000 μὲ 700.000 χρόνια πρὶν. Κατὰ τὴ διάρκεια αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐντοπίζονται μέσα στὸ σπήλαιο ἐλάχιστα σαρκοφάγα καὶ ὑπερισχύει ἡ ἀνθρώπινη δραστηριότητα. Ἀντιθέτως ἀνάμεσα στὰ παλαιότερα στρώματα (χαμηλότερα ἀπὸ τὸ 18ο), ὅπου ἐντοπίζονται τὰ περισσότερα ἀπολιθώματα σαρ-

κοφάγων, τὰ ὁστᾶ τῶν φυτοφάγων ζώων εἶναι σπάνια καὶ χωρὶς ἵχνη ἐπεξεργασίας. Τὸ γεγονός αὐτὸ μαρτυρεῖ, ὅτι μετὰ τὸν σχηματισμὸ τοῦ 18ου στρώματος ὁ κύριος μεγάλος ὄγκος τοῦ ὀστέινου ὑλικοῦ μεταφέρθηκε μέσα στὸ σπήλαιο ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς κυνηγούς.

Αὐτὴ ἡ παρατήρηση ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη μέσα στὰ ἀνώτερα στρώματα ἰδιαίτερων εὐρημάτων, ὅπως ἓνα κρανίον ρινόκερου, ἓνα θραῦσμα χαυλιόδοντα κ.λπ., τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν νὰ μεταφερθοῦν μέσα στὸ σπήλαιον μόνον ἀπὸ ἀνθρώπους.

Ἡ μέθοδος ἐπεξεργασίας ὀπλῶν καὶ ἐργαλείων

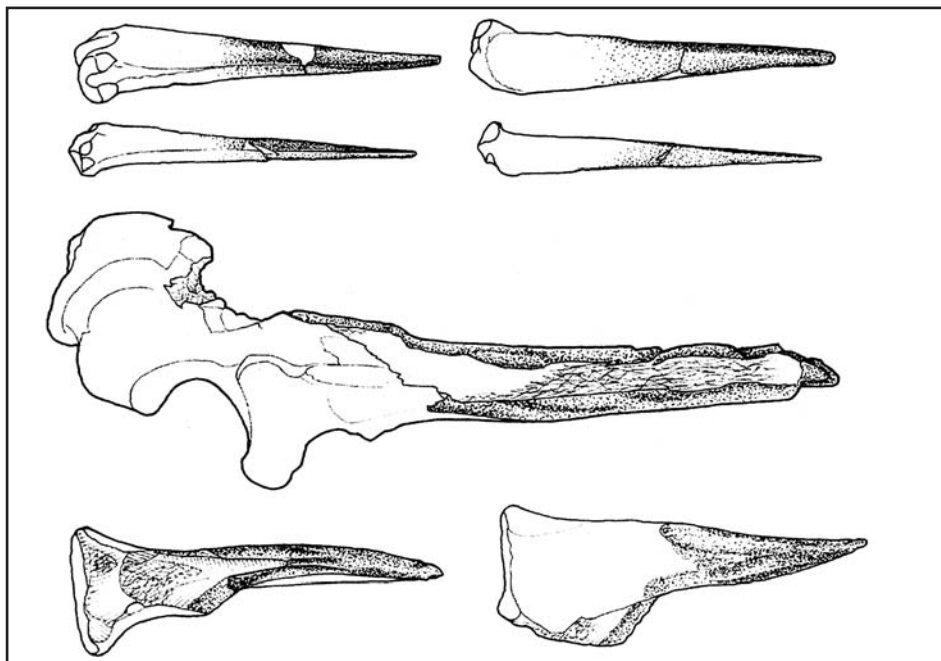
Ἡ συγκέντρωση χιλιάδων ὀστέινων θραυσμάτων σὲ μερικὰ τετραγωνικά μέτρα (λιγώτερα ἀπὸ 100) ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὰ εἶχε σκοπίμως μεταφέρει ἐκεῖ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν διατροφικὴ τους ἀξία, τὰ ὁστᾶ ἦταν χρήσιμα καὶ ὡς ἐργαλεῖα ἔπειτα ἀπὸ ἐπεξεργασία καὶ σπασίως ὡς κausimῆ ὕλη.

Τὰ περισσότερα ὀστέινα θραύσματα δὲν ἀνιχνεύονται ἄμεσα ὡς ἐργαλεῖα, καθὼς ἔχουν ὑποστῇ ἀλλοιώσεις ἀπὸ τὸ μικροκλίμα τοῦ σπηλαίου καὶ ἀπὸ τὴ σταλαγματικὴ ὕλη ποὺ τὰ καλύπτει. Ὡστόσο ὁ συνδυασμὸς πολλῶν παρατηρήσεων μᾶς ἐπιτρέπει νὰ συμπεράνουμε, ὅτι ἀκολογήθηκε συγκεκριμένη διαδικασία ἐπεξεργασίας τους.

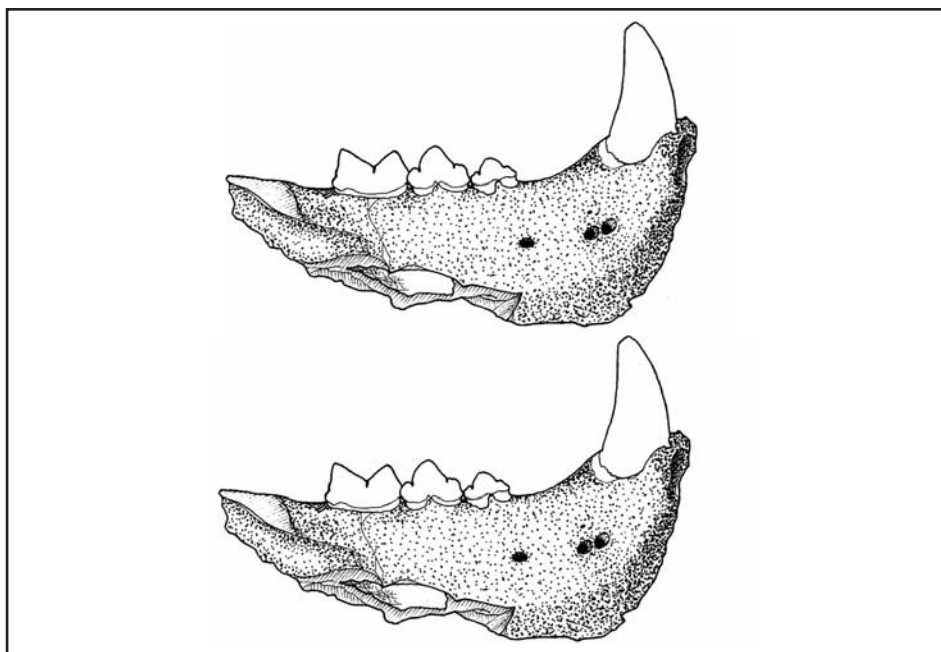
Οἱ «διαφύσεις» (σ.σ. τμῆμα χωρὶς τίς ἀρθρώσεις) τῶν ὀστέων τῶν διαφόρων ζώων ἔχουν κοπῇ κατὰ μῆκος (καὶ ὄχι ἐγκάρσια) καὶ κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπο παρήχθησαν κοῖλα θραύσματα (μισὴ σωλῆνα) καὶ χρησιμοποιήθηκαν ὡς μαχαίρια καὶ λεπίδες. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπεξεργασία οἱ ἄκρες τους ἦταν ἀμέσως ἑτοιμὲς νὰ κόβουν.

Παρατηρήθηκε, ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς χρήσης αὐτῶν τῶν κοίλων ἀκμῶν τὸ σωληνοειδὲς σχῆμα τους σταδιακὰ τείνει νὰ γίνῃ ἐπίπεδο (ἢ ἐλαφρῶς κυρτό), μέχρι νὰ πάψουν νὰ εἶναι πιά χρήσιμες. Τέσσερις βασικοὶ βαθμοὶ χρήσης ἔχουν προσδιορισθῇ ἀπὸ τὸν ἀνθρωπολόγο Νίκο Πουλιανὸ καὶ ἑκατοντάδες τέτοιου εἶδους ἐργαλεῖα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγάλου μήκους μαχαίρια κατασκευάζονταν καὶ μικρότερου μήκους, καθὼς καὶ ξέστρα, ὅταν ἡ διάφυση ἔσπαγε σὲ μικρότερα κομμάτια, καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν περίπτωσιν ποὺ ἡ διαμήκης τομὴ δὲν ἦταν ἐπιτυχής. Σὲ πολλὰς περιπτώσεις τὰ θραύσματα ποὺ παράγονταν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραπάνω διαδικασίας, χρησιμοποιοῦνταν ὡς βελόνες, γεγονός ἐμφανὲς καὶ ἀπὸ τοὺς τέσσερις διαφορετικοὺς βαθμοὺς χρήσης, ποὺ προαναφέραμε.

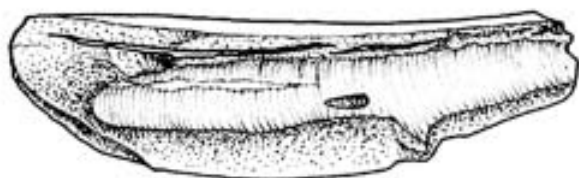
Μία ἄλλη μέθοδος λιγώτερο ἐφηρμοσμένη ἀκόμη τῶν προϊστορικῶν κατοίκων τῶν Πετραλώνων ἦταν αὐτὴ τῆς συλλογῆς ὀστέων μὲ χρήσι-

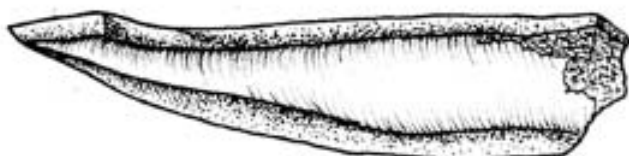
Ἀπὸ τὰ εὐρήματα τοῦ κ. Ν. Πουλιανοῦ στὸ Σπήλαιο Πετραλώνων. Ὅστενα ὅπλα καὶ ἐργαλεῖα τοῦ Ἀρχάνθρωπου τῆς Χαλκιδικῆς.

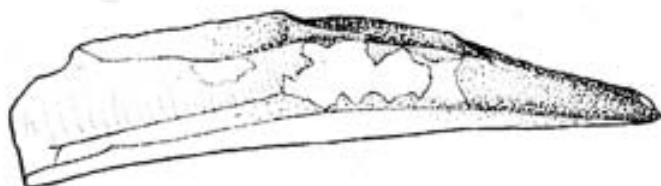
Γνάθοι ὕαινας (κάτω) καὶ ἄρκουδας (ἄνω).

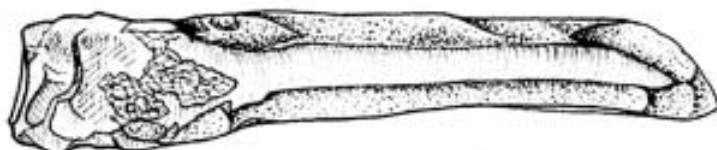
1ος

2ος

3ος

4ος

Ἡ τεχνικὴ κατασκευῆς ὀστέινων ὄπλων λειασμένων ἀπὸ τὸν Ἀρχάνθρωπο τῶν Πετραλώνων. Οἱ τέσσερις βαθμοὶ ἐπεξεργασίας τῆς διάφυσης.

μο σχῆμα ἔτσι, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ εὐκόλη παραγωγὴ βελονῶν, διατρητῶν καὶ μαχαιριῶν. Μὲ τὰ μεταπόδια (μετακαρπικά καὶ μεταταρσικά) τῶν ἵπποειδῶν μετὰ τὴ λείανση καὶ τοῦ ἀνώτερου μέρους τους καὶ τὴ διατήρηση τῆς ἄνω ἐπίφυσης, ἡ ὁποία εἶναι στρογγυλὴ καὶ χρησιμεύει ὡς λαβή, παρήγαν ἰδανικὲς βελόνες καὶ διατρητὲς μὲ σχετικὰ λίγη ἐπεξεργασία. Ὅμοίως οἱ ὠλένες τῶν μεσαίου μεγέθους ζώων μὲ πολὺ λίγη ἐπεξεργασία καὶ ἔχοντας τὸ φυσικὸ τους ὠλενόκρα-

νο ως λαβή ήταν ιδανικές για μαχαίρια, λεπίδες ή ακόμη και για «ξίφη». Ή ίδια έπεξεργασία εφαρμόζόταν και στις ώμοπλάτες, οι οποίες όμως χρησιμοποιήθηκαν μόνον ως διατηρήτες.

Και ένα όστουν «πειραματικό» ή για παιχνίδι!

Είναι γεγονός ότι για την παρασκευή οστέινων εργαλείων δεν ήταν ανάγκη να ακολουθηθεί ή παραδοσιακή έπεξεργασία, που γινόταν στα λίθινα εργαλεία. Ανάμεσα στα εύρηματα των Πετρωλώνων υπάρχει μία εξαιρεση σε αυτόν τον κανόνα, ή οποία αφορά σε ένα κομμάτι διάφυσης, το οποίο έχει υποστεί ξεκάθαρα την έπεξεργασία της απολέπισης (:αποφολίδωσης). Αυτό θα μπορούσε να αντιπροσωπεύει ένα πείραμα, όσον αφορά στην άντοχή του οστέινου υλικού μετά την απολέπιση ή μπορεί άπλως να είναι ένα αποτέλεσμα παιχνιδιού ή μίμησης (από νεαρά άτομα)! Το γεγονός ότι μόνο ένα απολεπισμένο οστέινο θραύσμα βρέθηκε αποδεικνύει, ότι δεν ήταν μία διαδεδομένη πρακτική, ταυτοχρόνως όμως το μοναδικό αυτό εύρημα επιβεβαιώνει για ακόμη μία φορά τις παραπάνω γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την κατασκευή οστέινων εργαλείων.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί, ότι ή γνώθος μιās αρκούδας και μιās ύαινας βρέθηκαν μεταξύ των ανώτερων στρωμάτων και σε διαφορετική μορφή από αυτές που βρέθηκαν στα κατώτερα στρώματα. Τους λείπουν μόνον οι κόνδυλοι και όλος ό κάθετος κλάδος, έπομένως θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα ως πολύ γερά ξέστρα, «πριόνια» – κατά μήκος των δοντιών τους – ή ακόμη και ως διατηρήτες με τους κυνόδοντές τους.

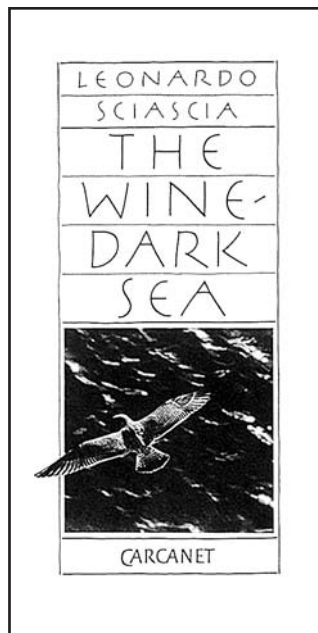
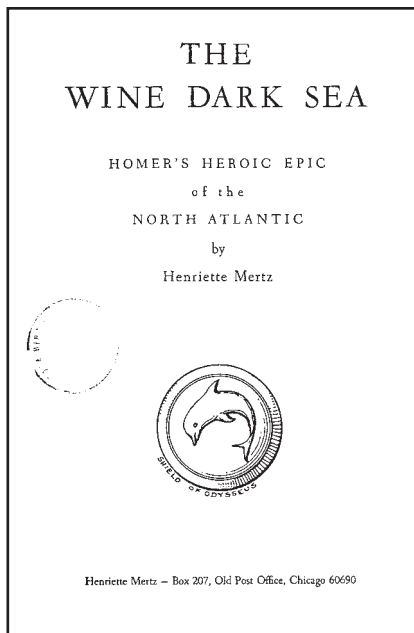
Η κύρια συγκέντρωση οστέινων και λίθινων εργαλείων έχει ανακαλυφθεί σε διαφορετικά σημεία του σπηλαίου. Λίθινα εργαλεία ένοπστηκαν κυρίως κοντά στην παλαιά είσοδο, ενώ τα οστέινα εργαλεία σε πιο έσωτερικά διαμερίσματα, γεγονός που υποδηλώνει καταμερισμό εργασίας.

Οί έπιστημόνες αυτές συμπληρώνουν τις απόψεις των ειδικών σχετικά με τις τεχνολογικές δυνατότητες της κατασκευής εργαλείων από τον Άνθρωπο των Πετρωλώνων και όπωσδήποτε δείχνουν ένα ύψηλό επίπεδο κοινωνικής ζωής κατά τη διάρκεια της Κάτω Μεσο-Πλειστοκαίνου περιόδου.

Οί παραπάνω παρατηρήσεις έχουν αποσταλή από τον άνθρωπολόγο Νίκο Πουλιανό ως έπιστημονική ανακοίνωση στο 13ο Παγκόσμιο Συνέδριο Σπηλαιολογίας, που θα πραγματοποιηθεί στην Βραζιλία.

Νάνσυ Μπίσκα

«Ντουμπλάρισμα» φιλελληνικού βιβλίου

Παραθέτουμε τις φωτοτυπίες των εξωφύλλων δύο βιβλίων, τα όποια απέκτησα ως έξις προ έτων. Ή έρευνα της Henriette Mertz, αξιοματικού του Πολεμικού Ναυτικού των Η.Π.Α., δικηγόρου και ωκεανογράφου, διά της Ώκεανογραφίας κατέληξε στη συγγραφή του βιβλίου της «The Wine Dark Sea» με υπότιτλο «Homer's Heroic Epic of the North Atlantic» («Ό Οίνου Πόντος», ή θάλασσα με την ψυ του οίνου). Τό βιβλίό αυτό έντυπωσίασε με τά έπιστημονικά του πορίσματα, ότι ή περιπλάνησι του Όδυσσέως δέν περιωρίσθη στη Μεσόγειο, όλίγων ήμερών διάπλου, αλλά έγινε στον Ότλαντικό Όκεανό με τό Gulf Stream και στις παράκτιες χώρες του. Ή περιγραφή είναι άκρως έπιστημονική, λογική, πειστική και έντυπωσιακή. Όταν νεαρός ίατρος έπρόκειτο νά μεταβή στην Όμερική, τόν παρεκάλεσα νά έρευνήσθ και μου άγοράσθ τό βιβλίό. Κατά την έπιστροφή του μου τηλεφώνησε, ότι δρῆκε τό βιβλίό. Ή έκπληξι και άπογοήτευσί μου διεδέχθη την χαρά μου, όταν μου παρέδωσε τό εικονιζόμενο δεξιά άσήμαντο βιβλίό με κλεμμένο τόν τίτλο «The Wine Dark Sea» κάποιου άγνωστου Leonardo Sciascia, πραγματενόμενο ένασχολήσεις μαφιόζων της Σικελίας! Έν τέλει απέκτησα τό βιβλίό της Ε. Μέρτζ.

Ή παράθεσι των 2 εϊκόνων άψευδώς άποκαλύπτει τις μεθοδεύσεις των άδιστάκτων έξουσιαστών και την χάλκευσι ψευδών προς συγκάλυψιν της άλήθειας με την γνωστή σ' αυτούς μέθοδο του «ντουμπλάρισματος».

Κωνσταντίνος Γεωργανᾶς

Ἡ ἀντίθεση τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὶς λατρευτικὲς ἀνθρωποθυσίες ΟΙ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΤΩΝ ΣΗΜΙΤΙΚΩΝ ΛΑΩΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΣΑΤΑΝΙΣΜΟΥ

Οἱ ἀνθρωποθυσίες εἶναι κατὰ γενικὴ ὁμολογία ἡ σκοτεινότερη πλευρὰ τῆς ἀνθρώπινης θρησκευτικῆς ἔκφρασης. Ὁ Ἑλληνισμός ὡς κοσμοθεωρία ἀντιτάχθηκε σὲ αὐτὲς ἀπὸ πάρα πολὺ νωρὶς καὶ τὶς καταπολέμησε μὲ κάθε μέσο. Σὲ ἄλλους λαοὺς ὅμως, γειτονικοὺς τῶν Ἑλλήνων, οἱ θυσίες ἀνθρώπων ὄντων ὄχι μόνο δὲν κυνηγήθηκαν, ἀλλὰ συνέχισαν νὰ ἀποτελοῦν τὸ κυρίαρχο ὄχημα λατρευτικῆς ἔκφρασης ἀκόμα καὶ μέχρι τὰ ἑλληνιστικὰ καὶ ρωμαϊκὰ χρόνια, ἐνῶ οἱ ἐπιδιώξεις φθάνουν μέχρι καὶ τὶς μέρες μας.

Στὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ θὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ καταδείξουμε μέσα ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα κείμενα τόσο τὴ σύγκρουση τῆς ἑλληνικῆς κοσμοθεωρίας μὲ τὶς ἀνθρωποθυσίες ὅσο καὶ τὴ στενὴ σχέση αὐτῶν τῶν τελετουργιῶν μὲ τὴ λατρεία τοῦ Κρόνου καὶ τῶν Τιτάνων.

Λυκάων καὶ Κέκροψ

Ὁ Πανσανίας στὰ «Ἀρκαδικά» του περιγράφει τὴν θρησκευτικὴ ἀναζήτηση δύο πανάρχαιων βασιλέων τῆς Ἑλλάδας: τοῦ Λυκάονα τῆς Ἀρκαδίας καὶ τοῦ Κέκροπα τῆς Ἀττικῆς. Οἱ δύο αὐτοὶ προκατακλυσμαῖοι ἄρχοντες σύμφωνα πρὸς τὸν Πανσανία προσπάθησαν νὰ βροῦν τὸν καλύτερο τρόπο λατρείας τοῦ θεοῦ. Ὁ Κέκροψ τελικὰ ἦταν ἐκεῖνος ποὺ τὰ κατάφερε, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Λυκάων ἀπέτυχε καὶ τιμωρήθηκε σκληρότατα (μεταμορφώθηκε σὲ λύκο), ἐπειδὴ ἀσέδῃσε θυσιάζοντας ἕνα βρέφος στὸ θωμὸ τοῦ Διός: «Κατὰ τὴ γνώμη μου ὁ Λυκάων ἦταν σύγχρονος μὲ τὸν βασιλιὰ τῶν Ἀθηναίων Κέκροπα, ὅμως οἱ δύο τοὺς δὲν ὑπῆρξαν ἐξ ἴσου συνετοὶ στὴν ἀναζήτηση τοῦ καλύτερου τρόπου λατρείας: ὁ Κέκροψ ὠνόμασε πρῶτος τὸ Δία ὕπατο (Ὑψιστο Θεὸ) καὶ ἔκρινε πῶς δὲν εἶναι σωστὸ νὰ θυσιάσῃ ζωντανὴ ὑπαρξὴ καὶ πρόσφερε στὸ θωμὸ γλυκίσματα τοῦ τόπου, πὼν τὰ ὀνομάζον πελάνους ἀκόμα καὶ τώρα οἱ Ἀθηναῖοι ὁ Λυκάων ὅμως ἔφερε πάνω στὸ θωμὸ τοῦ Λύκαιου Δία ἀνθρώπινο βρέφος καὶ θυσίασε τὸ βρέφος, γιὰ νὰ βρέξῃ τὸ θωμὸ μὲ τὸ αἷμα. Λένε, πῶς ὁ ἴδιος εὐθὺς μετὰ τὴ θυσία ἐγινε λύκος...» (Πανσανίας, «Ἑλλάδος Περιήγησις», Ἀρκαδικὰ, 2, 3).

Ἐδῶ ὁ Πανσανίας θέλει νὰ δείξῃ τὸ σωστὸ τρόπο λατρείας πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνα, σὲ ἐποχὴ θολῇ ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς ἀρχαίους. Ἀκόμα τὸ στοιχεῖο ὅτι οἱ Ἕλληνες θεοὶ δὲν δέχονται ἀνθρωποθυσίες, ἀλλὰ προτιμοῦν τὴν

προσφορά γλυκισμάτων ακόμα και από τη θυσία ενός ζώου, δείχνει ξεκάθαρα τὸ πόσο ξένες ἦταν γιὰ τὴν ἑλληνικὴ θεοαντίληψη τέτοιου εἶδους θυσίες. Τέλος ἡ ὑποδειγματικὴ τιμωρία τοῦ Λυκάονα γιὰ τὴν ἀσέβεια ποὺ διέπραξε δὲν ἀφήνει περὶ-θώρα ἄλλων ὑποθέσεων.

Ὁ Εὐριπίδης καὶ ἡ «Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις»

Στὴν ἐν λόγω τραγωδία τοῦ ὁ Εὐριπίδης ξεκαθαρίζει τὴ στάση τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπέναντι στὶς ἀνθρωποθυσίες.

Ἡ Ἰφιγένεια – σύμφωνα μὲ τὸ ἔργο – βρισκόταν στὴν βαρβαρικὴ Ταυρίδα, ὅπου ἐκτελοῦσε χρῆς ἱέρειας τῆς Ἀρτέμιδος. Ἦταν ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν τελετουργικὴ προετοιμασία αἰχμαλώτων (κυρίως Ἑλλήνων), οἱ ὅποιοι θυσιάζονταν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους: «Ἀλλὰ δὲν εἶναι γιορτὲς αὐτὰ – ὄνομα μόνο–, φοβᾶμαι τὴ θεὰ καὶ δὲν μιλῶ. Ὑπάρχει νόμος, ὅποιος Ἑλληνας πατήση μαῦρο πόδι ἐδῶ, στήν Ἀρτεμὶ τὸν θυσιάζουν, κι ἐγὼ τὰ θύματα ἐξαγνίζω. Τὴν ἔγνοια τῆς σφαγῆς τὴν ἔχουν ἄλλοι. Ἀνείπωτα ὅσα συμβαίνουν στὸ ναό» (στίχοι 36-41).

Ἡ καταγγελία τῶν ἀνθρωποθυσιῶν γίνεται στὸ ἔργο ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἱέρεια Ἰφιγένεια, ἡ ὁποία, ἀναγκασμένη ἀπὸ τοὺς ντόπιους νὰ διαπράττει τέτοιες ἀσέβειες, ὡς Ἑλληνίδα διαφωνεῖ: «Μὰ καὶ τῆς θεᾶς τὰ καμώματα – ἐδῶ – δὲν τὰ δεχομαι. Ἄν κανεῖς μιλῆσθαι μὲ φονιά ἢ ἀγγίξῃ λεχὼνα ἢ νεκρό, τότε τὸν διώχνει ἀπ' τὸ ναὸ σὰν μολυσμένο, ἡ ἴδια ὅμως χαίρεται τίς ἀνθρωποθυσίες! Ἀδύνατο τέτοιο πρᾶγμα νὰ τὸ γέννησε ἡ Λητὼ μὲ πατέρα τὸ Δία. Καὶ οὐτε πιστεύω γιὰ τὰ Ταντάλεια δεῖπνα, πὼς χάρηκαν τίς σάρκες τῶν παιδιῶν τοῦ οἱ θεοί! Ὁχι. Ἀλλὰ οἱ ντόπιοι ἐδῶ ἀρέσκονται στὶς ἀνθρωποθυσίες καὶ ὕστερα ρίχνουν στὴ θεὰ τὴ βαρβαρότητα. Κανένα θεὸ δὲν τὸν νομίζω κακὸ» (στίχοι 380-391).

Οἱ δάρβαροι εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀρέσκονται σὲ τέτοιου εἶδους τελετὲς καὶ ὄχι οἱ θεοί. Διότι, ὅπως ὑποστηρίζει καὶ ὁ Εὐριπίδης διὰ στόματος Ἰφιγένειας, κανένας θεὸς δὲν εἶναι κακός. Στὴ συνέχεια τοῦ ἔργου ἡ Ἰφιγένεια ἀποφασίζει νὰ δραπετεύσῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν Ἑλλάδα μὲ τὸν ἀδελφὸ τῆς Ὀρέστη καὶ τὸ σύντροφό του Πυλάδη, τοὺς ὁποίους εἶχαν συλλάβει οἱ δάρβαροι, γιὰ νὰ τοὺς θυσιάσουν. Στὸ σχέδιο ἀπόδρασης καθοριστικὸ ρόλο παίζει τὸ ξόανα τῆς θεᾶς. Ἡ Ἰφιγένεια ἀποφασίζει νὰ τὸ πάρῃ μαζί της. Ἀπευθυνόμενη στὴ θεὰ λέει: «ᾧ σε-δάσμια Ἀρτεμὶ, ποὺ μ' ἔσωσες στήν Ἀυλίδα ἀπ' τὸ ἄγριο χέρι τοῦ πατέρα μου, σῶσε με πάλι μαζί μ' αὐτούς. Ἄν ἀρνηθῇς, οἱ θνητοὶ δὲν θὰ πιστεύουν ἄλλο στοὺς χρησμούς. Δέξου νὰ φύγῃς ἀπ' τὴ χώρα τῇ δάρβαρη. Δέξου νὰ ἔρθῃς στήν Ἀθήνα. Ἀπρεπο εἶναι μὲ δαρβάρους νὰ μένῃς, ἀφοῦ μπορεῖς νὰ ἔχῃς πόλιν εὐδαίμονα» (στίχοι 1082-1088).

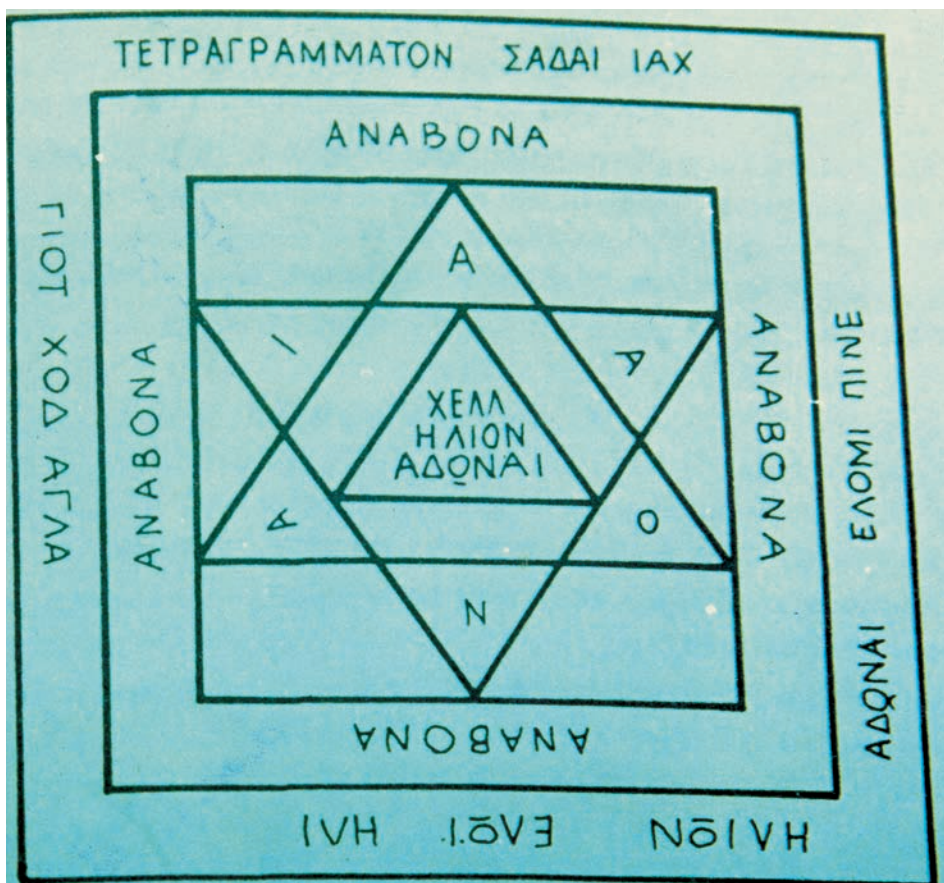
Τὸ σχέδιο τῆς ἀπόδρασης εἶχε ἐπιτυχία. Οἱ Ἕλληνες ἐφθασαν στὴν Ἀττικὴ, καὶ στὴ Βραυρῶνα οἰκοδομήθηκε ἱερὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετήθηκε τὸ ἱερὸ ξόανο, μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἀπολίτιστους κατοίκους τῆς Ταυρίδας, ποὺ προέβαλαν τὴ θεὰ μὲ τίς ἀνίερους ἀνθρωποθυσίες τους.

Ὁ Πλούταρχος διαψεύδει ἀνθρωποθυσία ἀπ' τὸ Μενέλαο

Ὁ Ἡρόδοτος στὴν «Ἱστορία» παίζει τὸ ρόλο τοῦ ἀπολογητῆ τῶν Αἰγυπτίων εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων. Αἰτία οἱ μυθολογικὲς παραδόσεις τῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖες

Ἡ μορφή τοῦ Σατανᾶ ἐμφανίζεται ἀκόμη καὶ σὲ ἐξώφυλλα δίσκων.

Τὸ σατανικὸ τετραγωνικὸ σχῆμα: Ἀναγράφονται οἱ λέξεις «Τετραγράμματον» «Σαδάι», «ΙΑΧ» (ἡ μυστικὴ γραφὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ τῶν Ἑβραίων ΙΑΧΒΕ), «Ἀδωνάι» (ἄλλῃ ὀνομασία τοῦ Ἰαχβέ), Ἑλωί, Ἡλί, Γιότ, Χόδ, Ἀγλά κ.λπ., ἅπασαι ἑβραϊκαί. **Στὸ κέντρο** ὁ ἑξάκτινος ἀστήρ τοῦ Δαβὶδ, ἐθνόσημο τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ.

ἀνέφεραν, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς χώρας τοῦ Νείλου τελοῦν ἀνθρωποθυσίες. Ὁ Ἡρόδοτος στὴν προσπάθειά του νὰ ὑπερασπιστῇ τοὺς Αἰγύπτιους δὲν διστάζει νὰ ἀποκαλέσῃ τὶς ἑλληνικὲς παραδόσεις ἀνόητα παραμύθια, ἀλλὰ καὶ νὰ προσάψῃ στοὺς Ἕλληνας ὅτι τελοῦσαν τέτοιες ἀνόσιες καὶ βάρβαρες τελετές. Ὡστόσο ἐμεῖς ὀφείλουμε νὰ ποῦμε, ὅτι ὑπάρχουν σοβαρὲς ἐνδείξεις πὼς τὸ ἔργο τοῦ Ἡροδότου δέχτηκε ἐπεμβάσεις ἀπὸ τρίτους ἢ ἀπὸ τὰ ρωμαϊκὰ χρόνια. Πολὺ πιθανό, τὸ ἐπίμαχο ἀπόσπασμα πού προκάλεσε τὴν ὀργὴ τοῦ Πλουτάρχου, νὰ μὴν εἶναι κὰν τοῦ Ἡροδότου.

Στὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ἐπιχειρεῖται ἡ ἀμαύρωση τῆς ὑστεροφημίας τοῦ ἄνακτα τῆς Σπάρτης καὶ ἡρωα τῶν Τρωικῶν Μενέλαου καὶ τοῦ προσάπτεται ἡ τέλεση ἀνθρωποθυσίας στὴν Αἴγυπτο, ὅταν πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν Τροία.

Τελετή σατανιστών τῆς μαύρης μαγείας. Πρόκειται περὶ «τελετουργικοῦ γάμου». Προκαθήμενος τῆς «ἀκολουθίας» εἶναι ὁ Ἕλεξ Σάντερς, «ὑπάτος ἀρχιερέας» τῶν Ἑγγλων σατανιστῶν - μάγων καὶ βοηθεῖται ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Ἱέρεια. Στὸν κύκλο διακρίνονται οἱ λέξεις «TETRAGRAMMATON» (μὲ λατινικὰ στοιχεῖα) καὶ «ELOIL». Στὸ βάθος ὁ γαϊδουροκέφαλος Σατανᾶς περιμένει τὴν παράκληση τοῦ ὑπάτου ἀρχιερέα, γιὰ νὰ εἰσέλθῃ στὸν σατανιστικὸ κύκλο. Ἡ φωτογραφία δημοσιεύθηκε πρόσφατα σὲ γαλλικὸ περιοδικὸ καὶ προκάλεσε μεγάλη αἵσθηση.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα, πὺν μέχρι καὶ σήμερα ἀποτελεῖ λαθὴ γιὰ ὅσους ἐπιθυμοῦν νὰ πλήξουν τὸν Ἑλληνισμό, ἀπάντησε ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὁ ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα στοὺς Δελφούς Πλούταρχος. Ὁ τελευταῖος κατήγγειλε τὸν Ἡρόδοτο ὡς κακοήθη καὶ ἔχοντα πρόθεση ἀναληθείας. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Ἑλληνας ἱστορικός καὶ φιλόσοφος ἀποκατέστησε τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια: «Εἶναι τόσο φιλικὸς (ὁ Ἡρόδοτος) μὲ τοὺς βαρβάρους, ὥστε ἀπαλλάσσει τὸν Βούσιρι ἀπὸ τὴν ἀποδιδόμενη σὲ αὐτὸν ἀνθρωποθυσία καὶ ξενοκτονία καὶ μαρτυρεῖ γιὰ ὅλους τοὺς Αἰγύπτιους μεγάλη εὐσέβεια καὶ δικαιοσύνη, ἀναστρέφοντας σὲ θάρρος τῶν Ἑλλήνων τὴ μυσαρὴ τούτῃ πράξη καὶ τοὺς ἀνόσιους φόνους. Στὸ δεῦτερο βιβλίο πράγματι λέει, ὅτι ὁ Μενέλαος, ἀφοῦ πῆρε ἀπὸ τὸν Πρωτέα τὴν Ἑλένη καὶ τιμήθηκε μὲ μεγάλες δωρεές, ἐγίνετο ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄδικος καὶ κακὸς ἄνθρωπος. Ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὸν καιρὸ νὰ ἀποπλεύσῃ, “σχεδίασε ἀσεβὴ πράξη καί, ἀφοῦ πῆρε δύο παιδιὰ ντόπιων ἀνδρῶν, τὰ θυσίασε κοιματιάζοντάς τα· γιὰ τὴν πράξη του τὸν μίσησαν καὶ τὸν καταδίδωξαν καὶ ἐκεῖνος διέφυγε μὲ τὰ πλοῖα του στὴ Λιβύη”. Δὲν ξέρω, ποίος Αἰγύπτιος τοῦ ἀνέφερε τὴν ἱστορίαν τούτῃ· ἀντίθετα αὐτοὶ διατηροῦν πολλὰς τιμὰς καὶ γιὰ τὴν Ἑλένη καὶ γιὰ τὸν Μενέλαο» (Πλούταρχος, «Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας», 857B).

“Ἑλληνες ἀπαγόρευσαν τὶς ἀνθρωποθυσίες στὴν Καρχηδόνα

Ὁ Πλούταρχος ἦταν ἐκεῖνος, πὺν μᾶς διέσωσε περιγραφὴ ἀνθρωποθυσίας πρὸς τιμὴν τοῦ Κρόνου, ὅπως τελοῦνταν στὴν Καρχηδόνα ἀπὸ τοὺς Φοίνικες κατοίκους της: «Δὲν θὰ ἦταν πιὸ ὠφέλιμο γιὰ τοὺς Καρχηδόνιους νὰ πάρουν ἐξ ἀρχῆς ὡς νομοθέτῃ τὸν Κριτία ἢ τὸν Διαγόρα καὶ νὰ μὴν πιστεύουν στὴν ὑπαρξὴ κανενὸς θεοῦ πνεύματος ἢ θεοῦ, ἀπὸ τὸ νὰ κάνουν θυσίες σὰν καὶ αὐτὲς πὺν προσέφεραν στὸν Κρόνο; Δὲν ἦταν αὐτὰ ὅπως τὰ ἀναφέρει ὁ Ἐμπεδοκλῆς, μιλώντας γιὰ ἐκείνους πὺν θυσίαζαν ζωντανὰ πλάσματα:

“Σηκώνει ὁ πατέρας τὸν ἀγαπητό του γιό, πὺν ἔχει ἀλλάξει στὴ μορφὴ, καὶ κάνοντας προσευχὴ τὸν σφάζει ὁ ἀνόητος”,

ἀλλὰ μὲ γνώση καὶ συνείδηση προσέφεραν οἱ ἴδιοι θυσία τὰ παιδιὰ τους, ἐνῶ οἱ ἄτεκνοι ἀγόραζαν ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς παιδιὰ καὶ τὰ ἔσφαζαν σὰν ἀρνιά ἢ σὰν μικρὰ πουλιά, ἐνῶ ἡ μητέρα στεκόταν πλάι αὐστηρὴ καὶ χωρὶς νὰ θρηνῇ. Ἄν ὅμως στέναζε ἢ δάκρυζε, στεροῦνταν τὴν τιμὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ παιδί της δὲν γλύτωνε τὴ θυσία. Προστὰ μάλιστα ἀπὸ τὸ ἄγαλμα ὅλη ἡ περιοχὴ γέμιζε ἀπὸ θορύβους, καθὼς ἀρχίζαν νὰ παίζουν τοὺς αὐλοὺς καὶ νὰ χτυποῦν τὰ τύμπανα, γιὰ νὰ μὴν ἀκούγεται ἡ βοὴ τῶν θρῆνων. Ἄν ὥστόσο γίνονταν ἄρχοντες μας οἱ Τυφῶνες ἢ οἱ Γίγαντες διώχοντας τοὺς θεοὺς, μὲ ποιὲς ἄραγε θυσίες θὰ εὐχαριστιόνταν ἢ ποιὲς ἄλλες ἱεροτελεστίες θ' ἀπαιτοῦσαν;» (Πλούταρχος, Ἠθικά, «Περὶ Δεισιδαιμονίας», 171 B-D).

Μετὰ τὴν ναυμαχία τῆς Ἰμέρας (480 π.Χ.), στὴν ὁποία οἱ Ἑλληνες τῆς Μεγάλης Ἑλλάδας (νοτίου Ἰταλίας καὶ Σικελίας) συντρίψαν τοὺς Καρχηδόνιους Φοίνικες, μετὰ τῶν ἄλλων ὁρων πὺν ἔθεσαν στοὺς ἡττημένους γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς εἰρήνης ἦταν καὶ τὸ νὰ σταματήσουν νὰ θυσιάζουν τὰ παιδιὰ τους στὸν Κρόνο: «Ὁ τύραννος Γέλων, ἀφοῦ νίκησε τοὺς Καρχηδόνιους στὴ μάχη τῆς Ἰμέρας, ὅταν συνωμολογοῦσε μὲ αὐτοὺς εἰρήνη, τοὺς ἀνάγκασε νὰ περιλάβουν ἀνάμεσα στοὺς ὁρους, πὺν δέχονταν ὅτι θὰ σταματήσουν νὰ θυσιάζουν τὰ παιδιὰ τους στὸν Κρόνο» (Πλού-

Μία ἔκδοση τοῦ ἱεροῦ βιβλίου τῶν σατανιστῶν «Σολομωνική», ποὺ τὸ θεωροῦν ἔργο τοῦ βασιλιᾶ τοῦ Ἰσραὴλ Σολομῶντος.

ταρχος, «Βασιλέων Ἀποφθέγματα καὶ Στρατηγῶν», 175Α).

Αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ γεγονός εἶναι ἴσως ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξη, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦταν πολέμιοι τῶν ἀνθρωποθυσιῶν, ἀλλὰ καὶ ὅτι οἱ Φοίνικες ἦταν οἱ μεγαλύτεροι τελεστές τους.

Οἱ ἀνθρωποθυσίαι τῶν Σημιτικῶν λαῶν

Τὸ κοινὸ στοιχεῖο τῶν σημιτικῶν λαῶν (Φοινίκων, Αἰγυπτίων καὶ Ἑβραίων) ἦταν ἡ λατρεία τοῦ Κρόνου, τοῦ θεοῦ ποὺ ἀποζητοῦσε ἀνθρωποθυσίαι καί, ὅπως ἔχουμε δεῖξει καὶ σὲ προηγούμενα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ», ταυτίζεται μὲ τὸν Γιαχβέ. Στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχε ἡ λατρεία τοῦ Σέθ ἢ Σέτ (Τυφῶνα), τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τελευταίου ἀντεπαναστᾶτη ἐνάντια στὸν Δία: «*Εἶναι δὲ τέκνα (...) ὁ Τυφὼν καὶ ἡ Νέφθυς τοῦ Κρόνου*» (Πλούταρχος, Ἠθικά, «Περὶ Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος», 356Α). Ἡ λατρεία τοῦ Σέτ (Τυφῶνα) εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μὲ τοὺς Ἑβραίους καὶ ἀποτελοῦσε κατάλοιπο τῆς παλαιᾶς λατρείας τοῦ Κρόνου καὶ τῶν Τιτάνων στὴν Αἴγυπτο, μὲ τὶς ἀνθρωποθυσίαι νὰ παίξουν καὶ ἐδῶ βασικὸ ρόλο.

Ὁ Πλούταρχος διασφύζει μία ἰουδαϊκὴ παράδοση, ποὺ σχετίζεται τόσο μὲ τὴ φυγὴ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Σέτ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο ὅσο καὶ μὲ τὴν Κρόνια λατρεία τῶν Ἑβραίων: «*Ὡρισμένοι πάλι, ποὺ λένε ὅτι ἐφτά μέρες κράτησε ἡ φυγὴ τοῦ Τυφῶνα πάνω σὲ γαῖδαρο μετὰ τὴ μάχη καί, ὅταν αὐτὸς σώθηκε, γέννησε τὸν Ἱεροσόλυμο καὶ τὸν Ἰουδαῖο, εἶναι ὀλοφάνερο μὲ δάση αὐτὸ ὅτι ἀνάμειξαν στὸν μύθο ἰουδαϊκὰ στοιχεῖα*» (Πλούταρχος, Ἠθικά, «Περὶ Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος», 363C).

Ὁ Τυφὼν εἶχε ὡς σύμβολό του τὸν γαῖδαρο: «*Νομίζουν ἐπίσης, ὅτι ὁ γαῖδαρος, ὅπως εἴπαμε, εἶναι ὁμοῖος (μὲ τὸν Τυφῶνα)...*» (Πλούταρχος, Ἠθικά, «Περὶ Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος», 363 C). Στὰ «Συμποσιακὰ» τοῦ Πλούταρχου γίνεται διὰ στόματος Λαμπρία ἀναφορὰ σὲ τιμὲς ποὺ ἀποδίδουν οἱ Ἰουδαῖοι στὸν γαῖδαρο: «*Ὅχι βέβαια, εἶπε ὁ Λαμπρίας, παίρνοντας τὸν λόγον, ἀλλὰ κρατιοῦνται (οἱ Ἰουδαῖοι) μακριὰ ἀπὸ τὸν λαγὸν λόγῳ τῆς ὁμοιότητάς του μὲ τὸ ζῷον ποὺ τιμοῦν περισσότερο ἀπ' ὅλα... Πράγματι, ὁ λαγὸς μοιάζει μὲ γαῖδαρον...*» (Πλούταρχος, «Συμποσιακὰ», βιβλίον τέταρτον, πρόβλημα Ε, 670Ε).

Γνωρίζουμε ἀπὸ τὸν Ἀπίωνα, ὅτι μέσα στὰ «Ἁγία τῶν Ἀγίων» τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντα ὑπῆρχε ἓνα ὁμοίωμα γαϊδάρου, στὸ ὁποῖο οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἰσραὴλ προσέφεραν θυσίαι. Φυσικὰ ὁ γαῖδαρος αὐτὸς ἦταν ὁ Σέθ ἢ Σέτ (Τυφῶν). Ὁ Ἰουδαῖος ἱστορικὸς Ἰώσηπος προσπάθησε νὰ διαψεῦση τὶς καταγγελίες τοῦ Ἀπίωνα: «*Μέσα στὸν ναὸ αὐτὸ ὁ Ἀπίων ἔχει τὸ θράσος νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι διατηροῦν τὸ κεφάλι ἐνὸς γαϊδάρου, ὅτι λατρεύουν αὐτὸ τὸ ζῷον καὶ ὑποκλίνονται μπροστά του μὲ μεγάλο σεβασμό. Τὸ γεγονός ποὺ ἀναφέρει ἔχει σχέση μὲ τὴ λεηλασία τοῦ ναοῦ ἀπὸ τὸν Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, ὅταν ἀνακαλύφθηκε ἓνα κεφάλι φτειαγμένο ἀπὸ χρυσὸ μεγάλης ἀξίας. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἤθελα πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ πῶ ὅτι, ἀκόμη καὶ ἂν εἴχαμε ἓνα τέτοιο λατρευτικὸ ἀντικείμενον, ἓνας Αἰγύπτιος εἶναι ὁ τελευταῖος ποὺ θὰ μπορούσε νὰ μᾶς κατηγορήσῃ. Γιατὶ ὁ γαῖδαρος δὲν εἶναι χειρότερος ἀπὸ τὶς γάτες, τὰ τραγιά καὶ τὰ ὑπόλοιπα πλάσματα, ποὺ στὴ χώρα του περνοῦνται γιὰ θεοί*» (Ἰώσηπος, «Κατ' Ἀπίωνος», Λόγος Β', 80-82).

Σὲ αὐτὸν λοιπὸν τὸ γαῖδουρόμορφο θεό, τὸν Γιαχβέ - Κρόνον - Τυφῶνα, οἱ Ἑβραῖοι

προσέφεραν άνθρωποθυσίες, με ιδιαίτερη προτίμηση να θυσιάζουν Έλληνες. Τὴν καταγγελία κάνει ὁ Ἀπίων, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ ἔργο του δὲν σώθηκε, ὅ,τι γνωρίζουμε εἶναι μέσα ἀπὸ τὸ διβλίο τοῦ ραββίνου Ἰώσηπου (Ἰωσήφ):

«Ὁ Ἀπίων, πὺν ἐδῶ ἐκπροσωπεῖ τοὺς ὑπολοίπους, λέει: Ὁ Ἀντίοχος βρῆκε στὸν ναὸ ἓνα κάθισμα, στὸ ὁποῖο καθόταν ἓνας ἄνθρωπος, ἔχοντας μπροστά του τραπέζι στρωμένο μὲ πιᾶτα, πὺν εἶχαν ψάρια ἀπὸ τὴ θάλασσα, ζῶα ἀπὸ τὴ γῆ καὶ πουλιά ἀπὸ τὸν ἀέρα, τὰ ὁποῖα ὁ κακόμοιρος κύτταζε ἐκπληκτος. Ὑποδέχτηκε τὸν βασιλιᾶ, μόλις μπῆκε μέσα, μὲ λατρεία, σὰν νὰ περίμενε νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ ἀπὸ μεγάλο βάρος. Ἐπесе στὰ πόδια τοῦ βασιλιᾶ, ἄπλωσε τὸ δεξί του χέρι καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀπελευθερώσῃ. Ὁ βασιλιᾶς τὸν σήκωσε καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ πῇ, ποιὸς ἦταν, γιατί ζοῦσε ἐκεῖ μέσα καὶ ποιὰ ἦταν ἡ σημασία ὧν αὐτῶν. Μὲ λυγμοὺς καὶ δάκρυα λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος καὶ μὲ ἱκετευτικὸ ὕφος διηγῆθηκε τὴν αἰτία τῆς δυστυχίας του. Εἶπε, ὅτι ἦταν Ἕλληνας καὶ ὅτι, καθὼς ταξίδευε σὲ ἐκεῖνα τὰ μέρη γιὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀπήχθη ξαφνικὰ ἀπὸ ἀνθρώπους ξένης φυλῆς, πὺν τὸν ἔφεραν στὸν ναὸ. Ἐκεῖ τὸν ἔκλεισαν, χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ κανένας, ἀλλὰ τὸν ἔτρεφαν μὲ πλούσια φαγητὰ κάθε εἶδους. Στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνοι τὸν ἐξαπάτησαν μὲ ἀπρόσμενες περιποιήσεις, πὺν τοῦ προκαλοῦσαν εὐχαρίστηση· ἀκολούθησε ἡ καχυποψία καὶ στὴ συνέχεια ὁ τρόμος. Τέλος μιλώντας μὲ τοὺς παριστάμενους πὺν τὸν περίμεναν, ἔμαθε γιὰ τὸν ἀνείπωτο νόμο τῶν Ἰουδαίων, ἔνεκα τοῦ ὁποῖου τὸν ἔτρεφαν. Τοῦτο τὸ ἔθιμο ἐπαναλαμβάνονταν μιὰ φορὰ τὸ χρόνο σὲ συγκεκριμένη ἐποχὴ. Σύμφωνα μ' αὐτὸ ἀπῆγαν ἓνα Ἕλληνα ξένο, τὸν ἔτρεφαν ἐπὶ ἓνα χρόνο καὶ μετὰ τὸν πῆγαιναν στὸ δάσος, ὅπου τὸν ἔσφαζαν, θυσιάζαν τὸ σῶμα του μὲ τὶς παραδοσιακὰς τοὺς τελετὰς, ἔτρωγαν τὴ σάρκα του καί, ἐνῶ θυσιάζαν τὸν Ἕλληνα, ἔδιναν ὄρκο μίσους πρὸς τοὺς Ἕλληνες. Ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπὸ τὸ θῦμα τοὺς τὸ πετοῦσαν σὲ ἓνα λάκκο. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶπε, πὺς τοῦ εἶχαν μείνει λίγες μόνο μέρες ζωῆς ἀκόμη καὶ παρακαλοῦσε τὸν βασιλιᾶ, ἐπικαλούμενος τὸ σεβασμὸ πρὸς τοὺς θεοὺς τῆς Ἑλλάδας, νὰ καταστείλῃ τὴν ἰουδαϊκὴ αὐτὴ συνωμοσία κατὰ τῶν ὁμοεθνῶν του καὶ νὰ τὸν ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴ φοβερὴ καταδίκη» (Ἰωσήπος, «Κατὰ Ἀπίωνος», Λόγος Β', 91-96).

Ἀλλὰ καὶ στὰ ἱερὰ κείμενα τῶν Ἑβραίων ὑπάρχουν συγκλονιστικὲς ἀναφορὲς καὶ περιγραφὲς ἀνθρωποθυσιῶν. Ὅπως τοῦ Ἰεφθάε, πὺν θυσίασε στὸν Γιαχβὲ τὴ μοναχοκόρη του: «Ὁ Ἰεφθάε ἔταξε εἰς τὸν Κύριον τάμα καὶ εἶπε: Ἐὰν θελήσῃς νὰ μοῦ παραδώσῃς στὰ χέρια μου τοὺς Ἀμμωνίτες, σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ ἐξέλθῃ πρῶτος ἐκ τῆς θύρας τῆς οἰκίας μου, ὅταν θὰ ἐπιστρέψω νικητὴς στὸν οἶκόν μου ἀπὸ τοὺς Ἀμμωνίτες, θὰ τὸν προσφέρω σὲ σένα τὸν Κύριόν μου ὡς ὀλοκαύτωμα. Ὁ Ἰεφθάε ἐπορεύθη κατὰ τῶν Ἀμμωνιτῶν, γιὰ νὰ τοὺς πολεμήσῃ. Ὁ Κύριος παράδωσε αὐτοὺς στὰ χέρια τῶν Ἰσραηλιτῶν... Ὁ Ἰεφθάε ἐπέστρεψε νικητὴς στὴν πόλιν Μασσαφά, στὴν ὁποία ἦταν ἡ οἰκία του. Αἰφνης ἡ θυγατέρα του ἐξῆλθε μὲ τύμπανα καὶ χοροὺς πρὸς προϋπάντησίν του. Ἡ θυγατέρα του αὐτὴ ἦταν σ' αὐτὸν τὸ μόνο παιδί του, γιατί αὐτὸς δὲν εἶχε ἄλλο υἱὸ οὔτε ἄλλη θυγατέρα. Ὁ Ἰεφθάε, ὅταν εἶδε τὴν θυγατέρα του, ἔσχισε τὰ ροῦχα του καὶ εἶπε: Πῶ - πῶ παιδί μου! Μὲ ἀναστάτωσης κυριολεκτικῶς. Σὺ, ἡ κόρη μου, εἶσαι ἡ πηγὴ τῆς ταραχῆς μου! Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἄνοιξα τὸ στόμα μου μὲ τὸ τάμα πὺν ἔκανα ἐναντίον σου καὶ δὲν θὰ μπορέσω νὰ τὸ ἀρνηθῶ. Ἐκεῖνη ἀπάντησε στὸν πατέρα της. Πατέρα μου, ἄνοιξες τὸ στόμα σου καὶ μὲ ἔταξες στὸν Κύριο; Κάνε ὅ,τι ἔταξες καὶ ὅπως ἔταξες στὸν Κύριο,

ἀφοῦ ὁ Κύριος κατέβαλε τοὺς ἐχθρούς σου Ἀμμωνίτες... Ὁ πατέρας ἀπάντησε: Πήγαινε! Ἔστειλε αὐτὴν δύο μῆνες. Αὐτὴ καὶ οἱ ἀκόλουθοί της πήγαν καὶ ἔκλαυσαν τὴν παρθενικότητά της στὰ ὄρη. Μετὰ παρέλευση δύο μηνῶν ἐπέστρεψε αὐτὴ στὸν πατέρα της, ὁ ὁποῖος ἐξετέλεσε μ' αὐτὴν τὸ τάξιμό του, τὸ ὁποῖο εἶχε τάξει στὸν Κύριο τὸν Θεό. Αὐτὴ δὲν εἶχε γνωρίσει ἄνδρα, ἦταν παρθένα» («Κριταὶ - Ρούθ», ΙΑ', λ' - λθ').

Ἄλλὰ καὶ δύο ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους προφῆτες τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Ἱερεμίας¹ καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ², μαρτυροῦν ὅτι οἱ συμπατριῶτες τους ἔκαναν ἀνθρωποθυσίες.

Γιαχβὲ - Σέτ (Τυφὼν) - Σατανᾶς - Σατανισμός

Ἡ ἱερὴ μέρα λατρείας τοῦ θεοῦ τῶν Ἑβραίων Γιαχβέ, τὸ Σάββατο, εἶναι ἡ μέρα ἢ ἀφιερωμένη στὸν Κρόνο (Saturnus: Ἀγγλικά «Satur-day»). Ἐνα ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο εἶναι τὸ πρῶτο συνθετικὸ «Σατ», στὴν λατινικὴ ὀνομασία τοῦ Κρόνου, τὸ ὁποῖο εἶναι πολὺ κοντὰ στὴν αἰγυπτιακὴ ὀνομασία τοῦ Τυφῶνα, δηλ. «Σέτ». Ἀξιίζει νὰ δοῦμε τίς ἀπαρχές τῆς ἐβραϊκῆς σκέψης περὶ σύγκρουσης Θεοῦ καὶ Σατανᾶ. Ὁ Πλούταρχος ὑποστηρίζει, ὅτι ὅλα αὐτὰ ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν Περσία, ὅπως καὶ ἡ ἐσχατολογία (βλέπε χριστιανικὴ «Ἀποκάλυψη») μὲ τὴ νίκη τοῦ «καλοῦ» καὶ τὸν ἐπερχόμενο ἐπίγειο Παράδεισο.

Εἶναι πραγματικὰ ἀποκαλυπτικὸ τὸ πόσο ὁ Ἑβραϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός εἶναι ἐπηρεασμένοι θεολογικὰ ἀπὸ τὸν Ζωροαστρισμὸ (καὶ πόσο ξένοι εἶναι μὲ τὸν Ἑλληνισμό): «Ὁρισμένοι πιστεύουν, ὅτι ὑπάρχουν δύο θεοί, πὺν εἶναι σὰν ἀνταγωνιστές στὸ ἐπάγγελμα, ὁ ἓνας δημιουργὸς τῶν καλῶν καὶ ὁ ἄλλος τῶν κακῶν. Ἄλλοι πάλι ἀποκαλοῦν θεὸ τὸν καλύτερο καὶ δαίμονα τὸν ἄλλο, ὅπως ἀκριδῶς ὁ μάγος Ζωροάστρης, γιὰ τὸν ὁποῖο διηγοῦνται ὅτι ἔζησε πέντε χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὰ Τρωικά. Τοῦτος λοιπὸν ἀποκαλοῦσε τὸν ἓνα Ὁρομάζη καὶ τὸν ἄλλον Ἀρειμάνιο· πρόσθετε ἐπίσης, ὅτι ὁ ἓνας ἔμοιαζε περισσότερο μὲ τὸ φῶς ἀπ' ὅλα τὰ αἰσθητὰ πράγματα, ὁ ἄλλος μὲ τὸ σκοτάδι καὶ τὴν ἄγνοια καὶ ὅτι ὑπῆρχε ἓνας ἐνδιάμεσός τους, ὁ Μίθρης, ἐξ οὗ καὶ οἱ Πέρσες ὀνομάζουν μίθρη τὸν μεσίτη. Ἐδίδαξε λοιπὸν, νὰ προσφέρουν στὸν ἓνα εὐχετήριες καὶ εὐχαριστήριες θυσίεις, ἐνῶ στὸν ἄλλο ἀποτρεπτικὰ καὶ πένθιμες (...). Θὰ ἔρθη ὅμως ὁ προκαθωρισμένος ἀπὸ τὴ μοίρα χρόνος, ὅπου ὁ Ἀρειμάνιος, πὺν φέρνει ἀρρώστια καὶ πείνα, θὰ καταστραφῇ κατ' ἀνάγκη ἐντελῶς ἀπ' αὐτοὺς καὶ θὰ ἀφανιστῇ, ἐνῶ ἡ γῆ θὰ γίνῃ ἐπίπεδη καὶ ὁμαλὴ καὶ θὰ ὑπάρχῃ ἓνας τρόπος δίου καὶ πολιτείας γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, πὺν θὰ εἶναι τρισεντυχισμένοι καὶ θὰ μιλοῦν ὅλοι τὴν ἴδια γλῶσσα» («Περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος», 369D-E καὶ 370B). Βλέπουμε λοιπὸν, ὅτι ἡ ἀρχικὴ προσέγγιση τοῦ δαίμονα Σατανᾶ γίνεται ἀπὸ τὸν Ζωροαστρισμὸ στὴ μορφὴ τοῦ Ἀρειμάνιου· μὲ τίς ὁμοιότητες, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἰουδαιοχριστιανισμό, νὰ εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ ἐμφανεῖς.

Τὸ θέμα τώρα εἶναι, πῶς πέρασε ἡ ἐν λόγω θεολογία στοὺς Ἑβραίους. Ὁ προαναφερθεὶς Ἰουδαῖος ραββῖνος Ἰώσηπος παραδέχεται, ὅτι ὑπάρχει συγγένεια μεταξὺ τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Χαλδαίων: «Γιὰ τοὺς Χαλδαίους δὲν θὰ μπορούσα νὰ πῶ τὸ ἴδιο, ἐπειδὴ εἶναι οἱ γενάρχες τῆς φυλῆς μας καὶ λόγω τῆς συγγενικῆς σχέσης μαζί

1. Προφήτης Ἱερεμίας, Θ', λ' καὶ ΙΘ', ε'.

2. Προφήτης Ἰεζεκιήλ, ΙΣΤ', κ' - κα'.

μας μνημονεύουν τους Ἰουδαίους στὰ γραπτά τους» («Κατὰ Ἀπίωνος», Λόγος Α', 71). Μέσα λοιπὸν ἀπὸ τὴν παραπάνω θεολογικὴ καὶ θρησκευτικὴ καταγωγὴ ἐμφανίζεται ὁ Σατανᾶς στὴν ἐβραϊκὴ θρησκευτικὴ παράδοση. Ἀρχικὰ ἦταν ἄγγελος τοῦ «καλοῦ». Ἀργότερα γίνεται ἄγγελος τοῦ «κακοῦ». Πάντοτε ὅμως ὁ Σατανᾶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ πράττει δίχως τὴν ἄδεια τοῦ Γιαχβέ. Ὁ τελευταῖος τοῦ ὀριοθετεῖ σὲ κάθε περίπτωσι μέχρι ποῦν μπορεῖ νὰ κινηθῇ, ὅπως στὴν περίπτωσι τῶν δεινῶν τοῦ Ἰώδ, ὅπου ὁ Σατανᾶς ἐκτελεῖ ἐντολὰς τοῦ Γιαχβέ: «Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Σατανᾶν, ἰδοὺ εἰς τὴν χειρὰ σου πάντα ὅσα ἔχει· μόνον ἐπ' αὐτὸν μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χειρὰ σου. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Σατανᾶς ἀπ' ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου» (Ἰώδ, Α' 17).

Εἶναι ξεκάθαρο λοιπὸν, ὅτι ὁ Σατανᾶς δὲν εἶναι αὐτεξούσιος ἀλλὰ ὄργανο τοῦ Γιαχβέ. Ἐμφανίζεται μπροστὰ στὸν Γιαχβέ («παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου»). Ὁ Σατανᾶς ἀναφέρει τὰ σχετικὰ μὲ τὴ δράσι του καὶ ὁ Γιαχβέ ἐκθειάζει μὲ τὴ σειρά του τὸν Ἰώδ. Ἄν καὶ ὁ Γιαχβέ θεωρῇ τὸν Ἰώδ ὑπόδειγμα ἡθους, πείθεται τελικὰ ἀπὸ τὸ Σατανᾶ νὰ τοῦ δώσι τὴν ἄδεια νὰ παιδέψῃ τὸν δύσμοιρο ἄνθρωπο. Τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι ὁ Σατανᾶς ἔχει τὴν γοητεία νὰ πείθῃ τὸν Γιαχβέ, ἀλλὰ καὶ ὅτι, ἂν δὲν πάρῃ ἐντολὴ ἀπὸ τὸν «μεγάλον», ἐκεῖνος ἀπὸ μόνος του δὲν μπορεῖ νὰ πράξῃ. Συμπέρασμα: ἡ σχέση Γιαχβέ καὶ Σατανᾶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ ἁρμονικὴ. Ὁ Σατανᾶς λοιπὸν προέρχεται μέσα ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ ἐβραϊκοῦ δυϊστικοῦ θρησκευμάτος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀρῆθηκε καὶ ἀναπαράγεται στὸν χριστιανισμό.

[Παρέκδοσις: Στὴν ἑλληνικὴ θρησκεία δὲν ὑπάρχει ἡ ἔννοια καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Σατανᾶ ἀλλὰ οὔτε καὶ κάποιοι ἀντίστοιχοι «κακὸς θεός». Οἱ Ἕλληνες πίστευαν στὴν ἐνιαία ὑπόστασι καὶ ποικιλόμορφη ἑκφρασι στὸν κόσμον μας τοῦ θεοῦ. Γιὰ τὴν φιλοσοφικὴ σκέψι τὸ θεῖον εἶναι τὸ Ἀγαθὸν καὶ ὡς τέτοιο ἀδυνατεῖ νὰ βλάψῃ. Τὸ «κακὸν» προέρχεται ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα λάθη ἢ ἀπὸ φυσικὰ συμβάντα, ποτὲ ὅμως ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ θεοῦ. Τὸ θεῖον ὡς συμπαντικὴ σύνθεσι καὶ ἀλήθεια εἶναι ὑπεράνω τῶν ἀνθρώπινων πόθων καὶ παθῶν, γι' αὐτὸ καὶ θεωρεῖται «ἀγαθόν». Ἔτσι στοὺς Ἕλληνες δὲν ὑπάρχει οὔτε θεὸς τιμωρὸς ἀλλὰ οὔτε καὶ κάποιος ἄλλος «κακὸς θεός». Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Τυφὼν θεωρεῖται «ἄλλογον καὶ ἀφηνιασμένον μέρος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς» καὶ ὄχι θεῖον ἀντίπαλον δέος.]

Ὅποτε ἔρχονται στὸ φῶς ὑποθέσεις Σατανισμοῦ (καὶ τελευταῖα εἶχαμε ἄρκετές), αὐτὸ ποῦ βλέπουμε εἶναι, ὅτι πρόκειται γιὰ τελετουργικὸ καθαρὰ ἐβραϊκόν, ποῦ τελεῖται στὴν ἐβραϊκὴ γλῶσσα καὶ γίνεται ἐπίκλησι ἐβραϊκῶν ὀνομάτων. Τὰ σύμβολα ἐπίσης ποῦ χρησιμοποιοῦνται εἶναι ἐβραϊκά. Ἔτσι μεταξὺ τῶν «σύνεργων» τῶν σατανιστῶν τῆς Κοζάνης καὶ τῆς Παλλήνης βρέθηκε ὕψισμα, ποῦ κάλυπτε βωμό, πάνω στὸ ὁποῖον ἦταν κεντημένα τὰ ὀνόματα «IABE», «IEBE» καὶ «ΕΛΟΪΛ». Σὲ ἄλλες τελετὲς σχηματίζεται μαγικὸς κύκλος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐγγράφεται ὁ ἐξάκτινος ἀστέρας τοῦ Δαυὶδ, κοσμημένος μὲ ἐβραϊκὰ στοιχεῖα, ἐνῶ στὸ περίγραμμά ἀναγράφονται ἐβραϊκὰ ὀνόματα δαιμόνων, ὅπως «AZRAIL», «IREFAIL» καὶ ἄλλα, ποῦ ἐπικαλοῦνται οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐν λόγῳ λατρείας.

Τέλος ἡ «Σολομωνική» (τὸ βιβλίον ποῦ ἀποδίδεται στὸν σοφὸ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Σολομῶντα) εἶναι τὸ ἱερὸ βιβλίον τῶν ἀνθρώπων, ποῦ συμμετέχουν σ' αὐτὲς τίς τελετὲς.

Στέφανος Μυτιληναῖος

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Τουμπεκί ψιλοκομμένο

Ἐπάρχουν στιγμές, πὺν αἰσθάνομαι τὰ μάτια μου νὰ δουρκώνουν σὰν τοῦ κροκοδείλου, πὺν δυσκολεύεται νὰ χωνέψῃ τὴν πάπια πὺν καταβρόχθισε. Δὲν συνηθίζω δέβαια νὰ συγκινοῦμαι παρὰ μόνο ἀπὸ ὑπερβολικὴ χαρά, ὅταν τὰ ἀποτελέσματα τῶν «βρωμοδουλειῶν» μου εἶναι θετικά. Ἔτσι συμβαίνει καὶ τώρα. Πῶς νὰ μείνω ἀπαθὴς μπροστὰ σὲ τέτοιο θέαμα. Τὰ καλὰ μου παιδιά, οἱ κεφαλὲς τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς θεοκρατίας, τὸ ῥιξαν στὸ πῖτσι - πῖτσι κάτω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησή μου. Κι ὅλα αὐτὰ πού; Στὸ χῶρο τῆς μεγάλης ἄλωσης, στοὺς βράχους, ὅπου κάποτε γεννῆθηκαν – κι εὐτυχῶς στὴ συνέχεια τίς ψόφησαν – ἡ δημοκρατία, ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, ἡ τέχνη, ἡ φιλοσοφία, ὁ διάλογος καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀκατονόμαστα γεννήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν τρισκατάρων. Ὅσο γιὰ τὰ παλιοκόκκαλα τῶν ἀρχαίων, πὺν θεμελίωσαν καὶ ἀνέπτυξαν ἐκεῖ αὐτὰ πὺν ἐγὼ ἐχθεύομαι, ἀφήστε τα νὰ τρίζουν κάτω ἀπὸ τὰ σεπτὰ πατήματα τοῦ Σαοὺλ καὶ τῶν μεταγενεστέρων πρακτόρ..., παρντόν, ἀποστόλων μου.

Ἔως τώρα, ἀγαπητοί μου ἐν Γιαχβὲ ἀδελφοί, γνωρίζατε ἀπὸ τὸν κινηματογράφο τὰ πολιτικὰ θρίλερ. Τώρα ἤρθε ἡ στιγμή, νὰ γνωρίσετε καὶ τὸ πρῶτο σὲ παγκόσμια παρουσίαση πολιτικὸ «μελό», ἄψογα σκηνοθετημένο ἀπὸ μένα. Ποιὰ σκηνὴ νὰ πρωτοθυμηθῇ κανεῖς... Τὶς δακρυόρρεχτες συγγνώμες, τὰ κοινὰ ἀνακοινωθέντα ἢ τίς ἀδελφοκουδέντες; Ἄσε δὲ τὰ γλυκερὰ φιλιὰ ὑπὸ τοὺς ἦχους τοῦ Βιδάλντι καὶ τοῦ ἀγίου Μπάχ. Καὶ γιὰ τὸ τέλος ὀλίγη ἐλληνοχριστιανικὴ σάλτσα, γιὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ σερβίρισμα καὶ νὰ μείνουν ὅλοι εὐχαριστημένοι. Εὐτυχῶς γιὰ μένα, κανεῖς δὲν ἔκανε λόγο γιὰ τὴν «ταμπακέρα».

Ποιὰ «ταμπακέρα»; Μὰ φυσικὰ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα τῆς συντριβῆς τοῦ ἄθλιου καὶ κολασμένου Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν αὐτοῦ ἀγιότητα τὸν Ρωμιο-βυζαντινισμό. Ἔχω διοχετεύσει ἐδῶ καὶ αἰῶνες τεράστιες ποσότητες πνευματικὸ ἀφιόνι στὴν πιάτσα, γιὰ νὰ ξεχαστῇ τὸ γεγονὸς καὶ τοὺς ἔχω κάνει ὅλους μόμολα. Πόσοι ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους, ἡμιεπισήμους, ἀνεπισήμους καὶ ἀνωνύμους Νεορρωμιοὺς ἔκαναν λόγο γι' αὐτὸ στὶς συναντήσεις, στὰ συμβούλια, τὰ διαβούλια, τὰ τηλεοπτικὰ πάνελς καὶ τὴν γενικώτερη φιλολογία, ὅπου ὅλοι ἐπέρδοντο διὰ τοῦ στόματος, χωρὶς νὰ ἀκουμποῦν τὴν οὐσία; Κανεῖς. Ὅλοι ἔκαναν «τουμπεκί ψιλοκομμένο». Καὶ μέσα σ' ὅλα νὰ κι ὁ «μεγάλος» μὲ τίς δηλώσεις του περὶ «κανονιοῦ μεγατόνων» κατὰ τὴ χειροτονία ἑνὸς διάκου. Τὸ κανόνι αὐτὸ χρησιμοποιοῦ κι ἐγὼ, γιὰ νὰ ἰσοπεδώσω ὅ,τι ἔμεινε ἀπὸ τοὺς καταραμένους. Σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ κρότος πὺν παράγεται, ὅταν ἐκπυρσοκροτῇ, ξεκουφαίνει τοὺς πάντες, κι ἔτσι οἱ «ἀντιδραστικές» φωνὲς δὲν εἰσακούονται.

Ἐκεῖνο πὺν μὲ τρομοκρατεῖ ὥστόσο εἶναι τὸ τί θὰ συμβῇ, ἐὰν ξαφνικὰ καταλαγιάσουν ὁ ἦχος καὶ ὁ ἀχὸς τοῦ κανονιοῦ καὶ ξανακουστῇ ὁ τριγμὸς τῶν ὀσῶν, πὺν λέγαμε προηγουμένως. Τότε (Γιαχβὲ μου, φύλαγε!) οὔτε ἓνα τρισεκατομμύριο συγγνώμες δὲν μᾶς γλυτώνουν ἀπὸ τὸ

Σάρωθρον

ΤΟ ΧΙ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΟΥ ΦΙ ΣΤΗΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Ἑλληνικὰ ἀλφάβητα πάνω σὲ βοιωτικὸ
ἀγγεῖο καὶ σὲ πλάκα ἀπὸ τὴν Ἑτρουρία

Σπουδαῖες πτυχὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου ἀποκαλύπτουν δύο εὐρήματα ἀρχαιολόγων. Τὸ πρῶτο εἰκονίζεται στὴν ἐγχρωμὴ φωτογραφία τῆς ἐπομένης σελίδας (ἀπὸ τὴν ἔκδοσι «Etruscan Cities», Filippo Coarelli τῆς Cassel, πὺν εἶναι ἀγγλικὴ μετάφρασι τῆς διευρυμένης δευτέρας ἰταλικῆς ἐκδόσεως). Ἀποτελεῖ τὸ αὐθεντικώτερο καὶ πληρέστερο διβλίο περὶ Ἑτρουρίας, γιὰ τὴν ὁποία πρὸ αὐτοῦ πολὺ λίγα ἦσαν γνωστά, ὅπως σημειώνει ὁ ἐκδότης. Ἡ ἐλεφάντινη σχολικὴ πλάκα (**Εἰκὼν 1**), ἔκθεμα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Φλωρεντίας, εἶναι εὕρημα ταφικὸ τῆς ἐν Ἰταλία περιοχῆς τῶν Ἑτρούσκων Marsiliana d' Albegna.

Στὸ ἄνω μέρος τοῦ πλαισίου τῆς φέρει ὡς ὁδηγὸ τοῦ μαθητοῦ Ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, χαραγμένο ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά. Στὴν ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἐπιφάνεια ὑπῆρχε κέρινη στρῶσι. Στὸ κερὶ χάραξε ὁ μαθητὴς μὲ στυλίσκο τὰ εἰκονιζόμενα γράμματα, συλλαβές, λέξεις καὶ φράσεις ἐξ αὐτῶν. Τὸ εὕρημα διέσωσε σπουδαῖες πληροφορίες περὶ τοῦ ἀλφαβήτου μας, πὺν ἐδίδασκαν κατὰ τὸ χρονοχρήσεώς του τοὺς μικροὺς Ἑτρούσκους, Ἑλληνόπουλα τῆς ἱστορικῶς Ἑλληνικῆς φυλῆς τῶν Ἑτρούσκων ἢ Ἑτεῶν Τούσκων ἢ Τυρρηνῶν ἢ Τυρσηνῶν καὶ σημερινῶν Τόσκηδων τῆς Ἰλλυρίας (ὡς πρῶτος ἀπεκάλυψε ὁ Ἰάκωβος Θωμόπουλος στὰ «Πελασγικά»). Τὰ γράμματα τοῦ πρωτοτύπου ἀντιστοιχοῦν στὰ γνωστὰ στὴν ἐπιστήμη καὶ μᾶς.

Στὸ πλαίσιο ἄνω τῆς πλάκας ἐχαράχθη ἀλφάβητο 26 γραμμάτων (ἐλλείπει τὸ 27ο, τὸ Ω Ὠμέγα). Ἡ πρώτη οὐσιώδης παρατήρησί μας εἶναι ἡ διαφορὰ διαδοχῆς δύο ἐκ τῶν τελευταίων γραμμάτων, τοῦ Φ καὶ Χ, ἐκ τοῦ γνωστοῦ μας ἀλφαβήτου, ὅπου περιέργως προηγεῖται τὸ Χ τοῦ Φ. Θὰ ἐνομιζέτο, ὅτι ἐνδέχεται τοῦτο νὰ ὀφείλεται σὲ σφάλμα τοῦ χαράξαντος τὸ Ἀλφάβητο. Ἐκ τῆς ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ χαράξεως μαρτυρεῖται, ὅτι τοῦτο ἐχαράχθη σὲ παλαιότερον τοῦ Ε' αἰῶνος π.Χ. χρόνο, πρὸ τῆς μεταστροφῆς τῆς γραφῆς εἰς ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἡ ὀρθότης τῆς τοιαύτης διαδοχῆς τῶν δύο ἄνω γραμμάτων ἐπιβεβαιοῦται διὰ διπλῆς ἀναγραφῆς τοῦ Βοιωτικοῦ Ἀλφαβήτου ἐπὶ ἐξαίρετικῆς τέχνης βοιωτικοῦ ἀγγείου ἀποκειμένου στὸ Ἐθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν, ὅπου ἀμφότερες οἱ γραφές φέρουν τὸ Χ πρὸ τοῦ Φ (**Εἰκὼν 2**).

Τὴν ὀρθὴν θέσιν τοῦ Χ πρὸ τοῦ Φ αἰτιολογεῖ ἔμμεσα ὁ Ἡσίοδος στὴν «Θεογο-

Εἰκὼν 1. Τὸ ταφικὸ εὑρημα ἀπὸ τὴν Marsiliana d' Albegna τῆς Ἰταλίας (Ετρουρία): Πλάκα ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο· στὸ πάνω μέρος τοῦ πλαισίου φέρει ἑλληνικὸ ἀλφάβητο 26 γραμμάτων εὐδιάκριτων. (Σελ. 155 τοῦ βιβλίου «Etruscan Cities», ἐκδ. Filippo Coarelli, Cassel, Ἀγγλικὴ μετάφρασι ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ.)

νία», ὅπου στὸ στίχο 116 λέγει: «Ἡ τοι μὲν πρῶτιστα Χάος γένετ'...», δηλ. «ἀληθῶς πρῶτα πρῶτα μὲν τὸ Χάος ἐγένετο». Ἐδῶ πληροφοροῦμεθα, ὅτι πάντων προηγήθηκε τὸ Χάος στὸ σύμπαν. Φυσικὰ προηγῆθη τὸ Χ, ἀρχικὸ γράμμα τοῦ Χάους. Συνεχίζει ὁ Ἡσίοδος, στίχος 123: «Ἐκ Χάεος δ' Ἐρεβός τε μέλαινά τε Νύξ ἐγένοντο», δηλ. «ἐκ τοῦ Χάους γεννήθηκαν τὸ Ἐρεβος κι ἡ μαύρη Νύχτα». Στὸ στίχο 371-372 ἡ «Θεογονία» λέγει: «Θεία δ' Ἡελίον τε μέγαν λαμπρὰν τε Σελήνην Ἡὸ θ' ἢ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαίνει...», δηλ. «ἡ Θεία δὲ (γέννησε ἀπὸ τὸν Ὑπερίωνα) καὶ τὸν Ἥλιον τὸν μέγαν καὶ τὴν λαμπρὰν Σελήνην καὶ τὴν Αὐγὴ, ἡ ὁποία φέρει τὸ Φάος (Φῶς) σὲ ὅλους τοὺς ἐπὶ Γῆς...». Δηλαδή πρῶτιστα ἐγένετο τὸ Χάος καὶ ἠκολούθησε τὸ Φάος, ὡς ἐπιβεβαιώνει ὁ Ἡσίοδος. Ἀρα ὀρθότατα χαράχθηκε στὴν Ἐτρουσικὴ πλάκα, ποὺ εὑρέθη σὲ τάφο μικροῦ παιδιοῦ, ὡς καὶ στὸ Βοιωτικὸ ἀγγεῖο, ἡ ὀρθὴ σειρὰ τῶν γραμμάτων Χ καὶ Φ, ποὺ τὸ ἐν χρήσει Ἀλφάβητό μας ἐσφαλμένως φέρει.

Συνεπῶς μεταβάλλεται ἡ ἀριθμητικὴ ἀξία τούτων, ποὺ τώρα φέρονται τὸ μὲν Φ=500 καὶ τὸ Χ = 600, ἐνῶ μὲ τὴν ἀρχαιότερη ὀρθὴ παράθεσί των τὸ Χ εἶναι ὁ ἀριθμὸς 500 καὶ τὸ Φ ὁ ἀριθμὸς 600.

Τὸ ἐγχάρακτο ἀλφάβητο τῆς Ἐτρουσικῆς πλάκας εἶναι ἀρχαιότερο τοῦ συμπεριγραφομένου Βοιωτικοῦ Ἀλφάβητου. Τὸ ἀλφάβητο αὐτὸ ἐπισημάναμε κατὰ τὶς θεωρήσεις μας τῶν ἀγγείων στὶς αἰθουσες τοῦ ἀ' ὀρόφου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου. Δύο φορὲς ἐγράφη ἐπὶ τοῦ ἐκ Βοιωτίας ἀγγείου τῆς κλασ-

Εικών 2. Βοιωτικό αγγείο που φέρει στις δύο πλευρές του δύο φορές το Βοιωτικό Ἀλφάβητο, ἀρίστης τέχνης, τοῦ Ε΄ ἢ Δ΄ π.Χ. αἰῶνος. (Εθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν.)

σικῆς περιόδου. Ἡ φωτογραφία του τύχη ἀγαθῇ ἐλήφθη πρὸ πολλοῦ. Εἶναι ἀνεστραμμένο καὶ ἐπ’ αὐτοῦ διακρίνεται τὸ Βοιωτικὸ Ἀλφάβητο στὶς δύο πλευρὲς του. Νομοτελειακὰ ἀπετυπώθη τὸ ἀρίστης τέχνης ἀγγεῖο, σὲ ἐποχὴν ποὺ ἐλειτούργει ὁ ἀ΄ ὄροφος, κλειστὸς τώρα καὶ ἀπρόσιτος ἀπὸ μακροῦ ἀναιτιολογήτως, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ σεισμοῦ τῆς Πάρνηθος. Περιελήφθη στὰ βοιωτικὰ ἀγγεῖα, ποὺ ἐξετίθεντο σὲ προθήκη τοῦ ἀ΄ ὀρόφου. Τὰ ἀγγεῖα προβάλλουν, πέραν τῶν τελείων σχημάτων των, διὰ ζωγραφημάτων πτυχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, σφζόμενες δι’ αὐτῶν, ποὺ ἄλλως δὲν θὰ γνωρίζαμε. Εἶναι ἓνα ἐκ τῶν ἀφθάστου τέχνης παραχθέντων ἀγγείων ἐξ «ὀπτῆς γῆς» (terra cotta), ποικίλων σχημάτων καὶ εἰδῶν, ἐπινεύσεως καὶ δημιουργίας Ἑλλήνων πλαστῶν καὶ ἀγγειογράφων γνωστῶν καὶ ἀγνώστων, ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ, γεωμετρικὴ, κλασσικὴ ἐποχὴ κ.λπ. Τὰ πλεῖστα ἔργα των παραμένουν ἀδημοσίευτα. Ἀλλὰ καὶ δημοσιευμένα ἴσως δὲν ἔχουν καθόλου, ἢ στοιχειωδῶς ἔστω, συσχετισθῇ καὶ μελετηθῇ. Ἀποτυπώνουν ἡθὴ καὶ ἔθιμα, μυθολογικά, προϊστορικά καὶ ἱστορικά στοιχεῖα, γεγονότα καὶ πραγματικότητες τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ γενικῶς, τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ καθ’ ἡμέραν βίου Ἑλληνικῶν πόλεων καὶ περιοχῶν εἰδικώτερα.

Στὴ μία πλευρὰ του τὸ ἀλφάβητο φέρει 23 γράμματα, στὴν ἄλλη 25. Τὰ ἐπιπλέον 2 γράμματα εἶναι τὰ Σαμπὶ καὶ Ὠμέγα. Τὰ τελευταῖα δὲν κατεγράφησαν στὴ μία πλευρὰ ἐλλείψει χώρου, προφανῶς ἀπὸ κακὸ ὑπολογισμό, ἀφοῦ τὸ Ψ ἐφθασε στὴ λαβὴ τοῦ ἀγγείου, ἄκρον τῆς πλευρᾶς.

Ὅμοιότητες καὶ διαφορὲς τῶν δύο Ἀλφαβήτων

Ὅμοιότητες: Ὡς ἤδη ἀνελύθη, τὰ δύο ἄνω Ἑλληνικά Ἀλφάβητα εἶναι ταυτόσημα στὴ σειρὰ τῶν γραμμάτων Χ καὶ Φ κατὰ τὴ διαδοχὴ Χ.άος καὶ Φ.άος. Ὅμοι-άζουν μεταξύ των κατὰ τὰ γράμματα Α Β Γ Ε (Ζήτα) (Ἰῶτα) Κ Λ Μ Ν Ο Π Τ Υ Χ Φ καὶ Ψ, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι τοῦ εὐρήματος τῆς Ἑτρουσκιτικῆς Marsiliana d' Albegna πολλὰ κοινὰ γράμματα ὅπως τὸ Β Γ Κ Λ εἶναι ἐστραμμένα ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά.

Διαφορές:

- α) Τὸ Ἀλφάβητο ἐξ Ἑτρουρίας εἶναι ἀρχαιότερο καὶ ἐχαράχθη ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, κατὰ τὸ παλαιότερο σύστημα, ἐνῶ τὸ Βοιωτικὸ στὶς δύο πλευρὲς τοῦ ἀγγείου ἀπετυπώθη ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά, ὅπως καὶ τὸ σημερινό.
- β) Τὸ ἐξ Ἑτρουρίας ἔχει 26 γράμματα καὶ τοῦ λείπει τὸ Ω Ὡμέγα. Τὸ Βοιωτικὸ ἔχει 25 γράμματα καὶ ἀπολείπονται τὰ γράμματα Ξ καὶ Q (Κόππα).
- γ) Τὸ 6ο γράμμα τοῦ ἐξ Ἑτρουρίας εἶναι τὸ F (Στίγμα ἢ Δίγαμα). Τὸ 6ο γράμμα τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι τὸ Ϛ, Στίγμα μὲ δύο ὀρθὲς γωνίες (Σ).
- δ) Τὸ 4ο γράμμα τοῦ ἐξ Ἑτρουρίας εἶναι τὸ D τοῦ Χαλκιδικοῦ ἢ Κυμαϊκοῦ Ἀλφαδήτου. Τὸ 4ο γράμμα τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι τὸ Δ κεκλιμένο.
- ε) Τὸ Ρ τοῦ ἐξ Ἑτρουρίας εἶναι ὅπως τὸ Ἑλληνικὸ Ρ, ἀλλὰ «κυττάζει» πρὸς τ' ἀριστερά. Τὸ Ρῶ τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι τὸ R τοῦ Χαλκιδικοῦ ἢ Κυμαϊκοῦ Ἀλφαδήτου.
- ς) Τὸ Σίγμα τοῦ Ἑτρουσκικοῦ εἶναι τὸ S τοῦ Χαλκιδικοῦ Ἀλφαδήτου μὲ γωνίες (Ϛ). Τὸ Σίγμα τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι τὸ Σ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαδήτου μὲ ἀνοικτὲς ἄκρες (Ϛ).
- ζ) Τὸ Θῆτα τοῦ ἐξ Ἑτρουρίας εἶναι ἓνας κύκλος μὲ τὸ Χ μέσα (Ϛ). Τὸ Θῆτα τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι ἓνας κύκλος μὲ τελεία στὸ κέντρο (Ϛ).
- η) Τὸ Σαμπὶ τοῦ ἐξ Ἑτρουρίας ὁμοιάζει πρὸς τὸ Μ χωρὶς ὀξεία γωνία στὸ μέσον (M). Τὸ σαμπὶ τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι πρὸς τοῦ Ω καὶ ἔχει τὸ γνωστὸ σχῆμα (Ϛ).
- θ) Τὸ Ἡτα τοῦ Ἑτρουσκικοῦ διαφέρει τοῦ νῦν Ἑλληνικοῦ, εἶναι ὅμοιο πρὸς ὀρθογώνιο Θ Ϛ. Τὸ Ἡτα τοῦ Βοιωτικοῦ εἶναι ταυτόσημο μὲ τὸ νῦν Η τοῦ ἀλφαδήτου μας.

Ἀποκαλύπτεται μία ἀθέατη μέχρι σήμερον πλευρὰ τῶν διαχρονικῶν Ἑλληνικῶν Ἀλφαβήτων, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψαν τὰ Ἀλφάβητα τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης, τῆς ἡπείρου ποὺ πρώτην ἐφώτισαν καὶ ἐξεπολίτισαν οἱ Ἕλληνες.

Βιβλιογραφία:

1. «Etruscan Cities», ἐκδ. Filippo Coarelli τῆς Cassel, μετάφρασι στὴν Ἀγγλικὴν ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ.
2. Ἰάκωδος Θωμόπουλος, «Πελασγικά», ἐκδόσις 1912.
3. Ἡσίοδος, «Θεογονία», ἐκδ. Παπύρου 1938.

Κωνσταντῖνος Γ. Γεωργανᾶς

Σώζεται μέχρι σήμερα ως θέμα Ποντιακοῦ τραγουδιοῦ ὁ μῦθος τοῦ Προμηθέα στὸν Κάυκασο!

Ἔπεσε στὰ χέρια μου ἓνα παλιὸ ποντιακὸ δημοτικὸ τραγούδι, ποὺ τραγουδιέται ἀκόμη καὶ σήμερα. Πιστεύω, ὅτι θὰ ἦταν χρήσιμο νὰ τὸ παρουσιάσω καὶ νὰ παραθέσω καὶ κάποιες σχετικὲς προσωπικὲς μου γι' αὐτὸ ἀπόψεις στὸ ἐγκριτο περιοδικὸ «Δαυλός». Ἴσως νὰ δοθῇ καὶ ἀφορμὴ γιὰ σχετικὸ ἐπ' αὐτοῦ διάλογο.

ΑΗΤΕΝΤΣ ΕΠΕΡΙΠΕΤΑΝΕΝ

[Ποντιακὸ δημῶδες. Τραγουδιέται καὶ χορεύεται. Ὁ ἦχος εἶναι λίγο μελαγχολικὸς λόγῳ καὶ τοῦ περιεχομένου του, ἀλλὰ στιβαρὸς.]0

Ἀητὲντς ἐπεριπέτανεν ψηλὰ 'ς σὰ ὑπουράνια,
καὶ τὰ τζαγγία τ' κόκκινα καὶ τὸ κονκούλ'ν ἄτ μαῦρον.
Κι ἐδάστανεν 'ς σὰ νύσια τη παλληκαρὶ θραχιόναν.

– Ἀητέ μ', γιὰ δῶσ' μας σὸ κρατεῖς, γιὰ πέει με ὅθεν κεῖται.
– Ἄς 'σὸ κρατῶ κι δίγω σε, ἄρ ὅθεν κεῖται λέγω.

Ἀκειῖς 'σὸ πέραν τὸ ρασὶν σ' ἀλάτ' ἐπέκει μέρος
μαῦρα πουλιά τρώγ'ν ἀτὸν καὶ ἄσπρα τὸν τριυλίσκουν.

Φατέστε, πούλια μ', φάτεστε, φατέστε τὸν ἄκλερον.
Σ' σὴν θάλασσαν κολυμπετής, 'ς ὁμάλια λεοντάρης,
σ' σὸν πόλεμον τρισέλλενος, Ῥωμαῖικον παλληκάριν.

Ἑρμηνεία (ἂν πράγματι χρειάζεται):

ΑΕΤΟΣ ΥΠΕΡΙΠΤΑΤΟ

Ἀετὸς ὑπερίπτατο ψηλὰ στὰ οὐράνια,
καὶ τὰ πόδια του κόκκινα καὶ τὸ λοφίο μαῦρο.
Κι ἐδάσταγε στὰ νύχια του θραχίονα παλληκαριοῦ.

– Ἀητέ μου, γιὰ δῶσε μας ἀπὸ αὐτὸ ποὺ κρατεῖς, πές μας ἀπὸ ποῦ τὸ πήρες.
– Ἀπὸ αὐτὸ ποὺ κρατῶ δὲν σοῦ δίνω, ἀλλὰ ἀπὸ ποῦ τὸ πήρα σοῦ λέω.

Ἐκεῖ στὴν πέρα ράχη, ἐκεῖ πέρα στὸ μέρος τῶν ἐλάτων,
μαῦρα πουλιά τὸν τρώνε καὶ ἄσπρα τὸν τριγυρίζουν.

– Φᾶτε, πουλιά μου, φάτε, φάτε τὸν ἄκκληρο [ἔρημο],
ποὺ εἶναι κολυμδητής στὴ θάλασσα καὶ λιοντάρι στὰ λιβάδια,
στὸν πόλεμο τρεῖς φορὲς ἔλληνας, Ῥωμαῖικο παλληκάρι.

Παραλλαγές

Λόγω μεγάλης σὲ μήκος ἔκτασης τῆς περιοχῆς τῶν Εὐξεινίων ἑλληνίδων πόλεων ὑπῆρχαν ἀρκετὲς διαφορὲς καὶ στὰ ἔθιμα ἀλλὰ καὶ στὶς διάφορες ποντιακὲς διαλέκτους, ἀκόμη καὶ μεταξὺ γειτονικῶν πόλεων. Ἔτσι τὸ ἴδιο δημῶδες ἔχει μερικὲς λέξεις διαφορετικές, ἀνάλογα μὲ τὸ ποῦ τραγουδιῶταν: Π.χ.:

- ἀντὶ *κουκούλ* [κουκούλα] γράφεται: *τσαρκούλ*. *Τσαρκούλ* - σάκκος ἦταν καὶ ὁ πέπλος, σὰν σακκούλι, μὲ τὸν ὁποῖο καλυπτόταν στὰ χωριὰ τοῦ Πόντου ὁλόσωμα ἢ νύφη, ὅταν ἐρχόταν στὴ γαμήλια τελετὴ. Ἴσως στὴν παραλλαγὴ μὲ τὸ *τσαρκούλ* νὰ θέλουν νὰ ποῦνε τὸ ὅλο πτίλωμα τοῦ ἀετοῦ, ποῦ τὸν καλύπτει σὰν πέπλο. Ἀπαντᾶται ὅμως στὸ ἴδιο τραγούδι σὲ ἄλλη παραλλαγὴ καὶ *λοφίν*: *λοφίον*

- ἀντὶ *βρασόναν* [χέρι]: *καρδόπον*, δηλαδὴ καρδιά, ἢ *συκώτιν*

- ἀντὶ *ἄκληρον*: *ἐρημον* ἢ *μονάχον* ἢ *γαρίπην*, δηλαδὴ ἐρημον, ἄκληρον, κακομοίρη (πρὸβλ. ἐπίθετα *Καρυπίδης*, *Γαρυπίδης*)

- ἀντὶ *λεοντάρης*: *πεχλιθάνος*, ποῦ σημαίνει νταῆς, λιονταρῆς.

Ἑννοιολογικά, ἐθνολογικά στοιχεῖα

- *Τρισέλληνος*: πολλὲς φορὲς στὴν ποίηση οἱ Πόντιοι γιὰ ὑπόμνηση τοῦ ἄρρηκτου δεσμοῦ μὲ τὴν Ἑλλάδα, τονίζοντας τὴν ἑλληνικότητα καὶ τὸν ἥρωισμό, ἀναφέρονται στοὺς παλαιούς καὶ τοὺς σύγχρονους Ἑλληνες ἥρωες μὲ τὴ λέξη *τρисέλληνοι* ἢ *τραντέλληνες*. Τὸν τίτλο αὐτὸν οἱ Πόντιοι τὸν χρησιμοποιοῦν συχνὰ καὶ τὸν διεκδικοῦν καὶ σὰν φυλετικὸ γνῶρισμα, γιὰ νὰ ἰσοφαρίσουν (ἀπλῶς ὑποθέτω) ἴσως τίς τυχὸν λόγῳ μεγάλης ἀποστάσεως ἀπὸ τὸν μητροπολιτικὸ χῶρο ἀμφισβητήσεις.

Κεντρικὴ ἔννοια τοῦ τραγουδιοῦ

Κάποιον νέο μὲ ἥρωικά ἢ τιτανικά στοιχεῖα (δεινὸ κολυμβητὴ καὶ δυνατὸ σὰν λέοντα τὸν θέλει τὸ τραγούδι, ὅπωςδὴποτε δὲ Ἑλληνα - *τρисέλληνα*), ποῦ βρίσκεται στὸ κοντινὸ γιὰ τὸν Πόντο καὶ ἀπέναντί του ψηλὸ βουνὸ (τόσο ψηλὸ, ποῦ νὰ μπορῇ νὰ φυτρώνῃ ἡ ἐλάτη, ἢ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, θέλει ὑψόμετρο γιὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ), τὸν κατατρῶγουν ἀετὸς καὶ μαῦρα καὶ ἄσπρα ὄρνια. Ὁ ἥρως-θῦμα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιδράσῃ. Ὁ ἀετὸς μάλιστα ἥδη τοῦ ἔχει ἀρπάξῃ τὸ χέρι ἢ κατὰ τὴν παραλλαγὴ: τὴν καρδιά ἢ τὸ συκώτι.

Πιθανὴ ἐξήγηση καὶ σχετικὰ ἐπιχειρήματα τῆς γράφουσας

1

Γειτονικὸ ἀλλὰ «πιὸ ἐκεῖ», πιὸ πέρα [*ἐπεκεῖ*] ψηλὸ βουνὸ στὸν Πόντο, τόσο ψηλὸ ὥστε νὰ μποροῦν νὰ φυτρώνουν ἔλατα, ὡς *ἐπεκεῖ* δηλαδὴ βουνό, μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὁ Καύκασος.

2

Τὸ θῦμα ποῦ βρίσκεται στὸ βουνὸ αὐτό, παρόλο ποῦ ἔχει δύναμη («κολυμβητὴς καὶ δυνατὸς ὡς λέων»), παρὰ ταῦτα δὲν ξεφεύγει τὸ βάσανο νὰ τὸν τρώῃ ἀετὸς καὶ μαῦρα καὶ ἄσπρα ὄρνια. Μπορεῖ νὰ συναχθῇ, ὅτι μόνον κάποιος παγιδευμένος ἢ δεμένος δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιδράσῃ. Δὲν εἶναι πτώμα τὸ θῦμα, εἶναι ζωντανός, Ὁ ἀετὸς, ἂν γνωρίζουμε καλῶς, δὲν τρώει πτώματα, ἀλλὰ ἀπλᾶ ὁ ἥρως εἶναι μόνος, ἄκληρος ἢ ἐρημος. Ἡ λέξη *ἄκληρος* ἢ *ἐρημος* στὴν ποντιακὴ ἐκφράζει τὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸν τάλανα, τὸν δυστυχεῖ (δὲν μπορεῖ δηλαδὴ νὰ τὸν βοηθήσῃ κανένας, ποῦ σημαίνει ἴσως, ὅτι κάτι δυνατότερο, ἀνώτερο σὲ δύναμη τοῦ ἔχει ἐπιβάλλει τὸ μαρτύριο αὐτό, τέτοιο μαρτύριο ποῦ κα-

Τὸ μαρτύριο τοῦ Προμηθέα στὸν Καύκασο. Τοῦ «Τρισέλληνα», κατὰ τὸ Ποντιακὸ δημῶδες, τὸ «σηκώτιν» κατασπαράσσει ὁ ἀετός. (Αγγειογραφία μελανόμορφης κύλικας τοῦ βου π.Χ. αἰ.)

νεῖς ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ σταματήσῃ). Σὲ ἓνα τέτοιο δυνατό ἄτομο μόνο ἄλλος δυνατότερος ἀπ’ αὐτὸν ἄνθρωπος, ἥρωας ἢ θεὸς θὰ μπορούσε νὰ ἐπιβάλῃ τέτοιο μαρτύριο. Ὁ ἄλλος ἄνθρωπος πάντως δὲν ἀναφέρεται, καὶ ὅπωςδήποτε κάτι τέτοιο ἂν συνέβαινε, θὰ ἀναφερόταν στὸ τραγούδι αὐτό, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ παραλειφθῇ. Ὁ ἄλλωστε θὰ γινόνταν κάποια πάλη μεταξύ τους, ἀφοῦ ὁ ἥρωας-θύμα εἶναι πολὺ δυνατὸς καὶ ἐπομένως δὲν θὰ χαριζόταν. Ὁ ἥρωας ἐπίσης δὲν ἀναφέρεται – καὶ μ’ αὐτὸν ἄλλωστε ὁ γενναῖος λιονταρὴς θὰ μπορούσε νὰ παλέψῃ τοῦλάχιστον.

Δὲν εἶναι ἀπλῶς Ὁ Ἕλληνας, εἶναι τρισέλληνας, μὲ ὅλα ὅσα αὐτὸ μπορεῖ νὰ σημαίῃ. Ὁ ἄλλωστε, ὅταν λένε *τρισέλληνας*, ἐννοοῦν τὸν γνήσιο, τὸν γενναῖο Ὁ Ἕλληνα· κι ἓνας γενναῖος τὰ δάξει μὲ θεοὺς καὶ δαίμονες.

Φυσικὰ γιὰ εὐνόητους λόγους εἴτε λόγω τυχόν παρανοήσεων καὶ παρεξηγήσεων γιὰ τὴν κρατοῦσα γιὰ τοὺς Ὁ Ἕλληνες Πόντιους χριστιανικὴ θρησκεία (οἱ φορεῖς τῆς ὁποίας, ὀφείλουμε νὰ σημειώσουμε, ὅπως μᾶς διηγοῦνται οἱ παλαιοὶ πρόσφυγες, πράγματι στήριξαν τὴν ἐκεῖ ἐθνικὴ συνοχή, στὴ χειρότερη δὲ περίπτωσιν δὲν τὴν ἐμπόδισαν τοῦλάχιστον), εἴτε γιὰ τὴν ἐπίσης μονοθεϊστικὴ μωαμεθανικὴ θρησκεία (ἐπίσημη κρατοῦσα θρησκεία τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους) δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἀναφέρεται στὸ τραγούδι, ὅτι τέτοιο φρι-

κτὸ δάσανο τοῦ τὸ ἐπέβαλε ὁ Θεός, οὔτε ἐξάλλου νὰ γίνεται μάλιστα ἀναφορὰ στὴν ἀρχαία θρησκεία. Ἀπομένει ὁμως μὲ δάση τὰ παραπάνω λοιπόν, νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ μαρτύριο αὐτὸ ἔχει ἐπιβληθῇ ἀπὸ θεό.

3 Εἶτε *βραχιόνα* (ποὺ βρίσκεται ἄλλωστε καὶ τὸ χέρι κοντὰ στὰ ὄργανα συνκώτι καὶ καρδιά) εἶτε *καρδιά* εἶτε *συνκώτιν* παίρνουν ὁ ἀετός καὶ τὰ ὄρνια, τὸν τριγυρνᾶνε συνεχῶς. Ἀκόμη πιὸ ἐμφανὲς εἶναι τὸ συνεχὲς μαρτύριο στὶς παραλλαγές τοῦ τραγουδιοῦ μὲ τὶς λέξεις *καρδιά* καὶ *συνκώτι*.

4 Ὁ ἀετός, ποὺ δεσπόζει ἤδη ἀπὸ τὸν τίτλο καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ τραγουδιοῦ ἀλλὰ καὶ μὲ αὐτὸν διαμείβεται ὁ διάλογος, εἶναι γνωστὸ σύμβολο τοῦ Δία.

5 Σὲ προφορικὴ διήγηση ἀπὸ τὴν ἐνενηντάχρονη τότε καὶ ἀγράμματη Ποντία Φωτεινὴ Μηλοπούλου-Τσαλουχίδου (μακαρία ἡ μνήμη της), ὅταν ἐγὼ ἤμουν ἡλικίας 8-10 ἐτῶν (ἡδη ἔχω ὑπερβῇ τὰ 50), ἄκουσα νὰ ἐξηγῇ: «*Τὸ παλληκάρι* [θύμα] *τῆς τραφιδίας* [τραγουδιοῦ] *ἦταν εἷνας* [ἕνας] *ἐψηλός-ἐψηλός, πολλὰ σοφόν, ἃς σὰ παλαιὰ τὰ καιροὺς καὶ ἐλυπέθεν τ' ἀνθρώπς* ντὸ [ποὺ] *ἐτρόμαζαν ἃς σὸ ψύχος* [ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ κρύο] *καὶ ἔκανε τὸ φταίξιμον καὶ τὴν ἁμαρτίαν κι ἐδῶκεν σ' ἀνθρώπς τὴν φωτίαν, γιὰ τὸ φῶς καὶ γιὰ νὰ χουλαίην ἀτοὺς* [δηλαδή γιὰ νὰ φωτίζονται καὶ νὰ τοὺς χλιαραίνεινὰ ξεσταίνονται]. *Ἄμαν* [ὁμως] *οἱ ἀνθρώπ' ἐπαλαῶθαν* [τρελλάθηκαν, παλάβωσαν] *καὶ ἐποῖναν* [ἐποίουν: ἔκαναν] *τὰ πολέμους καὶ ἐθέκαν ἄψιμον* [ἔθεσαν ἀφήν-ἀναμμα, ἀνάπτω] *ὁ εἷνας τὸν ἄλλον καὶ γιὰ τ' ἀτὸ* [γι' αὐτὸ] *ὁ παλαιὸν ὁ θεὸς τῶν Ἑλλήνων ἐτιμώρησεν ἀτόν.* *Ἄμαν* [ὁμως] *μὲ τὴ χρονὴ τὸ κύλισμαν, ἐκεῖνον ὁ θεὸς* [ἐκεῖνος ὁ θεός, ὁ τότε θεός] *ἐλυπέθεν ἀτόν, ἔστειλεν ἕναν νιὸν ἄτ, πολλὰ-πολλὰ δυνατὸν κι ἀτὸς ἐξέβεν πλὰν* [διέβη πέραν] *σὸ ψηλὸν ρασὶν καὶ ἔλυσεν ἀτόν.*» Τὴν ἐξήγηση αὐτὴ τῆς παραδόσης τῆς θεοβίωσης καὶ ἡ παρούσα τότε κατὰ τὴ διήγηση μητρικὰ τῆς μητέρας μου Παρέσσα (Παλλάσσα) Ἀνανιάδου, μετέπειτα δὲ παρόμοια ἐξήγηση μοῦ ἔδωσαν καὶ ἄλλοι πρεσβύτες Πόντιοι. Δὲν ἐρμηνεύω περισσότερο τὴν ἀνωτέρω ποντιακὴ διήγηση, γιὰ νὰ μὴν περιττολογῶ, ἀλλὰ καὶ διότι ἐλπίζω μὲ μικρὴ προσπάθεια νὰ γίνεται κατανοητή.

Συμπέρασμα

Μὲ τὰ παραπάνω στοιχεῖα, καίτοι δὲν εἶμαι φιλόλογος ἢ ἱστορικός ἢ λαογράφος, πιστεύω, πὼς δικαιολογημένα μποροῦμε νὰ ὑποψιαστοῦμε, ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ μαρτύριο τοῦ Προμηθέα. Ἐνδεχομένως ἄλλοι ὡς εἰδικοί θὰ μποροῦσαν νὰ δώσουν ἄλλη ἐρμηνεία στὸ θανμάσιο αὐτὸ τραγούδι. Προσωπικά, παρόλο ποὺ ἔψαξα στὶς ποντιακὲς λαογραφίες (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ στὴν τρίτομη «Λαογραφία τῆς Σάντας» τοῦ Στάθου Ἀθανασιάδη, βραβευμένη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν), δὲν βρῆκα τίποτε ἀντίθετο. Θὰ ἄξιζε νὰ ἐρμηνευτῇ τὸ μοναδικὸ αὐτὸ τραγούδι ἀπὸ τοὺς εἰδήμονες, γιατί ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν παρούσα ἐξήγηση μὴ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα θὰ μποροῦσε νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ νὰ τονίσῃ πολλὰ χρήσιμα σ' αὐτὸ λαογραφικὰ στοιχεῖα.

Παρέσσα Καλαντώνη

Δικηγόρος

Υ.Γ. Τὸ τραγούδι αὐτὸ τὸ τραγουδήσαμε ὁμάδα Ἑλλήνων τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 2000 στὸν περίβολο τῆς ἐν Πόντῳ (ἡδη Τουρκία) Παναγίας τοῦ Σουμελά. Μαζί μας τραγούδησαν οἱ συμπτωματικὰ παρόντες ἐκεῖ ἐλληνοφῶνοι κάτοικοι ἀλλὰ Τοῦρκοι ὑπήκοοι μωαμεθανικοῦ θρησκευματος Καραντενισιῆδες (Μαυροθαλασσίτες), ὅπως αὐτοαποκαλοῦνται.

ΠΕΡΙ «ΘΟΛΩΤΩΝ ΤΑΦΩΝ»

Δέν είναι μνήματα, ἀλλὰ μνημεῖα ένος καταστραφέντος πολιτισμοῦ, πολὺ ἀρχαιότερου τοῦ Μυκηναϊκοῦ;

Τὴν πρωτοϊστορία (ὄχι προϊστορία) τὴν καλύπτουμε μὲ μύθους δολικοὺς (π.χ. Σφίγξ) καὶ τὰ εὐρήματα, κατασκευὲς καὶ συσκευὲς τὰ ὀνομάζουμε μὲ χαριτωμένα ὀνόματα, ὅπως Πυραμῖς «Χέοπος», «Θησαυρός Ἀντικυθήρων». Ἔτσι μὲ τὴ μαγεία τοῦ μυστηρίου ὁ Homo Sapiens χιλιάδες χρόνια προσπαθεῖ νὰ ἀποτρεῖψῃ τὸν τρόμο τοῦ παρελθόντος του καὶ νὰ ἐξορκίσῃ τὰ μελλούμενα κακά.

Τί φοδᾶται ἀπὸ τὴ γνώση αὐτή; Μήπως ἡ ἀνθρωπότητα ὡς σύνολο μέσα στὸ χωρὸ-χρονο νοιώθει τύψεις γιὰ κάτι φρικτό, ποὺ ἐπαναλαμβάνει; Τὸ διασμὸ τῆς μητέρας - Γαίας; Γιατί ὁ κατακλυσμὸς δὲν ἦταν ἓνας, ὅπως θέλουν μερικοί, ἀλλὰ τέσσερις· ναί, τέσσερις τουλάχιστον... Ἀλλ' ἂς ἔλθουμε στὸ θέμα.

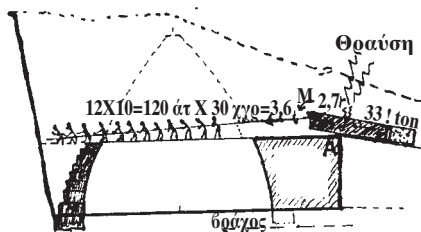
ΕΝΑ ΥΠΕΡΘΥΡΟ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΑΠΟΡΙΕΣ.

Στὸ «Δ», τ. 233, ἔγινε προσπάθεια νὰ λυθῇ τὸ μυστήριον τῆς προέλευσης, μεταφορᾶς καὶ ἀνύψωσης τοῦ πελώριου ὑπερθύρου 270 τόννων τοῦ «Θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως» (Θ.Α.) ἢ «Τάφου τοῦ Ἀγαμέμνονος». (Ὅλοι οἱ τίτλοι εἶναι τελείως αὐθαίρετοι.) Ὁ λόγος τοῦ ἀδυνάτου τῆς τοποθετήσεώς του, ἐφ' ὅσον τὴν κρίσιμη στιγμή τῆς ἀπόθεσής τους θὰ σπάσῃ ἀπὸ τὸ δικό του βάρος (Σχ. 1), προτείναμε τὴν ἰδέα ὅτι κατασκευάστηκε ἀπὸ σκυρόδεμα (μπετόν), ποὺ χύθηκε ἐπὶ τόπον μέσα σὲ ξυλότυπο. Ὅσο κι ἂν ἀκούγεται ἐξωφρενικό, οἱ Μυκηναῖοι (;) μὲ τὰ «χάλκεα» ἐργαλεῖα τους ἔκαναν χυτὲς κατασκευές! Ἡ ἄλλοι;

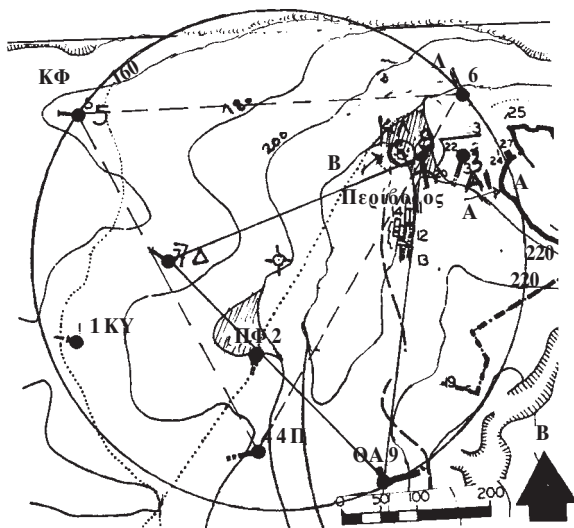
Ἄν φωτίστικη τὸ μυστήριον, ἡ λύση του δημιουργήσῃ ἄλλα ἐρωτηματικά. Λ.χ. γιατί τὸ κατασκεύασαν, ἀφοῦ δὲν φέρει ὑπερκείμενα φορτία λόγω τῆς ὑπαρξῆς ἀνακουφιστικοῦ τριγώνου πάνω ἀπὸ τὴ θύρα; Καὶ ἐπιτέλους γιατί τόσο τεράστιο, ἀφοῦ γεφυρώνει ἀνοιγμά θύρας μόνο 2,45 μ.; Ἀλλὰ τὰ τεχνικῆς φύσεως ἐρωτήματα δὲν λύνονται, ἂν δὲν ἀπαντήσουμε σὲ πιὸ καίρια: ἦταν «τάφοι» ἢ «θησαυροί»; γιὰ ποῖο λόγο καὶ ποιοὶ τὰ κατασκεύασαν; γιατί ἡ ποιοτική διαφορά τους; καί... καί...

ΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΣΙΑ:

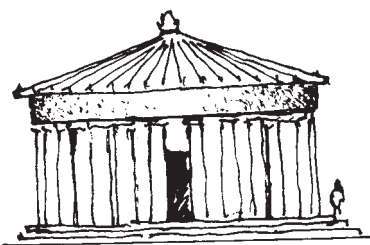
Ὁ Σλήμαν ὠνόμασε τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Θ.Α. «θολωτὸ τάφο» (tholus) καὶ ὅλοι ἀπεδέχθηκαν τὸν ὄρο καὶ γιὰ ὅλους τοὺς εὐρεθέντες στὶς Μυκῆνες (συνολικὰ 9) (Σχ. 2). Εἶναι ὅμως θόλοι; Τὸ «Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τῶν Liddell - Scott

Σχ. 1. Ἀδύνατη ἡ ἀνύψωση.

Σχ. 2. Τοπογραφικό των 9 Κυψελών.

Σχ. 3. Μία θόλος (Επίδauρος).

Φωτ. 4. Φυσικές κρηθρές σχήματος κυψέλης.

έξηγει: «Θόλος, οἰκοδόμημα στρογγύλον μετὰ κωνικῆς στέγης (Ἡσύχ.)» (Σχ. 3). Ἀλλ' οἱ οἰκοδομὲς δὲν ἔχουν αὐτὸ τὸ σχῆμα.

Ἐξετάζοντας μὲ τὴν ἀναλυτικὴ γεωμετρία ἓνα «τάφο» (τὸν Θ.Α. ὡς πρότυπο λόγῳ τῆς τελειότητος τῆς κατασκευῆς) παρατηροῦμε, ὅτι δὲν εἶναι παραβολή, ὡς κατ' ἀρχὰς νομίζαμε. Παραδόξως εἶναι τμήμα ὑπερβολῆς, πὺν περιστροφόμενη περὶ κατακόρυφον ἄξονα ψψ' δημιουργεῖ ἓνα ὑπερβολοειδὲς (Σχ.4), μία κύμδη = κοῖλον ἀγγεῖο, ἓνα κύπελλο καὶ κύπη (Φωτ. 2+3), τελικὰ μία² Κυψέλη (Φωτ. 4). Καὶ ἔτσι θὰ ὀνομάζουμε εἰς τὸ ἔξης τοὺς 9 «τάφους».

Τὸ τμήμα τῆς ὑπερβολῆς ἔχει λόγῳ διαμέτρου πρὸς ὕψος (D:h) = 1,1 ἀκριδῶς στὸ Θ.Α. καὶ στοὺς δύο ὁμολόγους: τὴν ἴδια ἀνάλογίαν ἔχουν καὶ οἱ κύμδες, τὰ κύπελλα καὶ οἱ κυψέλες - κρηθρές! Ἡ τέχνη ἀντιγράφει τὴ φύση.

Ἄς δοῦμε τώρα, τί σημαίνει **κυψέλη**. (Παρένθεση: Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὡς ἀρχέγονη μητέρα τῶν γλωσσῶν εἶναι κατ' ἐξοχὴν σημασιολογικὴ, δηλ. κάθε λέξη τῆς ἀναλυόμενης ἀποδίδει τὸ νόημά της μὲ τὴ δοθήθεια παραλλήλων ἐννοιολογικῶν λέξεων.) Κυψέλη: πᾶν κοῖλον ἀγγεῖον³. ἐπίσης κιβώτιον, ἀποθήκη, κοιλότης καὶ κυψέλη μελισσῶν < κύπη = κοιλότης, φωλεά, σπήλαιον, λέμβος (!) καὶ... καλύβη (Λεξικὸν L. - S.) → Lat. cupa +

capsa → Goth. hyf → Ἀγγλ. hire = κυψέλη. Ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζαν κυρτός → cyrvus καὶ κυφός → πάλι Γερμ. huf → Ἀγγλ. hearp = σωρός. Κύπελλον → hubil = λόφος, Ἀγγλ. hill (Φωτ. 5). Κύμβη = ποτήριον → κύμβαλον → cumulus = σωρός χώματος. Ἀλλὰ παράλληλες ρίζες εἶναι καὶ καλύπτω → καλύβη ὡς καὶ κέλ-υφος → cello = κρύπτω → cell (ar) < κεύθω → Wuddio → Ἀγγλ. hide.

Γιατί ὅλη αὕτη ἡ ὀνοματολογία; Θὰ δοῦμε. Ἄς κρατήσουμε ὅτι:

Κυψέλη = κατασκεῦασμα κοῖλο ὡς ἀποθήκη γιὰ κάτι πολύτιμο, ἓνα σὰν σπήλαιον - φωλιά κατακαλυμμένο καὶ κρυμμένο μυστικὰ σὲ λόφο. Μία κρύπτη.

Μὲ αὕτη τὴν ἔννοια ὁ Πausanias ὀμιλεῖ ἀμήχανος στὴ μόνη ἀναφορὰ πὺν ὑπάρχει γιὰ τὶς Κυψέλες: «λέγουσι Κύκλωπας

Φωτ. 6. Ή Κυψέλη Κλ. (Τάφος τής Κλυταιμνήστρας).

ἔργα ἐποίησαν... Καὶ Ἀτρέως καὶ παίδων (:) ὑπόγαια οἰκοδομήματα, ἔνθα οἱ θησαυροὶ σφίσι (= εἰς αὐτοὺς!) τῶν χρημάτων (= ἐκπληκτικῶν πραγμάτων) ἦσαν... τάφος δὲ Ἀτρέως ἔστι καὶ Ἀγαμέμνωνος» (ἀλλοῦ!)⁴. Ὁ περιγραφικώτατος συνήθως Π. εἶναι φειδωλὸς σὲ πληροφορίες

**Φωτ. 5. Κύμθη κυψελο-
ειδῆς (Μυκήνες).**

γιά τις Κυψέλες τῶν «παίδων», ἀφοῦ δὲν τις εἶδε. Καὶ ὁ Α. Wace⁵ (ἀνασκαφέας Μυκ.) εἶναι βέβαιος, ὅτι τότε οἱ Κ. ἦσαν ἀθέατες, θαμμένες.

Ἀπὸ παρερμηνεία, νομίζω, τοῦ ἑδαφίου ὁ Σλημαν δάπτισε τὴν Κυψέλη Θ.Α. «Τάφος τοῦ Ἀγαμέμνωνος» ἢ «Θησαυροὺ Ἀτρέως», ἐνώνοντας δύο ἄσχετες προτάσεις· δηλ. τις κατασκευὴς τῶν προ-κατακλυσμιαίων κυκλώπων (= τεχνολογικός πολιτισμός) (Σχ. 5), γιὰ τὸν «Ἀτρέα καὶ παῖδας» (=μετακλυσμαία γενιά) μὲ τοὺς τάφους τοῦ Ἀτρέως (ἐγγονὸς - ἀπόγονος τοῦ ὕδρι-στῆ Ταντάλου), Ἀγαμέμνωνος κ.ἄ. Ἐπομένως οἱ τέλειες κυκλώπειες Κυψέλες δὲν ἔχουν σχέση μὲ τοὺς εὐτελεῖς βασιλικοὺς τάφους - λάκκους τῶν περιδόλων Α καὶ Β (Σχ. 2). (Ὑπάρχει πινακὶς ΓΓΒ μὲ τις λέξεις qu-ke-le-u qu-re-se-lo = κυκλέων κυψέλαι.)

**Σχ. 5. Οἱ τρεῖς Κύκλωπες μὲ τὸν
Ἥφαιστο.**

Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΚΥΨΕΛΩΝ:

Οἱ ἑννέα Κυψέλες εἶναι διασκορπισμένες σὲ κύκλο ΝΔ τῆς ἀκρόπολης. Οἱ ἀρχαιολόγοι τις ὁμαδοποίησαν σὲ τρεῖς περιόδους ἀπὸ τις ἀρχαιότερες (:) ἄτεχνες. ἕως τις νεώτερες (:) τελειοποιημένες (Σχ. 2) ὡς ἑξῆς: Ὅμας Α: 1510 π.Χ. 1. Κυκλώπειος (ΚΥ) 2. Ἐπάνω Φούρνου (Π.Φ.) καὶ 3. Αἰγίσθου (ΑΙ). Ὅμας Β: 1460 π.Χ. 4. Παναγιᾶς (Π), 5. Κάτω Φούρνου (ΚΦ) καὶ 6. Λεόντων (Λ) καὶ Ὅμας Γ: 1280 π.Χ. 7. Δαμώνων (Δ) 8. Κλυταιμνήστρας (ΚΛ) καὶ 9. Θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως (ΘΑ) (Σχ. 2). [Σχόλιο: Ἀπὸ τὰ βασικώτερα λάθη τῶν ἀρχαιολόγων εἶναι ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀρχῆς, ὅτι κατὰ τὴ μετεξέλιξη τῶν μορφῶν τὸ πιὸ ἄτεχνο κατὰ κανόνα εἶναι καὶ παλαιότερο. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα: Ἡ κλιμακωτὴ πυραμίδα τῆς Σακκάρας, θλιβερὴ ἀπομίμηση, θεωρεῖται παλαιότερη (2800 π.Χ.) τοῦ «Χέοπος» (2500 π.Χ.), τῆς πυραμίδας μὲ τὴν ἀνεπανάληπτη τεχνικὴ.]

Διορθώνοντας θεωροῦμεν ἀντίστροφη τὴ χρονολόγησι τῶν ὁμάδων, δηλ. πρῶτα κατασκευάσθησαν οἱ Κυψέλες τῆς Γ ὁμάδας, μετὰ τῆς Β καὶ τέλος τῆς Α. Οἱ Κυψέλες διατάσσονται στὴν περιφέρεια καὶ μέσα σὲ κύκλο διαμέτρου Δ = 660 μ. (Σχ. 2). Ἡ τρίτη ὁμάδα (ΘΑ, Δ καὶ ΚΛ) σχηματίζει τρίγωνο περίπου ἰσοπλευρο, τὸ ἴδιο καὶ ἡ δευτέρη· πάντως δὲν ᾤκησεν σχέσεις μεταξύ τους.

Ὅλες οἱ Κυψέλες ἀποτελοῦνται ἀπὸ τὸ δρόμο, τὸ στόμιον καὶ τὴ θόλο-κυψέλη. Αὐτὸ θυμίζει τὴ γέννησι ἀπὸ τῆς μητρά - κυψέλη, τὸν κόλπο καὶ τὴν πορεία τῆς ζωῆς. Μόνο πού ἡ πορεία, νομίζω, ἔγινε ἀντίθετα, πρὸς τὴν ἀπόκρυψη, τὸν θάνατο. Θά δοῦμε.

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ:

Τὴν τελειότητα τῆς κατασκευῆς τῶν τριῶν Κυψελῶν τῆς Γ ὁμάδας πράγματι θὰ τὴν ζήλευε κάθε σημερινὸς κατασκευαστής· εἰδικὰ τὴν Κυψέλη Θ.Α., τὴν πότνια (=κυρὰ βασίλισσα) τὴν ἀνυπερβλήτη ὡς καὶ τὴ δίδυμη ἀδελφή τῆς ΚΛ. Ἡ μικρὴ - θυγατέρα, σχεδὸν μισὴ στὶς διαστάσεις, δὲν ὑπολείπεται σὲ τέχνη καὶ τεχνικὴ.

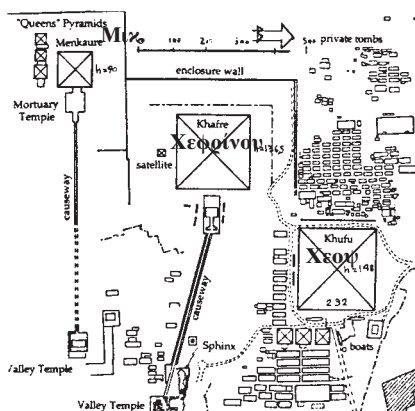

Φωτ. 1. Ἀποψη ἀπὸ μέσα τῆς εἰσόδου τῆς Κυψέλης τοῦ Θησαυροῦ.

Ἡ διαπίστωση ὅτι ὁ λόγος τῶν διαμέτρων τῶν βάσεων πρὸς τὰ ὕψη τῶν τριῶν ὁμολόγων Κυψελῶν εἶναι ἴση μὲ 1,1 ($= 14,5:13,2 = 13,8:12,6 = 8,6:7,8$) δεδαιώνει τὴν ὑπόθεσίν μας, ὅτι εἶναι ἔργα τοῦ ἰδίου πολιτισμοῦ, μὲ μεγάλες δυνατότητες, ὅχι δέδαια τῶν Μυκηναίων (**Πίν. 1**). Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναλογίες μεταξύ των ἔχουν κάποιο νόημα, πὺν μᾶς διαφεύγει: $14,5:13,9:8,6 = 1:0,95:0,6$. Τὸ καταπληκτικὸ ὅμως εἶναι, ὅτι καὶ ἓνα ἄλλο ἐκπληκτικὸ σύνολο, οἱ τρεῖς μεγάλες πυραμίδες τῆς Γκίζας, ἔχουν τὸν αὐτὸ λόγὸ διαστάσεων ἥτοι $148:136,5:90 = 1:0,94:0,6$ μὲ τῶν ὁμολόγων Κυψελῶν (**Σχ. 6**).

α/α	ΚΥΨΕΛΗ	D	h	Ὑπέρθυρο	
				Πλ.	Μήκ. Πάχ.
9	Θησαυρὸς Ἀτρ.	14,5	13,2	9,0	8,4 1,3
8	Κλυταιμνήστρας	13,8	12,6	6,0	7,6 0,6
7	Δαιμόνων	8,6	7,8	4,6	5,0 0,6

Πίναξ 1.

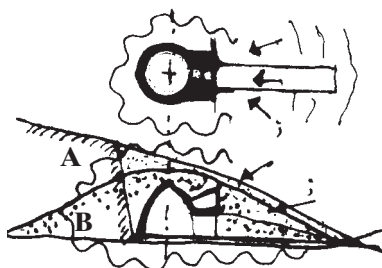

Σχ. 6. Πυραμίδες Γκίζας (Χέοπος κ.ά.).

κόκκινο το τύμπανο, από τους αποκαλύψαντες την Κυψέλη Μυκηναίους (Φωτ. 6). Περνάμε το «λαιμό» - στόμιον, μήκους κι αυτό 5,4 μ., με την απροσδόκητη χαμηλόνυση **πυραμίδα** (αβγδ) στην όροφή 5,4X2,7 (Φωτ. 1 και Σχ. 8). Αυτή περιέχεται στο πελώριο υπέρθυρο διαστάσεων 9,0 X 8,5 X 1,3 = 100 μ³ ακριβώς ήτοι 270 τόννων, το μεγαλύτερο διαμορφωμένο (χυτό) υπέρθυρο του κόσμου (έπιλύσαμε το μυστήριο, πιστεύουμε, της κατασκευής του στο «Δ», τ. 233)¹.

Τέλος φθάνουμε στο κέντρο της Κυψέλης με τους 33(!) δακτυλίους. Στο βορρά μιὰ μικρή θύρα μιμείται το στόμιον και οδηγεί σε κατεστραμμένη αϊθουσα 6x6x6μ. άγνωστου χρήσεως. Και άκίνητος, εάν νιώσης την κυρμμένη τελειότητα, θά αισθανθής το δέος. Το δέος, που δεν προέρχεται από το Μεγαλειώδες και το Ώραϊον, άφου το μνημείο δεν είναι περιδλεπτο, είναι «κεχυμμένον». Έτσι δεν έχει το πλεονέκτημα των Πυραμίδων και του Παρθενώνα: όμοιάζει με το άλλο θαμμένο θαῦμα, το Εὔπαλινειο όρυγμα⁶: και τὰ δύο ἦσαν καλά προστατευμένα από τὰ βέδηλα μάτια.

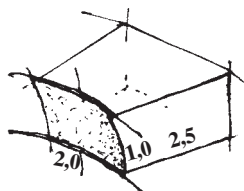
Όλόκληρες οί Κ. ἦσαν καλυμμένες από λόφο με δύο δυνατούς τρόπους (Σχ. 9): Εἴτε Α. με σχίσμο της πλα-

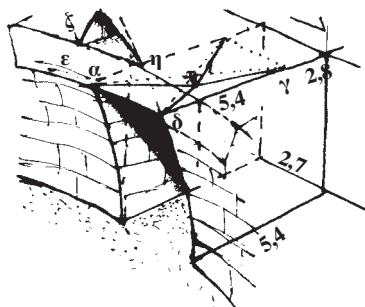
Σχ. 9. Προστασία Κυψέλης.

Αὐτὲς εἶναι κατασκευασμένες ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ κυβολίθους (block) ἐκ σκυροδέματος θηραϊκῆς γῆς (μπετόν)¹. Τὸ σχῆμα τους στὸ δρόμο καὶ τὸ στόμιον εἶναι ἀπόλυτα ὠρθογωνισμένο (παρλληλεπίπεδα), ἐνῶ στὴ θόλο εἶναι πολὺπλοκα στερεὰ **διπλῆς** καμπλότητας, πάντα διαφορετικὰ (Σχ. 7). Τοῦτο εἶναι ἀφάνταστα δύσκολο νὰ ὑπολογισθῇ ἐκ τῶν προτέρων, ἔτσι ἡ πρόταση γιὰ χυτὸ ὑλικὸ εἶναι ἡ μόνη δυνατὴ ἐξήγηση. Ἐξ ἄλλου στὸν ἀρμό διαστολῆς μεταξὺ τῶν κυβολίθων (δὲν ὑπάρχει κονίαμα μεταξὺ τους) δὲν περνᾷ οὔτε λάμα!

Μία σύντομη περιγραφή τῆς Κυψέλης Θ.Α.: Ὁ δρόμος, 6X36 μ. ἀκριδῶς, κτισμένος μετὰ μεγάλων κυβολίθων (ὁ μεγαλύτερος 44 τόν.), ὁδηγεῖ στὸ στόμιον (εἴσοδο), πού εἶναι διακοσμημένο γύρω ἀπὸ τὴ θύρα (2,7 X 5,4 = 1:2) μετὰ πράσινους κίονες καὶ μετὰ

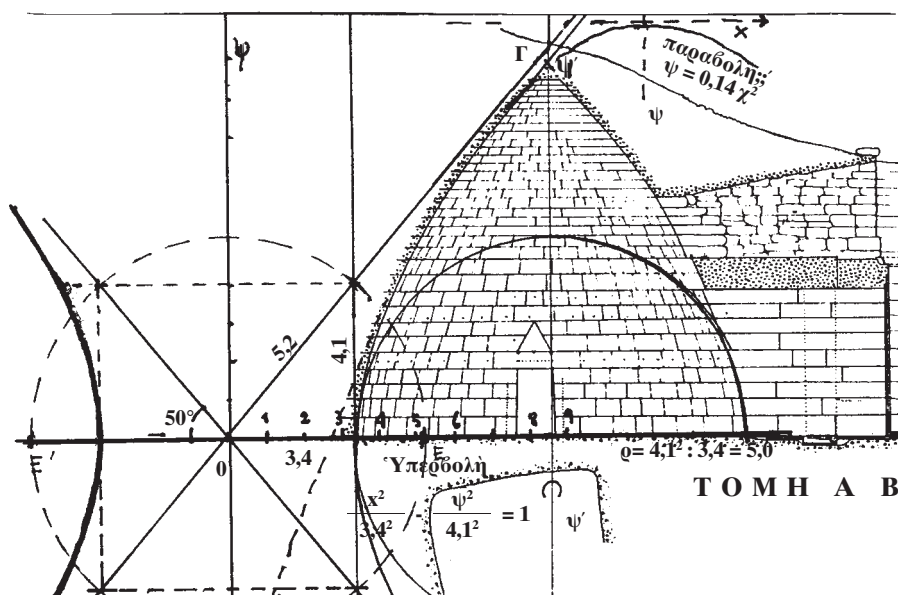

Σχ. 7.

Σχ. 8. Τὸ στόμιον ἀπὸ μέσα.

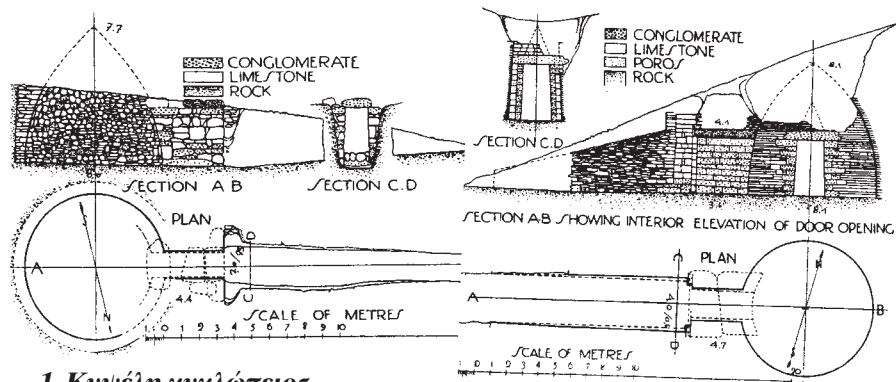
γιᾶς καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴ τῆς Κ. ἐπαναφορὰ μετὰ ἐπίχωση· εἴτε Β. μετὰ κατασκευὴ, σὲ ἐπίπεδο καὶ παράχωμά της μετὰ **τεχνητὸ** λόφο (tumulus < tumor = ὄγκος < τύμβος + τύλος) π.χ. ἡ Κυψέλη τῆς «Κλυτ.». Ἐτσι καλυμμένες ἄντεχαν σὲ φοβερὲς ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις (ποιές);⁷. Τὸ μόνο εὐαίσθητο σημεῖο τους ἦταν τὸ στόμιον, γι' αὐτὸ καὶ γύρω ἀπὸ τὴν θύρα καὶ τὸ τρίγωνο ὑπῆρχαν **κυκλωπεῖες** παραστάδες, συνολικὰ 9,0x8,5x11,00=840μ³! Ὅσα «πῶμα». Τί προστάτευαν; Θὰ δοῦμε.

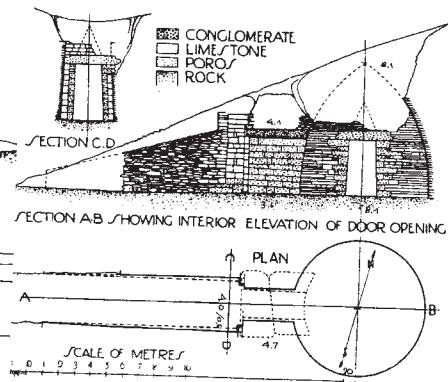
Σχ. 4. *Ἡ Κυψέλη: ἓνα ὑπερβολοειδές ἐκ περιστροφῆς.*

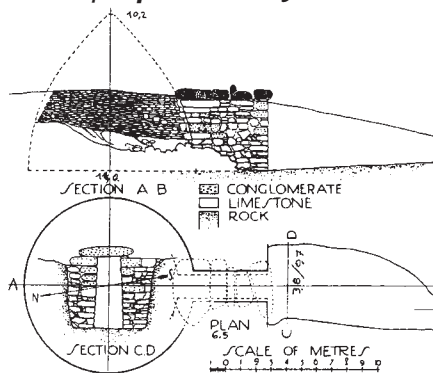
Φωτ. 2. Ἀνάποδο ἀγγεῖο κύμδη - ρυτόν. **Φωτ. 3.** Ἀνάποδο μινωικὸ κύπελλο.

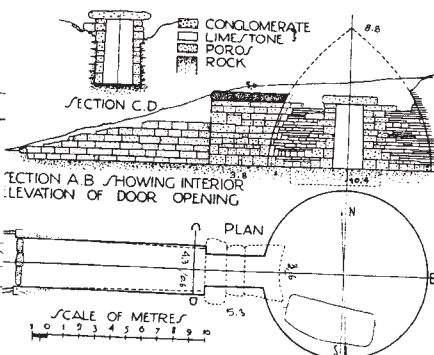
1. Κυψέλη κυκλώπειος.

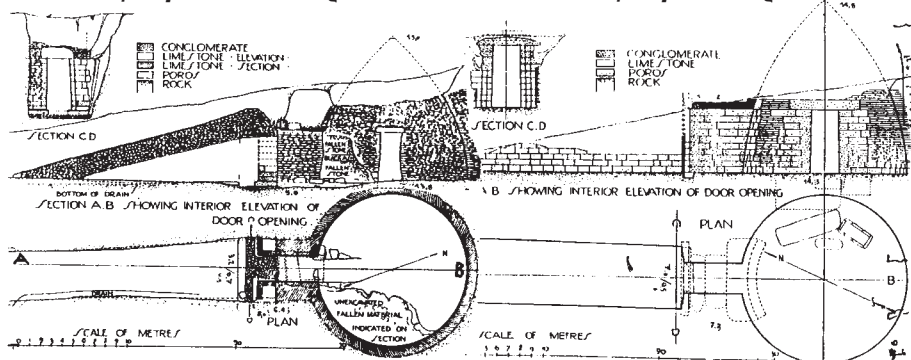
4. Κυψέλη Παναγίας.

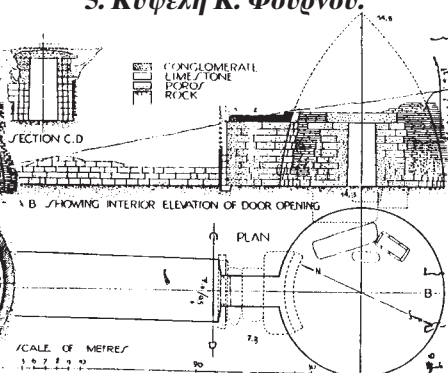
2. Κυψέλη Ἐπάνω Φούρνου.

5. Κυψέλη Κ. Φούρνου.

3. Κυψέλη Αἰγίσθου.

6. Κυψέλη Λεόντων.

Σχ. 14. Θολωτοί και θαλαμωτοί τάφοι στον ελληνικό χώρο.

στα πολύ πρό του 7.000 π.Χ., αφού οι περίφημες θόλοι-οἶκοι της Χοιροκοιτίας Κύπρου είναι του 6.500 π.Χ. Ἐπὶ τέλους ποιοὶ τὶς κατασκεύασαν;

ΟΙ ΑΡΚΑΔΕΣ - ΚΥΚΛΩΠΕΣ:

Ὁ μῦθος, ὅτι κι' ἂν λέγη, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρεται σὲ κάτι (ὑπαρκτό), λέγει ὁ Πλάτων. Καὶ οἱ Ἕλληνες ἔχουν 4 κατακλυσμοὺς (ὄχι ἓνα καὶ θεϊκό), δηλ. **πλήρεις** καταστροφές τῆς Γῆς, ὄχι ἀπλῶς πολιτισμῶν («Μαῦρα Χρόνια» ὅπως π.χ. 300-1000 μ.Χ.)· ἦτοι τοῦ Τυφώεως, τοῦ Ὠγύγου, τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τοῦ Δαρδάνου. Καὶ ὁ Ἡσίοδος: «*λόγον ἐκκορυφῶσω*» = μῦθον ἀληθινὸν θὰ πῇ ἐν συντομίᾳ, γιὰ τὰ 5 (!) γένη ἀνθρώπων, «*χρῦσεν, ἀργύρεον, χάλκεον, ἡρώων καὶ σιδήρεον*», τὸ σημερινὸ (τουλάχιστο 3.300 ἐτῶν). Καὶ τὰ 4 αὐτοκατεστράφησαν «*χειρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες... κατὰ γαῖα κάλυψεν*» = καὶ ἡ γῆ τοὺς κάλυψε! (ἂν προλάβαιναν νὰ κρύψουν / καλύψουν τὰ ἐπιτεῦγματά τους).

Τὸ διάγραμμα λοιπὸν εἶναι ἀπλὸ (**Διάγρ. 7**), ἀπλῶς δὲν γνωρίζουμε τὸν χρόνο t . Καὶ ποῦ οἱ Τιτάνες, οἱ Γίγαντες, ποῦ οἱ Κύκλωπες;

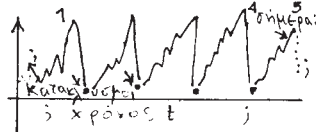
Ἄς ξεκινήσουμε νὰ δροῦμε τοὺς κατασκευαστὲς τῶν Κυψελῶν στὰ βάθη τῆς Πρωτοϊστορίας μὲ δάση τοὺς μύθους-λόγους ἀλλὰ καὶ τὴ βοήθεια τῆς νοηματικῆς μας γλώσσας. Ὅλα ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Τάνταλο (υἱὸν τοῦ Διὸς) < *τανταλίζω*=σειῶ! < *τάλας*=αὐτὸς ποὺ κακόπαθε ἀπὸ συμφορές. Ὁ Τ. προκαλεῖ ὕδριν κλέδοντας τὰ ἀγαθὰ καὶ δειπνῶντας μὲ τὸ κρέας τοῦ παιδιοῦ του (!) Πέλοπα. Τιμωρεῖται μὲ ἔλλειψη νεροῦ/τροφῆς (=πλήρης καταστροφή πόρων Γῆς). Ἐκ τοῦ Πέλοπος ὁ Ἀτρεΐδης. Κόρη τοῦ Τ. καὶ ἡ Νιόδη, γεννᾷ τὸν Ἄργο καὶ τὸν Πελασγὸν < *παιλὸς/πελὸς* = σοδαρός, ποὺ εἶναι γηγενής («*παλαιόχθων*») τῆς Ἀρκαδίας. Ὁ χῶρος τῆς πάλαι Ἀρκαδίας ἐκτείνεται σὲ ἀπροσδιόριστα πλάτη (Αἰγύπτου πόλις, Ἀρχὴ Φοινίκης κ.ἄ.).

Ὁ Ἀπολλόδωρος ἀναφέρει: «*ἐκαλεῖτο καὶ Πελασγία*»· ὁ Ἱππυς: «*προσέληνας(!) τοὺς Ἀρκαδας*» καὶ ὁ Πανσανίας περιγράφει τὸ γενεαλογικὸ δένδρον τοῦ Π., στὸν ὁποῖον «*γαῖα μέλαιν' ἀνέδωκεν*» (=τοῦ ξανάδωσε τὴν κατεστραμμένη Γῆ, «*ἵνα θνητὸν (=νέο) γένος εἴη*» (VII 14.8). Κι αὐτὸς τοὺς ἔμαθε «*ποιήσασθαι καλύδας καὶ χιτῶνας*». Ὁ γιὸς του, ὁ Λυκάων, ἴδρυνε τὴν Ἀρκαδίαν τὴν «*πρώτην πόλιν*», τὴν Λυκοσοῦρα < *λύκη*=φῶς+ῥος, τὸν πολιτισμό· ἡ κόρη του γεννᾷ τὸ Ἀρκαδὰ < *ἀρκέω*=ἀποσοδῶ κίνδυνον → *ἄρκη* = κιβώτιο θησαυροῦ → Lat. *arca* = κιβωτός (!) → *arcantum* = μυστικὴ κρύπτη (Κυψέλη);. Ὁ ἐγγονός του Αἴπυρος < *αἶπος* = κορυφὴ λόφου, ἀποκτᾷ γιό, τὸν Κύπελο = κατασκευαστὴς Κυψελῶν-ἀποθηκῶν. «*Κατακρύπτει ἐν κυψέλῃ*» (Πρόδ. 5.92). Ὁ λόγος-μῦθος καὶ ἡ ἐτυμολογία εἶναι τυχαῖα; Λένε μία ἱστορία; Ἄς τὴν ἀποκαλύψουμε.

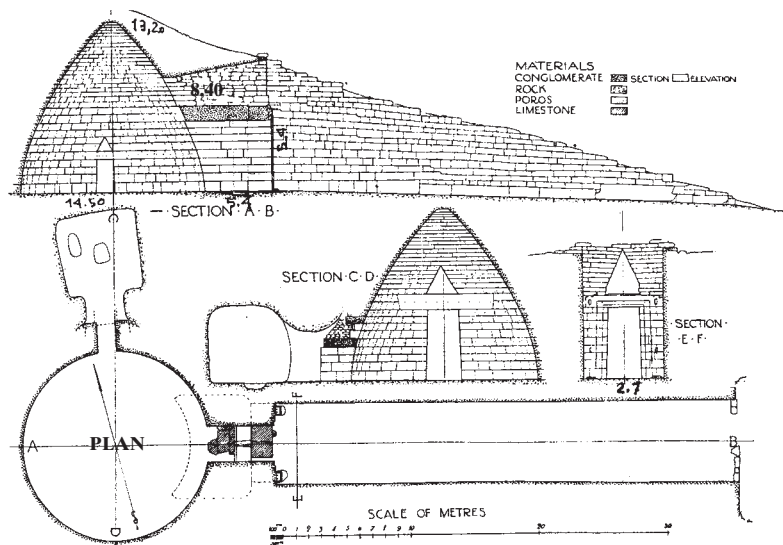
ΠΑΝΤΟΥ ΕΠΙ ΓΗΣ:

Ὅπου καὶ ἂν γίνωνται ἀνασκαφές στὴν ἐλληνικὴ γῆ (**Σχ. 14**), ἀποκαλύπτονται τέτοιοι «Μυκηναῖκοι» τάφοι-μμήσεις τῶν Κυψελῶν. Ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἑλλάδα (Λάρισα-Πάργα) ἕως τὴν Πελοπόννησο (Μεσσηνία) καὶ τὰ νησιά (Ἑπτάνησο, Κρήτη, Κύπρος) ἑκατοντάδες «θαλαμωτοί» ἔχουν βρεθῇ· ἀλλὰ καὶ ὠραῖοι πανάρχαιοι «θόλοι», ὅπως ὁ «Θησαυρὸς τῶν Μινύων» στὸν Ὀρχομενὸ, στὸ Μαραθῶνα καὶ κάτω ἀπὸ νεολιθικοὺς οἰκισμοὺς (Διμήνη 5-7 χιλ. ἐτῶν! D=5μ.), στὴ Μάλθη (4 χιλ. ἐτῶν, D=7μ.).

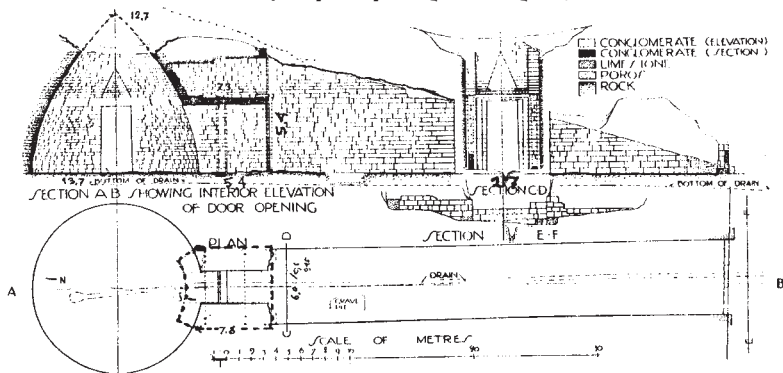
Τὸ κατ' ἀρχὰς περίεργο εἶναι, ὅτι παρόμοιες κατασκευές ἀνευρίσκονται συνεχῶς σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, Ἰσπανία, Δανία, Ἀμερικὴ κ.ἄ. Ὡς φαίνεται, ὁ πολιτισμὸς ποὺ κατασκεύασε τὶς Κυψέλες ἐξαπλώθηκε παγκοσμίως καὶ μάλιστα

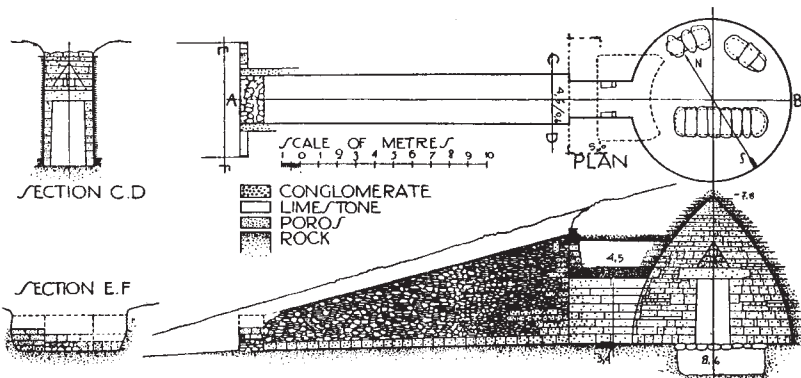
Διάγραμμα. 7.

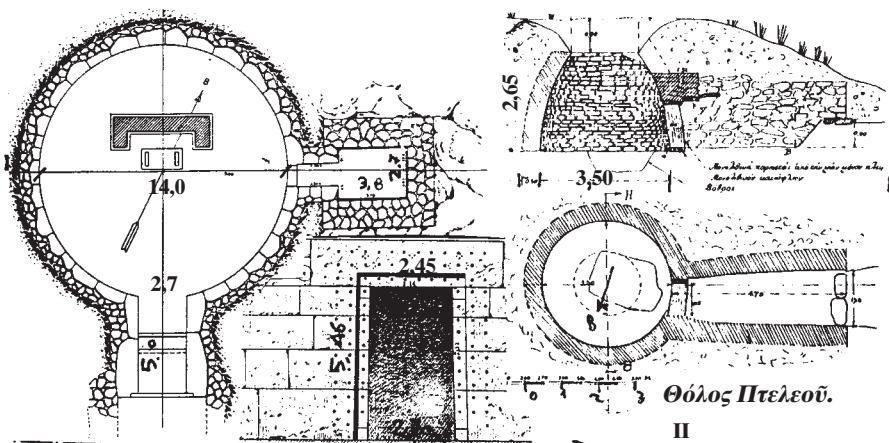
9. Κυψέλη «Θησαυρού Ἀτρώως».

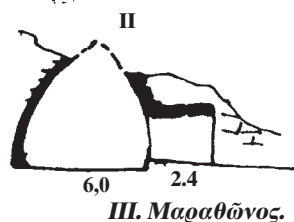
8. Κυψέλη «Κλυταιμνήστρας».

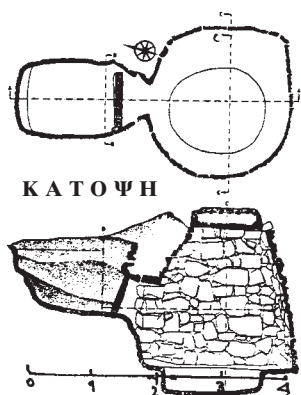
6. Κυψέλη «Δαιμόνων».

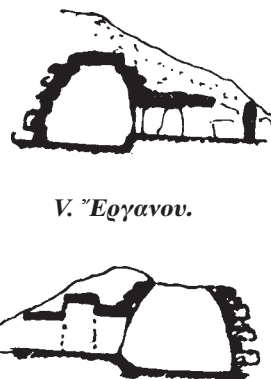
I. Θόλος Ὀρχομενοῦ Βοιωτίας (Ὀρλάνδος).

III. Μαραθῶνος.

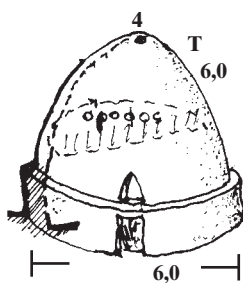

IV. Τάφος τύπου «Θόλος» (Κύπρος).

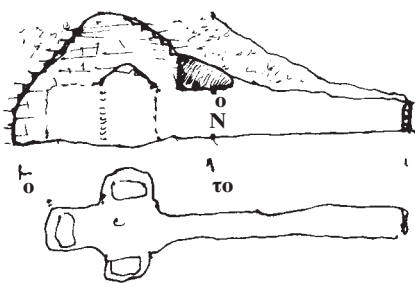

V. Ἐργανου.

VI. Κεφαλοῦ (Κνωσός).

X. Χοιροκοιτίας Κύπρου,
6500 π.Χ.

VII. Θαλαμωτός τάφος (Ιρλανδία).

IX. Μεγαλιθικός
τάφος (Δανία)

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ: Οί τεχνολογικοί πολιτισμοί τῶν Τιτάνων καὶ λοιπῶν ὑδροιστῶν προκαλοῦν πολέμους/καταστροφές περιβάλλοντος. Στὴν περίοδο «Τάνταλος» ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔχει πλέον τὴ νὰ φάη/πιῇ καὶ ξαναρχίζει τὴ ζωὴ μὲ τὸν «Πελασγόν», πού προφυλάσσει σὲ «καλύβας»¹¹ ὅ,τι πολύτιμο ἀπέμεινε τῶν «παλαιῶν» ἀπὸ ἀκτινοβολίες (:) σὲ εἰδικὰ κτίσματα, τὶς *κνψέλες*. Ὁ «Λυκάων» ξαναϊδρύει τὸν πολιτισμὸ - «πόλιν», ὁ «Ἀρκάς» προσστατεῖ τὶς ἄρχες = Κιβωτοὺς δειγμάτων(!) καὶ ὁ «Κύπελος» συντηρεῖ τὶς Κνψέλες-θησαυροὺς (Γραμμ. Γρ. Β: kypesolo = Κνψέλη) (**Σχ. 15**). Ἄν εἶναι κάπως ἔτσι τὰ πράγματα, ἂς συνεχίσουμε.

Κάποιοι, μᾶλλον ὄχι οἱ Μυκηναῖοι, ξετρώπησαν τοὺς τεχνιτοὺς λόφους, ἄνοιξαν τὰ τεράστια στόμα (840 μ.³), βεβαίως ἀπὸ τὴ θύρα ἢ τὸ τρίγωνο πού ἦσαν σφραγισμένα μὲ φύλλα μολύβδου γιὰ προστασία ἀπὸ ἀκτινοβολίες. Βοήκαν ἔκπληκτοι ὅ,τι ἔκρυψε ὁ χαμένος πολιτισμὸς καὶ τὰ κατέστρεψαν ἀπὸ φόβο ἢ ἄγνοια. Οἱ Μυκηναῖοι ἴσως τὶς ξέθαψαν ξανά, τὶς στόλισαν μὲ τὰ σύμβολά τους καὶ φέροθηκαν στὶς Κνψέλες μὲ σεβασμό. Ὁ Πανσανίας δὲν τὶς εἶδε, ἀφοῦ ἦσαν θαμμένες ἐπὶ μάμηση χλιετία, ἔως ὅτου τὶς ξαναδρίσκει ὁ Σλήμαν καὶ οἱ λοιποί.

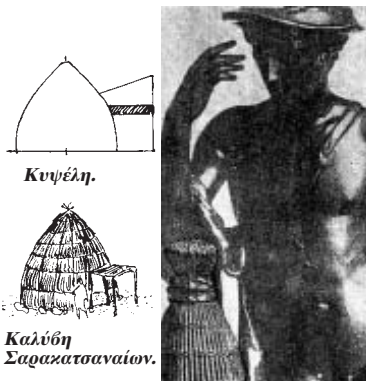
Εἶναι «σενάριο» ἐπιστημονικῆς φαντασίας ἢ τὸ τρομερὸ μυστικὸ τῆς ἀνθρωπότητας, καταχωνιασμένο στὸ ὁμαδικὸ ὑποσυνείδητο; Ἡ ἔρευνα θὰ δείξει.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Καὶ ὁ Ἡσίοδος στὴ «Θεογονία» ξεκινᾷ ἀπὸ τὶς Μοῦσες («εἰρεῦσαι τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσσόμενα πρὸ τ' ἐόντα... φωνῇ ὁμρεῦσαι» = ἐξιστοροῦν τὰ τωρινά, τὰ μέλλοντα καὶ παρελθόντα ἀλλὰ κρατῶντας ὁμηρο-κεκρυμμένο τὸ νόημα). Καὶ ὁ Σωκράτης μιλά γιὰ τὰ Μουσεῖα Λόγων πού εἶναι ἑννέα, ὅσες οἱ Μοῦσες. Ἐννέα καὶ οἱ Κνψέλες τῶν Μυκηνῶν - Ἀρχαδίας, πού τὸ ἐκτυφλωτικὸ φῶς τοῦ κάλλους τους εἶναι ἐπιμελῶς θαμμένο στὸ χῶμα. Δὲν προκαλοῦν τὸ δέος-μεγαλεῖο τῶν ὁμολόγων τους μνημείων, τῶν πυραμίδων Γκίζας, Μεξικοῦ. Προβάλλουν τὸ Μέτρο καὶ τὴν Αἰδῶ τῶν Ἀρχάδων-Πελασγῶν-Ελλήνων, ἐπιβάλλοντας τὸν σεβασμό. Ἐμπρὸς στὴν τελειότητα τῆς μορφῆς-κατασκευῆς μένεις ἄφωνος· καὶ ἀφονοράζεσαι τὴν κραυγὴ τῶν «παμπαλαίων», πού ἔκρυψαν ἐκεῖ τὰ κειμήλιά τους, νὰ διασχίξῃ τὴν ὑψηλὴν προειδοποιῶντας: **ποτέ πιά!** Γιὰ νὰ βγῇ ἐπὶ τέλους ψεύτης ὁ σεμνὸς Ἡσίοδος, ὁ γνῶστης αὐτοῦς τῆς βλάβης τοῦ ἀνθρώπινου ἐγκεφάλου, ὁ ἀπαισιόδοξος: «κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλήκη» = στὸ κακὸ δὲν θὰ ἔλθῃ βοήθεια ἀπὸ πουθενά!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ. Καρμιράντζος, «Πελώριο ὑπέρθυρο τοῦ Θ.Α.», «Δ», τ. 233.
2. Ν. Νικολαΐδης, «Μελισσοκομία».
3. Ι. Σταματάκος, «Λεξικὸν Ἀρχαιοελληνικῆς Γλώσσης».
4. Πανσανίας, «Κορινθιακά» II, 16,5.
5. A. Wace, «Mycenae», σ. 81.
6. Κ. Καρμιράντζος, «Εὐπαλίνειο ὄρυγμα», «Δ», τ. 224.
7. W. Taylour, «The Mycenaeans» = (artificial mounts), σ. 69.
8. Κ. Καρμιράντζος, «Ἱερὸς ποῦς καὶ Γαλλικὸ μέτρο», «Δ», τ. 205.
9. Κ. Καρμιράντζος, «Τὸ ἰδεολόγημα Big-Bang, Fractals», «Δ», τ. 230.
10. Π. Καββαδίας, «Προϊστορικὴ Ἀρχαιολογία».
11. Α. Πουλιανός, «Σαρακατσαναῖοι, ὁ ἀρχαιότερος λαὸς τῆς Εὐρώπης».

Σχ. 15. Ὁ Ἀρισταῖος μὲ ἀρχαία κνψέλη.

Μὴν ξεχνᾷς

Δὲν μᾶς παρατᾷς ἡσυχους! Ποιός σοῦ εἶπε, ὅτι ἔχουμε καμμιὰ σκορδοκαῖλα, ἂν γινόντουσαν Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ μετὰ τριακόσια πενήντα χρόνια ἀπὸ τὴν κατάργησή τους ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς; Καὶ ἄντε καὶ γινόντουσαν... Ἐσύ, ντὲ μὲ ντέ, πρέπει νὰ τὸ κάνης δούκινο; Καὶ τί διάλογο θέλεις νὰ μᾶς δείξῃς μ' αὐτὰ τὰ δημοσιεύματα; Ὅτι τάχα ἐπεδίωσεν ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὕστερα ἀπὸ τὶς τόσες φιλότιμες προσπάθειες πὺν κατέβαλαν οἱ ἀμέμπτου ἠθικῆς καὶ ἐγνωσμένης ἐλληνικότητος βυζαντινοὶ μας αὐτοκράτορες Θεοδόσιος Α' καὶ Β' νὰ τὸν ἐξαφανίσουν; Ρακὰ (=μωρέ, παρὰ τοῖς Ἑβραίοις...)! Δυστυχισμένε! Τί σοί Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἦταν αὐτοί, ὅπου δὲν ἀγωνιζόταν οὔτε ἓνας Ἑβραῖος, πὺν δὲν ἦταν στὴν ἐλλανόδικον ἐπιτροπὴν οὔτε ἓνας Χανααναῖος (ἄντε καὶ κανένας Φοίνικας) καί, τὸ κυριώτερο, πὺν ἐτελοῦντο χωρὶς τὴν αὐτοπροσώπη εὐλογία τοῦ Γιαχβέ; Γι' αὐτοὺς ὅλους τοὺς λόγους, ἀγόρι μου, τὰ πῆρε στὸ κρανίο κι ὁ Θεοδόσιος Β' κι ἔστειλε τὸν μεγάλο ἐκπολιτιστὴ Ἀλάριχο καὶ δὲν ἄφησε λίθον ἐπὶ λίθον σὲ Θήβα, Ἐλευσίνα, Μέγαρα, Κόρινθο, Ἄργος, Σπάρτη, Ὀλυμπία. Δηλαδὴ φιλοπράγματα... Γιατί ἂν εἶχε στὴν διάθεσή του τὰ σημερινὰ μέσα, σήμερα θὰ μιλούσαμε γιὰ τὴν ἔρημο Ἀττικοδοιοιτίας καὶ Πελοποννήσου.

Κι ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἔχεις τὸ θράσος νὰ διαμαρτύρεσαι γιὰ τὴν δῆθεν λογοκρισίαν τοῦ δημοσιεύματος τοῦ «Δαυλοῦ» ἀπὸ τὴν κρατικὴ μας τηλεόραση. Ποιὰ λογοκρισία, δικέ μου; Κάνουν ποτὲ λογοκρισίαν τὴν σήμερον ἡμέρα τὰ κρατικὰ κανάλια; Ἀπλῶς οἱ ἄνθρωποι προσπαθοῦν νὰ προστατέψουν τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸ Πολιτισμὸ, πὺν θεμελίωσε μὲ τόσο κόπο, αἷμα καὶ θυσίεις ὁ ἀναντὰμ-παπαντὰμ Ἑλληνας Ἀλάριχος. Γι' αὐτὸ ὅ,τι ἐρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, τὸ φιλοκάνουν γαργάρα. Καταλαβαίνομαστε, νομίζω... Ἀλλὰ κι ἀπ' τὴν ἄλλη σὲ ρωτῶ: ἦταν σοβαρὴ εἵδηση ἢ ἀνακάλυψη τῆς πλάκας μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ὀλυμπιονικῶν μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς τελέσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων; Σιγὰ τὰ ὠά. Καὶ σιγὰ πὺν δὲν θὰ τὸ ἀποσιωποῦσαν. Ἄν ὅμως ἔγραφε τὸν δῖον τοῦ ὀσίου Παταπίου (δοῆθειά μας), τοῦ προφήτου Μαλαχία (προσοχὴ στὸ Χ!) ἢ ἔτι καλύτερον τοῦ γενάρχη μας Ἀβραάμ (οὗ τὰ ἀγαθὰ εἶθε νὰ ἔχωμεν ἀμήν), ὅχι μόνον δὲν θὰ σοῦ κάνανε κόνεες, ἀλλὰ ἐπὶ μέρες θὰ εἶχες τζάμπα διαφήμιση στὴν πιὸ ἐμπορικὴ ζώνη τοῦ προγράμματος. Τέλος πάντων... Αὐτὸ νὰ σοῦ γίνη μάθημα καὶ νὰ καταλάβῃς, ὅτι δὲν μπορεῖς νὰ παίξῃς ἀσύστολα μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὶς ἀξίες του, ὅταν οἱ θεματοφύλακές του ἀγρυπνοῦν. Καὶ μὴ ξεχνᾷς: ὁ Θεοδόσιος εἶναι καὶ σήμερα μέγας καὶ ἅγιος.

Γιῶργος Πετρόπουλος

μθ. Ἀρχίλοχος

«Ἄς ἀλλάξωμεν τὰς χορδὰς...» (Κάλβος), ἂν πράγματι θέλουμε τὴν ἀλλαγὴ τοῦ κόσμου. Αὐτὸ ἔπραξαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες λυρικοὶ καὶ ιδίως ὁ Τέρεπανδρος καὶ ὁ Ἀρχίλοχος, μ' ἀποτέλεσμα τὴν ἐμφάνιση ἀλυσιδωτῶν ἀντιδράσεων, πὺν κατέληξαν στὴν ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ζωῆς καὶ σκέψεως, στὴν γέννηση τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν, στὴν ἀνάδυση τοῦ προσώπου ἀπ' τὴν ἀφάνεια τῆς τυραννικῆς κοινότητος καὶ στὸν ἐκδημοκρατισμὸ τῶν πολιτειῶν. Διότι «ἡ μεταβολὴ τῶν μορφῶν καὶ τῶν τρόπων μουσικῆς ὁδηγεῖ στὴν μεταβολὴ τῶν θεμελιωδῶν στερεῶν πολιτικῶν νόμων καὶ τὴν ἀνατροπὴ τῆς κατεστημένης τάξεως πραγμάτων» (Πλάτων, «Πολιτεία» 424 c).

Ὁ Ἀρχίλοχος τοῦ Τελεσικλέους καὶ τῆς Ἐνιποῦς γεννήθηκε στὴν Πάρο περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος. Ἄν καὶ ἀριστοκρατικοῦ γένους, ἀναγκάσθηκε νὰ μεταναστεύσῃ στὴν Θάσο –ἡ ὁποία κατὰ τὸν ποιητὴ, «σὰν ράχη γαῖδουριοῦ ὑψώνεται, στεφανωμένη μὲ ρουμάνια» (ἀπ. 20)– καὶ ἐκεῖθεν στὴν Θράκη. Δύσκολος καὶ ιδιόρρυθμος ἄνθρωπος, δημιούργησε πλεῖστα προβλήματα καὶ συγκρούσθηκε μὲ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα· σὲ μιὰ μάχη του μάλιστα μὲ τοὺς Σάιους κινδύνευσε νὰ σκοτωθῇ. Σώθηκε διὰ τῆς φυγῆς, πετώντας τὴν ἀσπίδα του στοὺς θάμνους, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο χλευάσθηκε τὰ μάλα ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους του, ὅπως ὁ ἴδιος μᾶς πληροφορεῖ: «Χαίρεται κάποιος Σάιος, πὺν πέταξα, μὴ θέλοντας, τὴν ὁμορφὴ ἀσπίδα μου στοὺς θάμνους. Ἐγὼ πάντως σώθηκα· καθόλου δὲν μὲ νοιάζει ἡ ἀσπίδα. Εὐθὺς θ' ἀποκτήσω μιὰ πολὺν πρὸ ὁμορφῆς» (ἀπ. 6)... Κατόπιν αὐτοῦ τοῦ γεγονότος πάντως ἐπέστρεψε στὴν γενέτειρά του, ὅπου πέρασε τὸν ὑπόλοιπο βίον του καὶ πάλι ἐν μέσῳ κλυδωνισμῶν καὶ κινδύνων, ὡς πιστὸς θεράπων τῶν Μουσῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἄρεως: «Εἰμί δ' ἐγὼ θεράπων μὲν Ἐνναλίοιο ἄνακτος καὶ Μουσῶν ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος» (ἀπ. 1). Σκοτώθηκε σὲ κάποια μάχη μὲ τοὺς Ναξίους· «ὁ δέ... ἀποκτείνας ἐν τῇ μάχῃ ἐκαλεῖτο Καλῶνδης...» (Πλούταρχος).

Τὸ κοσμοεῖδωλό του Ἀρχιλόχου τὸ χαρακτηρίζουν ἡ τραγικότητα καὶ ἡ ἀντιφατικότητα. Ὁ ποιητὴς ζῆ σὲ μιὰ μεταβατικὴ περίοδο, κατὰ τὴν ὁποία οἱ παραδοσιακὲς ἀξίες ἀμφισβητοῦνται, ἐνῶ τὰ νέα ιδεώδη δὲν ἔχουν εἰσέτι ὀριοθετηθῇ. Φαίνεται ἀποκομμένος ἀπ' τὸ παρελθόν, ὅμως ὀφείλει συμμόρφωση στὴν παράδοση. Οἱ πολιτικὲς καταστάσεις εἶναι ἀσταθεῖς, ἀφοῦ ἔμποροι καὶ ἄποικοι ἀναστατώνουν τὶς πόλεις, μεταβάλλοντες ὁσημέραι τὶς ἰσορροπίες καὶ τὰ πολιτικὰ σκηνικά. Ὅλα εἶναι ρευστά καὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι διώκουν τὴν κακοδαίμονιά τους, κινούμενοι μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος, ἀφοῦ καταδυναστεύονται ἀπὸ ἀνώτερές τους δυνάμεις. Ὁ ποιητὴς μπορεῖ νὰ ἐκφράξῃ τὰ προσωπικά του αἰσθήματα καὶ συναισθήματα, τοὺς προσωπικοὺς του στοχασμούς, τὶς προσωπικὲς του ἐπιδιώξεις· ὅμως αὐτὰ ἔχουν πλήρη ἀπήχηση στὸν κόσμον καὶ ἐκπηγάζουν ἀπὸ τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος τὰ νίοθετεῖ καὶ τὰ τραγουδεῖ. «Πάντα <λοιπὸν> τύχη καὶ μοῖρα ἀνδρὶ δίδωσι» (ἀπ. 16). Ἐπομένως «ὅλ' ἄφηνέ τα στοὺς θεοὺς· πολλὰς φορὲς σηκώνουν ἀνθρώπους ἀπ' τὶς συμφορὰς σὴ μαύρῃ γῇ πεσμένους,

ἄλλες φορές γκρεμίζονε κι ἀνάσκελα τοὺς ρίχνουν αὐτοὺς πὺν στέκοται γερά» (ἀπ. 58). Αὐτὰ δὲν σημαίνουν, ὅτι ὁ ποιητὴς καταφάσκει στὴν μοιρολατρία, ἀφοῦ ἀπ' τὴν ἄλλη διδάσκει, ὅτι «τὰ πάντα ἀποκτῶνται μὲ κόπους καὶ σκληρὴ μελέτη» (ἀπ. 6). Ἄλλωστε «οἱ θεοὶ μᾶς χάρισαν καὶ τὴν δύναμη τῆς καρτερίας» (ἀπ. 9), ὥστε «νὰ κρατοῦμε τὸ μέτρο στὶς χαρὲς καὶ στὶς λύπες μας» (ἀπ. 66) καὶ «νὰ μὴν ἐπιτρέπουμε στὸν ἑαυτὸ μας νὰ κλαῖμε σὰν γυναικες» (ἀπ. 9).

Ὁ Ἀρχίλοχος ἀντλεῖ τὰ θέματά του ἀπὸ τὴν φύση, ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ζωὴ, ἀπὸ τὶς δραστηριότητές του ὡς πολεμιστοῦ, ἀπὸ τὰ συμπόσια, ἀπὸ τοὺς ἔρωτές του... Ἡ ἄγρια καὶ ἄγρονη Θάσος, ὅπου «συνέκλιναν ὅλες οἱ κακοδαιμονίες τῶν Ἑλλήνων» ἢ τρικυμισμένη θάλασσα, πὺν προκαλεῖ τρόμο στὴν ψυχὴ – «κιχάνει δ' ἐξ ἀελπίτης φόβος» (ἀπ. 54)· οἱ ματαιότητες καὶ ἡ ἐξουσιαστικότητα τῶν ἀνθρώπων, πὺν τὸν ἀφήνουν ἀδιάφορο – «δὲν μὲ νοιάζουν τὰ πλούτη, οὔτε ποθῶ τὴν ἐξουσία τῶν τυράννων» (ἀπ. 25)· ὁ ἀτελέσφορος ἔρωτάς του μὲ τὴν Νεοδούλη καὶ ἡ ἐπιτορκία τοῦ πατέρα της, πὺν πρόδωσε τὸ «ψωμί καὶ ἄλατι πὺν φαγαν» καὶ διέλυσε τὸν ἀρραβῶνα τους· τὰ συμπόσια, ὅπου ἐμπνεόταν καὶ συνέθετε γλυκοὺς σκοποὺς τοῦ Βάκχου (ἀπ. 77)· οἱ παρὰσιτοι τῶν συμποσίων, πὺν «ἡ κοιλιά τους τοὺς κάνει ἀδιάντροπους» (ἀπ. 78)· τὰ γηρατεία, πὺν φέρουν «ρυτίδες σὰν χαράδρες» (ἀπ. 188)· οἱ νεκροί, πὺν «εἶν' ἀνέντιμο νὰ τοὺς ντροπιάξης» (ἀπ. 64), ἀποτελοῦν μερικὰ ἀπὸ τὰ θέματά του.

Ὁ ποιητὴς ἦταν χαρισματικὸς καὶ μορφωμένος, ἀλλὰ καὶ εὐέξαπτος, εὐθικτος καὶ ἐκδικητικὸς: «ὅποιον μὲ δλάνη τριπλὰ θά τοῦ τ' ἀνταποδώσω»· προπάντων ὅμως ἦταν σαρκαστικὸς καὶ φαρμακόγλωσσος. Λέγεται, ὅτι τόσο ὁ ἄρχοντας τοῦ νησιοῦ Λυκάμης ὅσο καὶ οἱ τρεῖς κόρες του αὐτοκτόνησαν, μὴ ἀντέχοντας τὰ καυστικὰ δῆγματα τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ πὺν ξεγέλασαν. Ἀπ' τὴν σάτυρά του δὲν γλύτωσαν μήτε οἱ φίλοι του οὔτε καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός του. Οὐδεὶς θὰ ἐγνώριζε, ὅτι ἡ μητέρα του ἦταν δούλη καὶ αὐτὸς ῥίψασπις καὶ μοιχός, ἂν δὲν τὰ ἐγραφε ὁ ἴδιος!..

Ὁ Ἀρχίλοχος εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς ἱαμβικῆς ποιήσεως, πρῶτος αὐτὸς ἐγκατέλειψε τὸ δακτυλικὸ ἐξάμετρο καὶ εἰσήγαγε τὸ ἱαμβικὸ τρίμετρο καὶ τὸ τροχαϊκὸ τετράμετρο. Ἐφεύρεν ἐπίσης τὴν «παρακαταβολὴν» καὶ ἓνα ἄλλο στιχουργικὸ εἶδος, πὺν τὸ ὠνόμασε «ἐπῳδόν». Ἐγραψε ἐλεγείες, ἐπιγράμματα, ὕμνους καὶ πιθανὸν διθυράμβους· διακρίθηκε ὅμως στὶς ἐπῳδούς καὶ στοὺς ἱάμβους, ὅπως καὶ στὰ τετράμετρα καὶ τὰ «ἁσυνάρτητα» (μέτρα ἐπίσης προσωπικῆς του ἐμπνεύσεως).

Παρὰ τὸ ὅτι δὲν σώθηκαν παρὰ μόνο ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του, ἐν τούτοις εἶναι δυνατό νὰ διακρίνουμε τὴν δύναμη καὶ τὴν πρωτοτυπία τῶν στίχων του, ἔνεκα τῶν ὁποίων τόσο πολὺ θαυμάσθηκε· οἱ ἀρχαῖοι μάλιστα τὸν θεωροῦσαν ὡς ἰσοστάσιον τοῦ Ὀμήρου· οἱ νεώτεροι μελετητὲς θεωροῦν τὴν ἀπώλεια τῶν ποιημάτων του ὡς συμφορά. Μόνο ἀπὸ τὴν μετρικὴ του γλῶσσα μπορούμε ν' ἀντιληφθοῦμε τὴν πρωτοτυπία καὶ τὴν δημιουργικὴ του δύναμη. Ἡ γλῶσσα του ἦταν ἐκείνη τῆς καθημερινῆς ζωῆς, μὲ λέξεις πεπαιτωμένες καὶ πολλάκις λησμονημένες, πὺν οἱ λεξικογράφοι ἐνίοτε δυσκόλως τὶς ἐξηγοῦν.

Σαράντος Πὰν

Η ΠΑΝΑΡΧΑΙΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ-ΠΟΛΥΝΗΣΙΑ

**Οί μαρτυρίες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων
καὶ ἡ ἔρευνα τοῦ καθηγητῆ Ν. Γιόζεφσον**

Στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δ» παρουσιάσαμε ὅλες τὶς πληροφορίες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τὶς σχετικὲς μὲ τὸν πανάρχαιο ἐποικισμό τῆς Ἰνδονησίας καὶ τῆς Πολυνησίας ἀπὸ Ἑλληνες καὶ ταυτίσαμε τὰ νησιά μὲ τὶς σημερινὲς ὀνομασίες τους. Ὁ διαχωρισμὸς τῶν στοιχείων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διασφύζονται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες, ἀποσκοπεῖ στὴ θεμελίωση τῶν βάσεων γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ βάθους τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔλαβαν χώραν τὰ γεγονότα τῆς ἐποικίσεως τῶν νήσων τῶν Παγχαίων ἀπὸ πανάρχαιους Ἑλληνες. Τὰ τρία πρῶτα δεδομένα εἶναι: Ἡ παρουσία στὸ χωρὸ τῆς Παγχαίας ναοῦ ἀφιερωμένου στὸν Δία, τὸν ἐπονομαζόμενον Τριφύλιον. Ὁμοίως ἐνὸς ψηλοῦ βουνοῦ ἢ ὄρους, ὀνομαζομένου «Θρόνος τοῦ Οὐρανοῦ», πού ἀργότερα, ὅταν στὴν Παγχαία ἦλθε ὁ Ζεὺς μὲ τοὺς Κρήτες, μετωνομάστηκε «*Τριφύλιος Ὀλυμπος*» ἐκ τοῦ ἰδρυθέντος στὴν Παγχαία ἱεροῦ τοῦ Τριφυλίου Διός. Ἡ χρῆση τῆς κορυφῆς ἐνὸς ψηλοῦ βουνοῦ ἢ ὄρους ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὸ θρόνο τῶν θεῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανθέου, τὸν Ὀλυμπον τῆς Ἑλλάδος, καὶ γι' αὐτὸ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ὀλυμπος ἀπὸ Ἑλληνες ἀποίκους.

Θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ παρουσιασθοῦν αὐτὰ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα στὸν ἀντίποδα σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος χωρὶς τὴν ἐπὶ τόπου παρουσίαν ἀνθρώπων προερχομένων ἐκ τῆς Κρήτης.

Ἐν ἄρα τὰ τρία ἀρχικὰ δεδομένα εἶναι τὰ ἱερά ἢ οἱ ναοὶ μὲ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα, οἱ λατρευτικὲς παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ γραφή, πού σὲ πρώτη φάση ἀποδεικνύουν τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλλήνων ἐκ τῆς Κρήτης στὰ νησιά τῶν Παγχαίων.

Ἡ χρονολογικὴ κατάταξι τῶν ἀντιστοιχῶν δεδομένων θὰ διερευνηθῇ πιὸ κάτω. Τὰ ὑπόλοιπα στοιχεῖα, ποὺ ἀνάγουν τὰ γεγονότα τῆς Παγχαΐας σὲ μία ἀρχαιότατη χρονικὴ περίοδο, προέρχονται ἀπὸ τὰ λεγόμενα τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα:

α. οἱ ἱερεῖς διηγοῦνται, ὅτι τὸ γένος τους κατάγεται ἀπὸ τοὺς Κρητες, ποὺ ὠδηγήθηκαν στὴν Παγχαΐα ὑπὸ τοῦ Διός, ὅταν αὐτὸς βασιλεύε τῶν ἀνθρώπων τῆς οἰκουμένης·

β. χρησιμοποιοῦν τὴν ἴδια γλῶσσα, καὶ τὰ περισσότερα ἀντικείμενα διατηροῦν τὰ κρητικὰ τους ὀνόματα·

γ. τὴν συγγένεια πρὸς τοὺς Κρητες καὶ τὴν ἀγάπη τους γιὰ αὐτοὺς τὶς παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς προγόνους τους, οἱ ὅποιοι συνεχῶς μεταδίδαν τὶς παραδόσεις αὐτὲς (τῆς Κρήτης) στοὺς ἀπογόνους τους·

δ. πρὸς ἀπόδειξι τῶν προηγουμένων ἔδειχναν τὶς ἐπιγραφὰς καὶ ἔλεγαν ὅτι τὶς ἔγραψε ὁ Ζεὺς, τὸν καιρὸ ποὺ ζοῦσε μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἴδρυσεν τὸ νάο·

ε. στὴ μέση τοῦ ναοῦ ὑπάρχει χρυσοὴ στήλη, στὴν ὁποία εἶναι χαραγμένα ἱερογλυφικὰ γράμματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐξιστοροῦνται οἱ πράξεις τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Διός.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω παραδίδονταν στοὺς ἐπιγόνους ἀπὸ τοὺς πρώτους μετανάστες ἐκ Κρήτης, καὶ στὴ συνέχεια ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀπογόνους τους, οἱ παραδόσεις τῶν φυλῶν τῆς πατρίδος καὶ τὰ διάφορα ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς κοινωνίας. Διηγοῦντο, πῶς ἀπὸ τὴν Κρήτη, ποὺ ὁρισκόταν στὴ «Μεγάλη Θάλασσα» (στὴ Μεσόγειο Θάλασσα), ταξίδευσαν πρὸς τὴν Αἴγυπτο καί, ἀφοῦ πέρασαν τὸν πορθμὸ τοῦ σημερινοῦ Σουέζ, διέβησαν ἓνα μεγάλο σὲ μῆκος στενὸ κόλπο, τὴν σημερινὴ Ἑρυθρὰ Θάλασσα (**βλ. χάρτες στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δ»**). Μετά, πῶς ἔφθασαν στὴν ἀνοικτὴ θάλασσα τοῦ σημερινοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, πῶς ἔστριψαν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀκολουθώντας τὶς ἀκτὲς τῆς στεριᾶς ἔφθασαν στὴν πατρίδα τῶν Παγχαίων. Εἶναι βέβαιον, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν νέων ἀπογόνων θὰ εἶχαν ἀπορίες καὶ ἐρωτήσεις γιὰ πολλὰ θέματα καὶ διαφορὰς λεπτομέρειες. Μία συγκεκριμένη ἐρώτησι θὰ ἦταν, πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν μητροπολιτικὴ πατρίδα. Ἡ στερεότυπη ἀπάντησι σὲ αὐτὴ θὰ ἦταν: πορεία ἀντίστροφη πρὸς τὴν πορεία τοῦ ἐρχομοῦ. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν Παγχαΐα ἢ πρώτη πορεία εἶναι πρὸς δυσμὰς ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας, μέχρι νὰ συναντήσουν τὴν εἴσοδο τοῦ μεγάλου καὶ στενοῦ κόλπου, ὅπου ἔπρεπε νὰ στρίψῃ κανεὶς πρὸς βορρᾶν, νὰ διαπλεύσῃ τὸν πορθμὸ τοῦ Σουέζ καὶ νὰ ἐξέλθῃ στὴ Μεσόγειο Θάλασσα· μετὰ, μὲ βορειοδυτικὴ κατεύθυνσι, νὰ φθάσῃ στὴν πατρίδα, τὴν

Κρήτη. Στὴν παράκτια διαδρομὴ ὅμως τῆς ἐπιστροφῆς καραδοκοῦσε τὸ λάθος τῆς στροφῆς πρὸς βορρᾶν στὸ στενὸ ἄνοιγμα τοῦ Περσικοῦ Κόλπου, τὸν ὁποῖο δὲν εἶχαν ἀνακαλύψει οἱ πρῶτοι ἄποικοι ἐκ Κρήτης.

Ἐκεῖ ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἐκ Κρήτης ἄποικοι μετέφεραν τὰ πολιτιστικά στοιχεῖα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτοι τὴ λατρεία τῶν θεῶν τῆς πατρίδας τους. Ἐφτείαξαν καὶ ἄφησαν μεγαλοπρεπῆ κτίρια μὲ χονδρὸν κίονες, μὲ ἀνάγλυφες παραστάσεις ἐξαιρετικῆς τέχνης. Ἐπίσης ἐφτείαξαν ἀξιόλογα ἀγάλματα τῶν θεῶν, ἐξαιρετικά γιὰ τὴν τέχνη τους καὶ ἀξιοθαύμαστα γιὰ τὸν ὄγκο τους.

Ὁ Σπ. Δημητράκος στὴν «Παγκόσμια Γεωγραφία» (ἐκδ. Κουτσομπὸς 1973, σελ. 179) ἀναφέρει περὶ τούτου: «Ἐναντὶ τῆς νοτιοδυτικῆς ἀκτῆς τῆς Σουμάτρας ὑπάρχει μία ἀλυσίδα ἐπιμήκων νησιῶν, πὺν ὀνομάζονται κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά Σιμελοῦ, Νιάς, Μπατοῦ, Σιμπερούτ, Ν. καὶ Β. Παγκάι (ἢ Παγκαί ἢ Παγχαί) κ.ἄ. Εἶναι ἀρκετὰ πυκνοκατοικημένα, καὶ γνωστότερο εἶναι ἡ Νιάς λόγῳ τῶν πολλῶν εὐρημάτων ἐνὸς ἀρχαίου Μεγαλιθικοῦ πολιτισμοῦ». Ἀνάλογα ἀγάλματα σὲ ὄγκο, ὅπως γράφει ὁ Robert Charroux στὸ βιβλίο του «Ξεχασμένοι Κόσμοι» (μετ. Μ. Βερέττας, ἐκδ. Ὁρόρα 1982, σελ. 197 καὶ 201), «βρέθηκαν στὸ νησὶ Τογκατάμπου, στὸ ἀρχιπέλαγος Τόγκα (τοῦ νοτιοανατολικοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ), στὰ νότια τοῦ συμπλέγματος τῶν νησιῶν Σαμόα, καθὼς καὶ στὰ νησιά τοῦ Πάσχα ἑκατοντάδες ἀγάλματα μεγάλου ὄγκου, πὺν ἀντιπροσωπεύουν τὸ μεγαλύτερο αἶνιγμα τῆς ἀρχαιολογίας». Μήπως οἱ Κρήτες στὰ ἀρχικά ἐξερευνητικά ταξίδια μετὰ τῶν ἰθαγενῶν μαθητῶν τους Παγχαίων καὶ Ἰνδονησίων ἐξέδραμαν μέχρις ἐκεῖ καὶ ἄφησαν δείγματα τῆς ἐκεῖ παρουσίας τους, ὅποτε τὰ ἀγάλματα τοῦ Τογκατάμπου καὶ τοῦ Πάσχα ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὰ ἀγάλματα πὺν κατασκευάσθηκαν καὶ βρέθηκαν στὸ νησὶ τῆς Νιάδος, πὺν ἀναφέρθηκε πρὶ πάντων; Τότε τὸ νησὶ Νιάς ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν Παγχαία, ὅπου πρωτοεγκαταστάθηκαν οἱ ἐκ Κρήτης ἄποικοι. Διότι καὶ ἐκεῖνα πὺν κατασκευάσθηκαν στὴν Παγχαία (ἢ στὴν Νιάδα) ἦσαν τὰ «ἀξιοθαύμαστα γιὰ τὴν παλαιότητά τους καὶ τὰ μεγάλα σὲ ὄγκο κτίσματα», ὅπως λέγει ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Α. Σταγειρίτης (**βλ. προηγούμενο τεῦχος**). Μήπως αὐτὴ εἶναι ἡ λύση τοῦ «μεγαλύτερου αἰνίγματος τῆς ἀρχαιολογίας».

Μετέφεραν ἀκόμη τὰ σπουδαιότερα ἐφόδια τῆς φυλῆς τους, τὴ γλῶσσα, τὴ γραφὴ καὶ τὰ κρητικά τους ὀνόματα, τὰ ὁποῖα συναποκομίζονται μὲ τὶς ἀποσκευὲς ἀπὸ τὸν ἕνα τόπο στὸν ἄλλο μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἴδιας φυλῆς, γιὰ τὴν ἔχουν μέσα τους καὶ τοὺς διαβιβάζουν ὡς κληρονομία καὶ ὄχι ὡς καταναγκαστικά φορτία. Ἡ ἀγάπη τῶν Παγχαίων πρὸς τοὺς Κρήτες ξεκινᾷ ἀπὸ τὴ συγγένεια, τὴν ὁποῖαν οἱ πρόγονοι (ἐκάστης γενεᾶς τῶν Παγχαίων) μεταβίβαν συνεχῶς στοὺς μεταγενέστερους τους διὰ τῶν παραδόσεων, ὥστε νὰ φθάσουν στὴν ἐποχὴ τοῦ Εὐημέρου. Τὰ προηγούμενα ἀποτελοῦν μία καθαρὴ καὶ

πραγματική αλήθεια και δὲν εἶναι ἀποκνήματα φαντασίας, ὅπως θὰ μπορούσε νὰ σκεφθῇ κανεὶς. Διότι μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἰθαγενῶν Παγχαίων καὶ Ὠκεανιτῶν κατ' ἀρχάς καὶ ἀργότερα καὶ τῶν ἄλλων γύρω φυλῶν καὶ τῶν Μαλαίων, στοὺς ὁποίους οἱ Κρηῖτες μετέδωσαν τὴν τέχνη τῆς ναυπηγικῆς καὶ τῆς ναυσιπλοΐας, ἀφοῦ ἦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ποὺ ταξίδευσαν σὲ ἀνοικτὴ θάλασσα ὠκεανοῦ, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διεδόθη σὲ ὁλόκληρο τὸν Εἰρηνικὸ ὠκεανό, ὅπου σὲ πολλὰ σημεῖα ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ σήμερα (βλ. κατωτέρω). Οἱ ἰθαγενεῖς Μαλαῖοι καὶ οἱ ἄλλες γειτονικὲς φυλὲς τῆς σημερινῆς Ἰνδονησίας στὴ συνέχεια τοῦ χρόνου κατέστησαν τρομεροὶ ναυτικοὶ ὅλου τοῦ Εἰρηνικοῦ, ὅπως γράφει ἡ Παγκόσμια Λαογραφικὴ καὶ Γεωγραφικὴ Ἐγκυκλοπαιδεῖα (σελ. 127): «*στὶς ἀκτὲς τῆς Σουμάτρας καὶ τῆς Μαλαισίας ἐναυπηγοῦσαν τοὺς στόλους τους πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια* (πόσες χιλιάδες χρόνια πρὶν ἄραγε;)». Τὴν πληροφορία αὕτὴ τὴ συμπληρώνει ἡ ἴδια ἐγκυκλοπαιδεῖα (στὶς σελ. 128-129): «*Οἱ Μαλαῖοι εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν νησιωτικὴ καὶ ναυτικὴ φυλὴ. Ἐγνώριζαν νὰ ταξιδεύουν σὲ ἀποστάσεις χιλιάδων μιλίων* (ὅπως καὶ οἱ Κρηῖτες), *χωρὶς νὰ βλέπουν ἵχνος ξηρᾶς καὶ ἔφθαναν μέχρι τῆς Μαδαγασκάρη, τὰ νησιά τῆς Χαβάης καὶ τὴν Πολυνησία. Δηλαδή σὲ ἀποστάσεις 3.000 ἕως 8.000 μιλίων ἀπὸ τὴν Μαλαισία καὶ τὰ γύρω νησιά. Ὅλα αὐτὰ ἐγίνοντο πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια*». Ἀφοῦ οἱ δάσκαλοί τους Κρηῖτες εἶχαν ἤδη ταξιδέψει ἀπὸ τὴν Κρήτη τῆς Μεσογείου Θάλασσης μέχρι τὴν Παγχαία καὶ τὴν Ἰνδονησία, διανύσαντες μία ἀπόσταση ἴση μὲ 9.000 χιλιόμετρα (ἢ 5.000 μίλια), ἦταν ἐπόμενο οἱ μαθητὲς τους Μαλαῖοι καὶ Ἰνδονήσιοι νὰ τοὺς ξεπεράσουν στὰ κατορθώματα τῆς ναυσιπλοΐας. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως μερικὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα ταξίδια τους νὰ ἐγίνοντο ὑπὸ τὴν ἐπίδλεψη καὶ καθοδήγηση τῶν Κρητῶν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μεταφορεῖς τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσας καὶ τῆς γραφῆς, ποὺ ἔμαθαν ἀπὸ τοὺς πρῶτους Κρηῖτες μετανάστες, σὲ ὅλο τὸν Εἰρηνικὸ ὠκεανό. Διότι ὁ πιὸ πρόσφορος τρόπος νὰ ταξιδεύσῃ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Διὸς ὅπωςδήποτε ἦταν τὰ πλοῖα, καὶ τὸ μόνο δρομολόγιο ποὺ ἀκολούθησε ἦταν Κρήτη - Αἴγυπτος - Ἐρυθρὰ Θάλασσα - Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς - Παγχαία (κάπου στὴ σημερινὴ περιοχὴ τῆς Σουμάτρας). Αὕτὴ ἦταν ἡ πρώτη διέλευση τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Ἀρσινόης (σημερινοῦ Σουέξ) μὲ δάση τίς ὑπάρχουσες πληροφορίες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (βλ. «Δ», τόμον 2000).

Ἐνα πρῶτο δείγμα τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσας καὶ γραφῆς (Γραμμικῆς Α) ἀνευρέθη στὴ Γκλοζέλ τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία χρονοεντοπίσθηκε στὴ Μαγδαληναία περίοδο (ἀπὸ 13.000 μέχρι 8.000 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ἀποδεικνύεται στὴ σελ. 169 τοῦ βιβλίου μου «*Ἡ Ἀναχρονολόγηση τῆς Προϊστορίας κυρίως μὲ δάση τίς ἀστρονομικὲς πληροφορίες ἀρχαίων συγγραφέων*», ἐκδ. «Δαυλὸς» 1999). Ἀλλὰ στὴν Παγχαία ἀνευρέθη γραφὴ μὲ ἱερογλυφικὰ γράμματα, ὅπως ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω. Τοῦτο ὑποδηλώνει σαφέστατα, ὅτι ἡ ἐφεύρεση τῆς Ἱερογλυφικῆς Γραφῆς καὶ ἡ ἐξέλιξί της σὲ Γραμμικὴ Γραφὴ Α προηγεῖται τοῦ ἔτους 8.000 πρὸ Χριστοῦ. Ἡ ἀπόσταση τῆς Γκλοζέλ ἀπὸ τὴν Κρήτη εἶναι περίπου 2.300 χιλιόμετρα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμπόδισαν τοὺς ἐποικιστὲς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς νὰ ἐκδράμουν

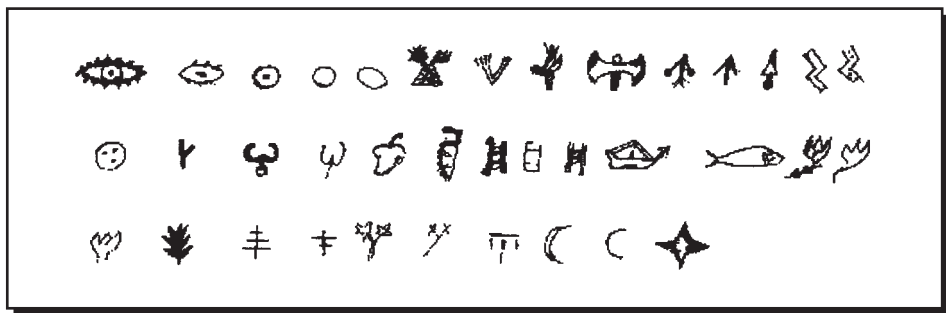
πρὸς τὴ δύση, φέροντας μαζί τους καὶ τὶς πολιτισμικὲς παρακαταθήκες τους. Ἐπόμενο εἶναι, ὅτι ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἐπέκταση καὶ διάδοση τῆς γλώσσας καὶ τῆς ἱερογλυφικῆς γραφῆς τῶν Κρητῶν (τῆς Ἑλλάδος) σὲ ἀπόσταση περίπου 9.000 χιλιομέτρων ἢ 5.000 μιλίων προηγείται τῆς ἀνωτέρω χρονολογίας, ἐπειδὴ ἡ Ἱερογλυφικὴ Γραφή προηγείται τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Α.

Ἔνεκα τούτου μπορεῖ νὰ χρονοεντοπισθῇ πρὶν ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Ὠγύγου τοῦ ἔτους 8.255 πρὸ Χριστοῦ, ἐμπίπτουσα στὴν περίοδο ἀπὸ τὸ 10.000 μέχρι τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Ὠγύγου τὸ 8.255 πρὸ Χριστοῦ. Αὐτὰ ἐπιβεβαιώνονται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ φυλὲς ποὺ ζοῦσαν στὴν Παγχαία (Σουμέτρα) δὲν γινώριζαν τίποτα γιὰ τὰ μέταλλα καὶ τὴν κατεργασία τους. Κατὰ συνέπειαν ἡ περίοδος κατατάσσεται στοὺς προμεταλλευτικούς χρόνους.

Ἡ σημερινὴ ἱστορία παρουσιάζει στὸ προσκήνιο τρεῖς Ἱερογλυφικὲς Γραφές, τὴν Κρητικὴν, τὴν Αἰγυπτιακὴν καὶ τὴν Σουμεριακὴν, χωρὶς οὐσιαστικὴ χρονολογικὴ κατάταξη. Θὰ ἦταν ὠφέλιμη μία σχετικὴ ἀναζήτηση μερικῶν στοιχείων περὶ τῶν ἐλληνικῶν Ἱερογλυφικῶν Γραφῶν πέραν ἐκείνων ποὺ ἔχουν δημοσιευθῇ στὸ διβλίο μου «*Ἡ Ἀναχρονολόγηση τῆς Προϊστορίας*» καὶ στὶς σελ. 164-181 περὶ τῶν Γραμμικῶν Γραφῶν Α καὶ Β. Ἡ Ἱερογλυφικὴ Γραφή κατὰ τὸν ὁρισμὸ τῆς ἀντιπροσωπεύει τὴν *ἱερότητα*, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ τὴν *γλυφίδα* γιὰ τὸ σκάλισμα ἢ τὸ χάραγμα σὲ ἓνα ἀντικείμενο, πέτρα ἢ πηλὸ. Ἄρα ἦταν γνώση τῶν ἱερέων μίᾱς κάποιας περιόδου καὶ ἀποτελοῦσε μέσον ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ἡγεμονικῶν τάξεων τῶν λαῶν, δηλαδὴ τῶν ἱερέων, βασιλέων καὶ ἀξιωματοῦχων. Ἡ σχηματικὴ παράστασή της ἦταν εἰκονογραφικὴ καὶ κατὰ δόση ἀποτελοῦσε ἓνα εἰκονογραφικὸ κώδικα ἐπικοινωνίας καὶ συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευμένων στὸ σύστημα ἀναγνώσεως. Ἡ ἐκ Κρήτης Ἱερογλυφικὴ Γραφή, ὅπως ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω, μεταφέρθηκε στὰ νησιά τῆς Παγχαίας στὴν περίοδο 10.000-8.255 πρὸ Χριστοῦ καὶ διατηρήθηκε ἐπὶ χρυσῶν στηλῶν μέχρι τὸ ἔτος 300 περίπου πρὸ Χριστοῦ, ὁπότε τὴν εἶδε ὁ Εὐήμερος, ἀφοῦ κατὰ τὸν Π. Κ. Ἰωαννίδη στὸ ἔργο του «*Ἡ Ἀγνώστη Προϊστορία τῶν Ἑλλήνων, 10.000-2.000 π.Χ.*» (ἐκδ. Δῖον 1993, σελ. 143), «*εἶναι ἀάμπολλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν, ὅτι κατὰ τὴν ἐνάτη χιλιετία (9.000-8.000) πρὸ Χριστοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Γραφή τῶν τότε κοσμοκρατόρων Ἑλλήνων-Γιγάντων (καὶ Τιτάνων, ἐκ τῶν ὁποίων ἓνας ἦταν καὶ ὁ Ζεὺς) ὁρισκόταν σὲ ἀκμὴ καὶ εἶχε διαδοθῇ σὲ ὅλη τὴ γῆ*». Καὶ ἐπειδὴ στὴ σελ. 144 συμπληρώνει, ὅτι «*ἡ ἱερογλυφικὴ γραφὴ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς τῶν θεῶν εἶχε γίνει ἡ γραφὴ ὅλης τῆς γῆς*», εἶναι φυσικὴ συνέπεια νὰ εἶχε ἐπεκταθῇ καὶ πρὸς τὴν Παγχαία πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 8.000 π.Χ., ὅταν προωθήθηκε ἡ Γραμμικὴ Γραφή Α πρὸς τὴν Γκλοζέλ τῆς Γαλλίας, δηλαδὴ περίπου περὶ τὸ ἔτος 9.000 πρὸ Χριστοῦ.

Ποία ὅμως ἦταν ἡ σχεδιαστικὴ μορφή τῶν εἰκονογραφικῶν παραστάσεων τῆς πρώτης Ἱερογλυφικῆς Γραφῆς; Μία σχηματικὴ ἀπεικόνισή της προέρχεται ἀπὸ

τὸν Πίνακα τοῦ Α. Ἐδανς, πού καταχωρεῖται στὸ διδλίο τῆς Α. Δημητρίου «*Οἱ Πελασγοὶ*» (ἐκδ. Νέα Θέσις 1974, σελ. 46), πού δίδεται στὸ σχῆμα 3. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω Ἱερογλυφικῆς Γραφῆς τῆς Κρήτης, ὅπως εἶναι γνωστό, ὑπῆρχε καὶ ἡ Ἱερογλυφικὴ Γραφή τοῦ Δίσκου τῆς Φαιστοῦ, καὶ ἡ ἀπεικόνιση τῶν σχημάτων του δίδεται στὸ **Σχῆμα 4**. Ἡ Ἱερογλυφικὴ Γραφή τοῦ **Σχήματος 3** περιλαμβάνει 37 σημεῖα καὶ ἡ Ἱερογλυφικὴ Γραφή τοῦ Δίσκου τῆς Φαιστοῦ 46. Ἡ σύγκριση τῶν δύο γραφῶν περιέχει 11 σημεῖα ὁμοίας περίπου μορφῆς. Ὑπάρχει ὁμως σαφὴς διάκριση ὡς πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴ ἀπόδοση τῶν σχεδίων στὸ Δίσκο τῆς Φαιστοῦ, πρᾶγμα πού ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ἱερογλυφικὴ τοῦ Σχήματος 3 ἔπεται τῆς παρουσίας τοῦ Δίσκου, διότι 11 ἀπὸ τὰ σχήματά της ὁμοιάζουν περίπου μὲ τὴν Γραμμικὴ Γραφὴ Α, ὅπως φαίνεται στὸ διδλίο μου «*Ἡ Ἀναχρονολόγηση τῆς*

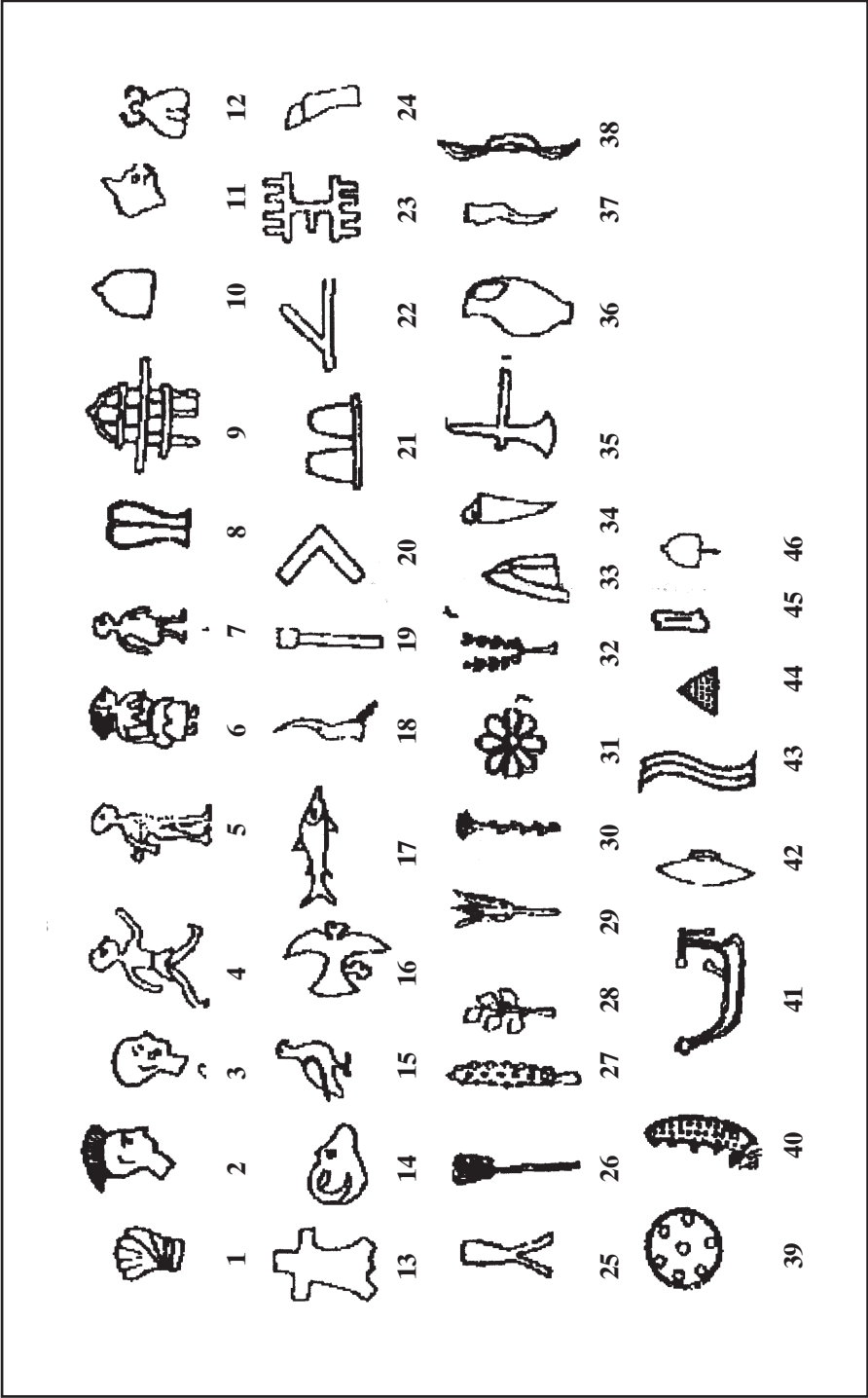

Σχῆμα 3. Ἀπεικόνιση τῆς ἱερογλυφικῆς γραφῆς τῆς Κρήτης.

Προϊστορίας» (σελ. 167).

Ἄρα κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ ὁ Δίσκος τῆς Φαιστοῦ προηγεῖται τῆς Ἱερογλυφικῆς τοῦ Σχήματος 3, καὶ ἡ Ἱερογλυφικὴ τοῦ Σχήματος 3, ἡ ὁποία εἶναι πιὸ ἀπλοποιημένη ὡς πρὸς τὴν γραφὴ τοῦ Δίσκου, προηγεῖται τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Α καὶ ὅπωςδήποτε καὶ τῆς Β, μὲ τὴν ὁποία παρουσιάζει 9 σημεῖα περίπου ὅμοια.

Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ἡ ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ἑλληνικῆς πρωτογραφῆς ἄρχισε ἀπὸ τὸ ἔτος 9.000 περίπου πρὸ Χριστοῦ καὶ ἐπεκτάθηκε πρὸς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ὅπως ἀναλύθηκε πιὸ πάνω. Ἐκπληξὴ ἀποτελεῖ ἡ πληροφορία τὴν ὁποία ἀναφέρει ἡ «Παγκόσμια Ἐγκυκλοπαίδεια τῶν Νέων» (ἐκδ. Γ. Γιαννίκος 1961, σελ. 434), πού λέγει: «*Ὁ Κινέζος προσκυνητὴς Ι. Τσζίν, πού ἐπισκέφθη δύο φορές τὴν Στριθιντζάγια στὶς ἀκτὲς τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας (στὴ Μαλαισία) στὸ τέλος τοῦ 7ου αἰ. μ.Χ., λέγει, ὅτι μαζεύνονται ἐδῶ (περὶ τὸν 7ο αἰ. μ.Χ.!!!) ἀπὸ τὴν Κίνα καὶ τὴν Ἰνδία δεκάδες σοφοί, γιὰ νὰ ἀναζητήσουν τὶς πηγὲς τῆς σοφίας, τὰ παλιὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ἀρχαῖα διδλία*». Ποιανῶν σοφῶν ἦσαν οἱ πηγές, τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ διδλία, πού ἀναζητοῦσαν οἱ δεκάδες σοφοὶ τῶν Κινέζων καὶ τῶν Ἰνδῶν; Καὶ ἀπὸ πότε ὅλα αὐτὰ κυκλοφοροῦσαν ἐκεῖ; Μήπως ἦσαν τῶν ἀποίκων ἐκ Κρήτης, ὅπως λέγει ὁ Εὐήμερος;

Σχήμα 4. Απεικόνιση της γραφής του Δίσκου της Φαιστού.

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στά προηγούμενα αναφέρθηκαν πολλά στοιχεία, που ανάγουν την παρουσία των ανθρώπων στην περιοχή της Ίνδονησίας σε πολύ παλιά χρόνια. Ένα δεδομένο είναι ο Πιθηκάνθρωπος της Ιάβας, που χρονολογείται από τα 600.000 χρόνια προ Χριστού. Μερικά στοιχεία της προϊστορίας αυτών των λαών αναφέρθηκαν πιο πάνω, εκ των οποίων προκύπτει ότι:

α. Οί φυλές που κατοικούσαν στα νησιά της Ίνδονησίας αγνοούσαν τη χρήση των μετάλλων και ζούσαν από το κυνήγι των ζώων και από τη συλλογή των καρπών από τα αυτοφυή δένδρα. Η περίοδος αυτή ανήκει στην προμεταλλευτική περίοδο της Παλαιολιθικής εποχής, που έληξε περί το 8.000 προ Χριστού.

β. Στις άκτες της Σουμάτρας και της Μαλαισίας ναυπηγοῦσαν τούς στόλους τους προ χιλιάδων ετών.

γ. Ταξίδευαν σε όλο τον Ειρηνικό ωκεανό, χωρίς να βλέπουν ίχνος στεριάς, από τα νησιά της Χαβάης και της Πολυνησίας μέχρι την Μαδαγασκάρη πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια.

δ. Ἡ συνταρακτική εκείνη ἐποχή της ἱστορίας τῶν Μαλαίων εἶναι ἄγνωστη. Τὴν ἀγνοοῦν ἀκόμη καὶ οἱ σημερινοὶ Μαλαῖοι καὶ δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴ δόξα τῶν ἐκπληκτικῶν προγόνων τους, γράφει ἡ ΠΛΓΕγκ. (σελ. 127).

ε. Τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸ Λεξικὸ «Ἡλιος» (τόμος «Οἱ Λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς», σελ. 563) ἀναφέρει ὅτι: «*Στὴ Μπάγκ-Τσιάνγκ* (στὰ βορειοανατολικά) τῆς Ταϊλάνδης (ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται πρὸς βορρᾶν τῆς Μαλαισίας) Ἀμερικανοὶ ἀρχαιολόγοι τὸ 1976 ἀνακάλυψαν μεγάλους τύμβους ταφῆς, πὺν περιείχαν χάλκινα ἀντικείμενα, ἀρχαιότερα ἐξ ὅσων ἔχουν εὐρεθῇ ποτὲ σὲ ὁποιοδήποτε μέρος τοῦ κόσμου, πὺν ἀνατρέπει τὴν μέχρι σήμερα ἐπικρατοῦσαν ἀντίληψη, ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι πολιτισμοὶ τοῦ κόσμου ἀνεφάνησαν στὴ Μεσοποταμία καὶ στὴν Αἴγυπτο». Καὶ στὴ σελ. 564 συνεχίζει: «Οἱ ἀνασκαφὲς ἀπέφεραν 18 τόννους κεραμικά, λίθινα καὶ μεταλλικά ἀντικείμενα καὶ 126 σκελετοὺς ἀνθρώπων καθὼς καὶ πολλὰ ἀπολιθώματα ζώων. Ἡ χρονολόγησή τους διὰ θερμοφωσφορισμοῦ (τεχνική, κατὰ τὴν ὁποία χρονολογοῦνται τὰ ἀντικείμενα διὰ τῆς θερμάνσεως καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ μετρήσεως τῆς ραδιενέργειάς τους, περιῖπου σὰν τὴν τεχνικὴ διὰ τοῦ ραδιενεργοῦ ἄνθρακος C14) ἀπέδειξε, ὅτι ὠρισμένα κεραμικά ἀνήκαν στὸ ἔτος 4.000 π.Χ., ἐνῶ μία κεφαλὴ δέλους ἐξ ἰδιοτύπου χαλκοῦ (κράμα χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου ἢ ἄλλου μετάλλου) ἦταν ἡλικίας 5.600 ἐτῶν. Ἡ ἀνακάλυψη τοῦ δέλους ἀποκαλύπτει, ὅτι οἱ ἐπαφῆς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς

ἦσαν 2.000 χρόνια ἀρχαιότερες ἀπὸ ὅ,τι νομίζουμε. Εἶναι ἀκόμη ἄγνωστον, ἀπὸ ποῦ προήρχετο ὁ λαὸς τῶν τύμβων τοῦ ὑψιπέδου τοῦ Κόρατ (τῆς Ταυλάνδης). Τὰ εὐρήματα ὅμως τῶν τύμβων τοῦ Μπάγκ-Τσιάγκ ἀποδεικνύουν τὴν ἀνάπτυξη ἐνὸς ἐξαιρετικὰ ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ ἀρχομένου πρὶν ἀπὸ τὸ 5.000 π.Χ. Τὰ πορίσματα τῶν πρώτων ἀνασκαφῶν κατὰ τὸν Γκόρμαν δείχνουν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ ἦλθε στὴ Μπάγκ-Τσιάγκ καὶ στὴν περιοχὴ πρὶν ἀπὸ 7.000 χρόνια καὶ δὲν περιορίσθη στὴν κατεργασία τοῦ χαλκοῦ».

Κατὰ πρῶτον οἱ ἀνασκαφὲς ἔγιναν σὲ μεγάλους τύμβους ταφῆς, συνήθεια καθαρὰ Ἑλληνικῇ, ἡ ὁποία διετηρεῖτο μέχρι καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Μέσα στοὺς τάφους βρέθηκαν ἀντικείμενα κατασκευασμένα ἀπὸ λίθους, πηλὸ καὶ μέταλλα, πὺν σημαίνει ὅτι οἱ ἄνθρωποι πὺν ζοῦσαν ἐκεῖ, πέρασαν ἀπὸ τὰ τρία βασικὰ στάδια πολιτισμικῆς ἐξελιξέως ὅπως οἱ Κρῆτες ἀπὸ τὴ Νεολιθικὴ ἐποχὴ καὶ μετὰ. Ἡ ἀναφερόμενη χρονολόγησις διὰ τῶν παρεμφερῶν μεθόδων τοῦ ἄνθρακα C 14 ὑποπίπτει στὸ σφάλμα τῶν +2.250 χρόνων, ὅπως ἀποδεικνύεται στὸ βιβλίον μου «*Ἡ Ἀναχρονολόγησις τῆς Προϊστορίας*», σελ. 40. Σὲ αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ 2.000 χρόνια, πὺν προηγεῖται ἡ ἑναρξὴ τῶν ἐπαφῶν μεταξὺ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς (δηλαδὴ τοῦ Αἰγαιακοῦ χώρου) καὶ τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς (Ταυλάνδης, Μαλαισίας καὶ Ἰνδονησίας). Ὅποτε:

$$4.000 \text{ π.Χ.} + 2.250 \text{ χρ. σφ.} + 2.000 \text{ χρ.: Πρὶν} = 8.250 \text{ π.Χ.}$$

Τὰ 5.600 ἔτη λογίζονται πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 1976 μ.Χ., ὁπότε τὸ εὔρημα τῆς κεφαλῆς τοῦ βέλους χρονολογεῖται στὸ ἔτος 3.264 π.Χ. Ἐκ τούτου ἔχομε:

$$3.624 \text{ π.Χ.} + 2.250 \text{ χρ. σφ.} + 2.000 \text{ χρ.: Πρὶν} = 7.874 \text{ π.Χ.}$$

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ σὲ πρώτη φάσι προκύπτει, ὅτι ἡ ἐπαφὴ τῶν δύο κόσμων πραγματοποιήθηκε στὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὸ 8.250 μέχρι τὸ 7.874 πρὸ Χριστοῦ. Ἡ χρονολογία ὅμως τοῦ 8.250 π.Χ. ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ πρώτη ἐπαφὴ ἔγινε μετὰ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Ὠγύγου τοῦ ἔτους 8.255 π.Χ., πὺν προσδιορίζεται καὶ ἀποδεικνύεται στὴ σελ. 178 τοῦ ἀναφερθέντος βιβλίου μου.

Δείγματα αὐτῆς τῆς γλώσσας καὶ τῆς γραφῆς στὴν Πολυνησίᾳ τοῦ Εἰρηνικοῦ ἔφερε στὸ φῶς τοῦ σήμερα ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελδέργης Nors S. Josephson στὸ βιβλίον του «*Greek Linguistic Elements in the Polynesian Languages (Hellenicum Pacificum)*», πὺν δημοσιεύθηκε στὴ Heidelberg τὸ 1987, ὅπως ἀναφέρεται στὰ τεύχη 169, 170/1996 καὶ 214/1999 τοῦ «*Δαυλοῦ*», στὰ ὁποῖα παρατίθενται καὶ ἑκατοντάδες ἀρχαιοελληνικὲς λέξεις τῆς Αἰολοδορικῆς διαλέκτου, πὺν ὁμιλοῦνται καὶ σήμερα ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Χαβάης, τῆς Ν. Ζηλανδίας, τῶν Νήσων τοῦ Πάσχα καὶ τῶν λοιπῶν νησιωτικῶν συμπλεγ-

μάτων του Ειρηνικού. Έκ των δεδομένων τούτων προκύπτει, ότι ο καθηγητής Josephson έρευνήσει και ανακάλυψε τὰ ἀρχαιοελληνικά γλωσσικά, μουσικά και θρησκευτικά ἔχνη, που παρουσίασε στο διδλίο του, στο Πολυνησιακό συγκρότημα του χώρου που περιλαμβάνεται μεταξύ Νοτίου Ἀμερικής - Νέας Γουίνεας - Αὐστραλίας και Νέας Ζηλανδίας. Τὰ ὑπόλοιπα Πολυνησιακά συγκροτήματα, που ἔκτεινονται μεταξύ τῶν μεσημβρινῶν 95° και 160° ἀνατολικῶν γεωγραφικῶν μήκους, φαίνεται ὅτι δὲν συγκίνησαν κανένα ἀρμόδιο του Ἑλληνικοῦ Κράτους, παρ' ὅλον ὅτι στο νησι Νιάς εὐρέθησαν ἀποδείξεις κάποιου μεγαλιθικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ὀφείλεται σὲ ἑλληνικά χέρια μιᾶς παλαιότητας ἐποχῆς...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἡ συγκεντρωμένη παράθεση τῶν περὶ Παγχαίας στοιχείων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων ἔδωσε τὴν εὐκαιρία γιὰ πρώτη φορὰ νὰ ἐρευνηθῇ τὸ ὅλο θέμα πιὸ ἀναλυτικά. Ἡ ἐρμηνεία, ὁ παραλληλισμὸς και ἡ σύγκριση τῶν ἀρχαίων τοπογεωγραφικῶν στοιχείων μὲ τὴ σημερινὴ πραγματικότητα (παρ' ὅλη τὴν παντελῆ ἔλλειψη ἀναλυτικῶν τοπογραφικῶν χαρτῶν) παρέσχε τὸ ἀπαιτούμενο ὑπόβαθρο στηρίξεως και ἐπαληθεύσεως τῶν ἰσχυρισμῶν του Εὐημέρου γιὰ τὴν παρουσία τῶν ἐκ Κρήτης Ἑλλήνων στὴν Ἀπὼ Ἀνατολὴ και τὴν διασπορὰ ἐκεῖ τῶν πολιτισμικῶν κληροδοτημάτων τῆς φυλῆς, ὅπως τῆς ναυπηγικῆς, τῆς ναυσιπλοΐας, τῆς κατεργασίας τῶν μετάλλων, τῆς γλώσσας και τῆς γραφῆς.

Αὐτὴ τὴν ὥρα εἶναι ἀναμφισβήτητο γεγονός, ὅτι ἡ γλώσσα και ἡ γραφὴ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἔφθασαν στὰ ἄκρα τῆς νοτιοανατολικῆς Ἀσίας διὰ τῆς ἐποικίσεως τῶν Πελασγῶν και διὰ τῶν ἐκστρατειῶν του Διονύσου και τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅπως ἐρμηνεύεται στὶς σελίδες 118 και 158 του διδλίου μου, ἀλλὰ εἶχαν φτάσει ἐκεῖ νωρίτερα και διὰ τῆς ἀποικίσεως ἐκ τῆς Κρήτης μὲ ἀρχηγὸ τὸν βασιλέα Δία περὶ τὸ 9.000 πρὸ Χριστοῦ.

Μία καλὴ σημερινὴ προσπάθεια θὰ μπορούσε νὰ ἀποδώσῃ θετικὸς καρπὸς, ἐὰν οἱ διπλωματικὲς ἀρχὲς τῆς χώρας μας στὴν Ἰνδονησία ἐπεδείκνυναν μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον πρὸς τοὺς τομεῖς ἐρευνας οἱ ὁποῖοι συγγενεῦν πρὸς τὰ προηγούμενα, ὥστε νὰ ἐνημερώσουν τὶς ἀντίστοιχες ὑπηρεσίες τῆς χώρας μας, γιὰ νὰ δείξουν μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον. Προτιμώτερη ὁμως θὰ ἦταν ἡ ἀποστολὴ μιᾶς ἀρχαιολογικῆς ομάδος πρὸς ἐξερεύνηση τῆς θόρειας περιοχῆς τῆς Μαλαισίας μέχρι τὸν ἰσθμὸ του Κραῖ, του βορείου μέρους τῆς Σουμάτρας και τῆς νήσου Νιάς.

Κωνσταντῖνος Β. Κουτρουδέλης
Ταξίαρχος Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ

Τὸ πάθημα τῶν εἰδωλολατρῶν τῆς Ἁγίας Σινδόνης

Δειγματοληπτική εξέταση τῆς περιτυλιξάσης τὸν Χριστὸ σινδόνης διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ραδιενεργοῦ ἄνθρακα: Μὲ χειρουργικὲς λαβίδες, ἔδειχνε ἡ ἀδελφὴ τηλεόραση, ἀπέκοπταν τὸ κομμάτι μὲ ἄκρα ἐπιστημονικὴ δεοντολογία, ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅπως ἀπέδειξε ἡ εξέταση, ἦταν ἄνθρωποι οἱ θησαυροί, γιὰ τὸ τοποθέτησε τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑφάσματος γύρω στὸ 1200 μ.Χ., ἐνῶ ὠρύνοντο κατὰ ἄλλοι, ὅτι ἔχουν σθεσθῇ τὰ ἴχνη, ὅπου (ὦ! τοῦ θαύματος) ἐκεῖ στὸ δίπλωμα τῆς οὐγίας, κάποιο ἄλλο σκιασμένο σημεῖο ἔδειχνε τὴν πραγματικὴ ἀντανάκλαση ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπου καὶ ἀπετυπώθη!!! Καημένε Δημοκρίτε, ποὺ σὲ ἐπιδεβαιώνουν τὰ δορυφορικὰ τηλεσκόπια καὶ ὅλες οἱ μοριακὲς βιολογίαι, οἱ πυρηνικὲς ἀστρονομίαι καὶ βάλε. Αὐτὸν τὸν καημένο τὸ Γαλιλαῖο παρὰ τρίχα, γιὰ τὴν ἀναγεννώμενη Ἐπιστήμη ἐκ τῆς Ἀρχαιότητος τότε, νὰ τὸν δάλετε στὴν πυρὰ, ὅπως δυστυχῶς πολλοὺς ἄλλους παρόμοιους – δλέπε Τζιορντάνο Μπροῦνο καὶ τόσα θύματα. Τώρα λοιπὸν «χωρὶς περισσεύειν, χωρὶς λύπη, χωρὶς αἰδῶ» τὰ ξεχνᾶτε ὅλα αὐτὰ καὶ πάτε στὸν ραδιενεργὸ ἄνθρακα γιὰ χρονολογικὸ ἐντοπισμό; Ὁ «εἰδωλόλατρες» Δημοκρίτος σᾶς ἐκδικεῖται.

Π.Γ.**Τὰ ἀξιόποινα Ἑλληνικὰ Μαθηματικά**

«Ἡ Μαθηματικὴ τέχνη ἀξιόποινα οὐσα ἀπαγορεύεται...». Τὴ φράση αὕτη δανείζεται ἀπ' τὸν Ἰουστινιανὸ Κώδικα ὁ «Ὁμιλος γιὰ τὴν Προβολὴ τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν», διαμαρτυρόμενος γιὰ τὴν ἄρνηση τοῦ Ἑθνικοῦ(!) Κέντρου Βιβλίου νὰ ἐπιδοτήσει τὴν ἐκδοσὴ ἔργων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μαθηματικῶν.

Ὅλοι γνωρίζουμε, ὅτι ὅλα τὰ κρατικὰ ἰδρύματα ἀπὸ συστάσεως τοῦ ἐλλαδικοῦ κρατιδίου ἀποφεύγουν, ὅπως ὁ ...διάβολος τὸ λιθάνι, νὰ ἀκουμπήσουν τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γνῶση στὸ σύνολό της. Αὐτὸ κάνει ἡ Ἀκαδημία, τὰ Πανεπιστήμια, τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ εἶναι μοναδικὴ ἐξαίρεση σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπῃ αὕτη ἡ ἐχθρικὴ στάση ἐναντὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Γιὰ τὴν ἀπλούστατη Ῥωμοσύνη, αὕτη ποὺ ἰδρύει τίς Ἀκαδημίες καὶ τὰ Πανεπιστήμια, εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος. Πῶς λοιπὸν θὰ ξέφευγαν ἀπ' τὴν ἐπιτήρησή της οἱ ἀρχαῖοι μαθηματικοί;

Π.Α.Κ.**Εἰκονικὲς εἰκόνες**

Τὸ Ἑθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο μᾶς εἶχε συνηθίσει σὲ ἄλλης φύσεως μελέτες καὶ ὄχι σὲ εἰκονικὰ προσκυνήματα στὸ Ἅγιον Ὄρος μέσῳ τοῦ «Ἰντερνέτ». Πάντως ἓνα δικό του πρόγραμμα, ποὺ προσφάτως κατάρτισε, ὁδηγεῖ τὸν «πιστὸ» χρήστη τοῦ Διαδικτύου στὶς ἐκκλησίες τῶν ἀθωνικῶν μοναστηριῶν καὶ προσφέροντάς του εἰκονικὰ κερὰ τοῦ δίνει τὴ δυνατότητα νὰ τὰ ἀνάψῃ εἰκονικὰ μπροστὰ στὴν εἰκονικὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Εἶναι ὅμως τὸ εἰκονικὸ προσκυνήμα ...ἔγκυρο; Ἀλλωστε καὶ τὸ παραδοσιακὸ προσκυνήμα εἰκονικὸ εἶναι, ἀφοῦ μπροστὰ σὲ εἰκόνες γίνεται. Ἄς ἀναμένουμε λοιπὸν τὸν ποιμνάρχη μας, νὰ μᾶς ξεκαθαρίσῃ τὸ ζήτημα σὲ ἓνα ἀπ' τὰ ἐπόμενα τηλεοπτικὰ (εἰκονικὰ καὶ αὐτὰ) σώων του.

Π.Α.Κ.**Ἀπαγορευμένη ἡ λέξις «Ἑλληνικός»**

Βρέθηκα στὴν Ἑφεσο. Στὸ μουσεῖο «Σελτζούκ» εἶδα τίς προτομὲς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀνδρόκλου, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὁ πρῶτος οἰκιστὴς τῆς Ἑφέσου, καὶ διάφορα ἄλλα ἐκθέματα

τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος. Κάτωθεν τούτων σὲ διάφορες γλῶσσες διάβαζα: «Κλασσικὴ Ἀρχαιότης». Σὲ ἄλλα ἐκθέματα διάβαζα «Ρωμαϊκὴ Ἐποχὴ», «Βυζαντινὴ Ἐποχὴ», «Ὁθωμανικὴ» καὶ τὰ τοιαῦτα. Πουθενὰ ἡ λέξις «Ἑλληνικός». Ξεναγούμενος ἀφ' ἑαυτοῦ μὲ διάφορα ἀρνητικὰ συναισθήματα ἐντός μου, ἐφθασα καὶ πλησίασα μία ομάδα ξένων τουριστῶν, Εὐρωπαίων. Τὸ τί ἔλεγε ἡ Τουρκάλα ξεναγὸς ἀγγλιστὶ μόνο τάση πρὸς ἔμετο προκαλοῦσε. Ἀφοῦ εἶπε ὅσα εἶχε νὰ πῇ καὶ λίγο πρὶν τελειώσῃ, μία Γερμανίδα τὴν διέκοψε σχεδὸν διαιῶς καὶ τῆς εἶπε περίπου τὰ ἑξῆς: «Πρόσεξε, κοπέλα μου, αὐτὰ τὰ ὁποῖα μᾶς λές εἶναι ἐντελῶς ἀνιστόρητα, καὶ νὰ τὰ λές, σὲ παρακαλῶ, στοὺς συμπατριῶτες σου. Ἐμεῖς δὲν ἐρχόμαστε ἐδῶ, γιὰ νὰ μάθουμε ἀπὸ σένα καὶ τοὺς ὁμοίους σου τὴν ἱστορία τῆς πατρίδας τοῦ Ἡράκλειτου. Ἐμεῖς ἐρχόμαστε νὰ δοῦμε καὶ τίποτα ἄλλο».

Ἡ ξεναγὸς κοκκινίζοντας εἶπε: «Σὰς ζητῶ συγγνώμη, ἀλλὰ αὐτὰ μοῦ λένε νὰ λέω, αὐτὰ λέω...».

Δ.Α.

Ἀμετανόητοι μετανοοῦντες

Ἀνάμεσα στὶς γλνκερὲς δηλώσεις μετανοίας του γιὰ τὶς ἱστορικὲς ἐνδοχριστιανικὲς ἀλληλοσφαγὲς ὁ Ἅγιος Πατέρας τῆς Ρώμης κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὴν Ἀθήνα εἶπε καὶ δυὸ μασημένα λόγια γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ περιορίζοντάς τον... στὴν «Ἀθήνα 2004» καὶ στὸν... Μαραθώνιο δρόμο (προφανῶς, ἂν καὶ «ἀλάθητος», ἀγνοεῖ ὅτι δὲν ἦταν βέβαια ὁ μαραθώνιος ἄθλημα στὴν Ἀρχαιότητα). Πῶς συμβιδιάζεται τώρα ἡ ἀκαδημαϊκὴ ὅσο καὶ ἀνιστόρητη αὐτὴ δήλωση μὲ τὴν διαβολοποίησιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἀπὸ τὴν ἰσχύουσα Χριστιανικὴ Δογματικὴ (τὰ κείμενα τῶν Πατέρων τοῦ Χριστιανισμοῦ), τὴν κατ' ἀπαίτησίν της ἀπαγόρευσίν τους γιὰ 1500 χρόνια καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, αὐτὸ μόνο μὴ ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ μπορούσε ἴσως νὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσῃ. Πάντως ἡ παπικὴ χριστιανικὴ συγγνώμη δὲν λειτούργησε καθόλου καὶ γιὰ τὸ εἰδεχθῆς χριστιανικὸ ἔγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς Χιλιετίας τοῦ Σκότους (τοῦ χριστιανικώτατον Μεσαίωνα).

Ω

Τὰ τερατογεννήματα τοῦ «Δ»

Μὲ τὴν δάρδαρη λογοκρισίᾳ εἰς δάρος τοῦ «Δ» τῆς ΕΡΤ Α.Ε., ἡ ὁποία ἀπαγόρευσε καὶ στοὺς τρεῖς διαύλους τῆς τὴν μετάδοσιν διαφημιστικοῦ μηνύματός μας γιὰ τὰ δημοσιεύματά μας τὰ σχετικὰ μὲ τὶς ἀρχαιολογικὲς ἀνακαλύψεις τῶν Γερμανῶν στὴν Ὀλυμπία, μὲ τὶς ὁποῖες ἀποδείχθηκε ὅτι οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὶς Ὀλυμπιάδες καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς (τεύχη 229, 230 καὶ 231), ἀσχολήθηκαν ἔκτενῶς πολλὲς ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς ἐπαρχίας, κανάλια καὶ ραδιόφωνα στὴν Ἑλλάδα, στὴν Γερμανία, στὶς ΗΠΑ, στὸν Καναδὰ κ.λπ. — πάντοτε καταγγέλλοντας τὸ μεσαιωνικὸ πνεῦμα τῆς παράνομης αὐτῆς πράξεως τῆς Τηλεόρασης τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Ἐκεῖ πού δὲν ἀκούστηκε οὔτε «κίχ» καὶ δὲν γράφτηκε οὔτε λέξις εἶναι ὁ (ἀποθνήσκων ἤδη ἀδόξως) «ἑλληνικὸς χῶρος», ἔστω κι ἂν, ὑποτίθεται, «ἀσχολῆται» μὲ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ (βασικὸς θεσμὸς τοῦ ὁποίου εἶναι οἱ Ὀλυμπιάδες) καὶ ἡ ὑπόθεσιν θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐνδιαφέρῃ, ὑποτίθεται πάλι. Ἀλλὰ γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ νὰ ἐνδιαφέρῃ ἀνθρώπους ἑνὸς «χρόνου», ὅπου περίσσευε ἡ ἀρπακτικότητα καὶ ἡ ἐμπορευματοποίηση παντὸς ἑλληνικοῦ, ἡ ἄγνοια, ἡ ἀμάθεια, ἡ προχειρότητα, ἡ ...σειριολογία, ἡ οὐφολογία, ἡ δεκαρολογία, ἡ κινδυνολογία, ἡ διχασμολογία, ἡ στεῖρα νεκρολατρικὴ ἀρχαιολατρία καὶ πρὸ παντὸς ἡ σύγχυσις, ἐνίοτε ἡ δόλια καὶ χρηματοδοτούμενη «ἀρμοδίως» σύγχυσις; Σιωπὴ λοιπόν. Καὶ βέβαια ταυτόχρονα κατασκευασμένη τὸ «Δ», ἔστω κι ἂν ὅλοι τοὺς εἶναι, ὡς μὴ ὤφειλαν, τερατογεννήματα τῶν ιδεῶν τοῦ Περιοδικοῦ ποὺ κρατᾷτε στὰ χέρια σας.

Γ.Σ.Π.

Ἡ ἐνότητα Μαθηματικῶν, Κοσμολογίας, Θρησκείας καὶ Ἠθικῆς στὴν Ἑλλάδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ «ΥΒΡΙΣ» ΚΑΙ ΕΒΡΑΪΚΗ «ΑΜΑΡΤΙΑ»

Στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ» ἀναπτύξαμε τὶς συνέπειες ποὺ προκάλεσε στὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη ἡ ἐπαναστατικὴ ἀνακάλυψη τῶν «ἀρρήτων» ἀριθμῶν καὶ συγκεκριμένα στὴν ἀντίληψη περὶ θεοῦ καὶ δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος. Ὁ Ἡσίοδος, ὅπως εἶναι γνωστό, στὴ «Θεογονία» γιὰ πρώτη φορὰ συνώψισε τὴν ἰδεολογικὴ ἀντίληψη τῶν προοιμηρικῶν Ἑλλήνων γιὰ τὶς ἀπρόσωπες δυνάμεις, ποὺ ἐνυπάρχουν στὸν Κόσμο. Κατ' ἀρχὰς ἡ «Θεογονία» ξεκινᾷ τὴ δημιουργία μὲ τὸ στίχο: «*Ἡ τοι μὲν πρῶτιστα χάος γένητ'*» (116) θέλοντας νὰ ὑποδηλώσῃ μὲ τὴν ἀκριβεία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, ὅτι ἐν ἀρχῇ ὑπῆρχε ἡ μᾶλλον *ἔγινε* τὸ Χάος. Ἀπὸ ποῦ ἢ ἀπὸ ποιόν; Ὁ Ἡσίοδος ἀπορρίπτει τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ – καὶ μαζί μ' αὐτὸν ὁλόκληρη ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία.

Προφανῶς δὲν ὑπῆρξε κάποιος θεὸς δημιουργὸς τοῦ Σύμπαντος. Ἀπλᾶ: «ἔγινε πρῶτα τὸ Χάος». Ἡ ἀοριστία αὐτὴ εἶναι πολὺ συγκεκριμένη· οὐδεὶς μπορεῖ νὰ γνωρίζῃ, ἂν, πῶς καὶ ἀπὸ ποιὸν φτειάχτηκε τὸ Σύμπαν. Τέτοιου εἶδους «γνώσεις» δὲν ἔχουν φερεγγυότητα καὶ καμμιά ἀξιοπιστία – γιατί, πῶς εἶναι δυνατόν τὸ μέρος νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ συμπεριλάβῃ τὸ ὅλον καὶ τὴ «δημιουργία» του; Γιὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἡσίοδος χρησιμοποιεῖ προσεκτικὰ τὶς λέξεις: «*πρῶτιστα Χάος γένητ'*»¹.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει τὸν Ἡσίοδο, ποὺ στὴ «Θεογονία» προσπα-

1. Ἀργότερα ὁ Ἡράκλειτος, θεωρώντας φιλοσοφικῶς καὶ λογικῶς τὴν ἀνυπαρξία τοῦ δημιουργοῦ τοῦ Κόσμου, θὰ γράψῃ: «*Κόσμον τόνδε τὸν αὐτὸν πάντων οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεन्नύμενον μέτρα*» (Diels, ἀπόσπασμα 30). [Αὐτὸν τὸν κόσμον, ποὺ εἶναι ἓνας στὴν ὁλότητά του, δὲν τὸν ἔπλασε κανένας θεὸς ἢ ἄνθρωπος, παρὰ ὑπῆρχε πάντα καὶ ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχῃ – μιὰ αἰώνια, ζωντανὴ φωτιά, ποὺ ἀνάδει μὲ μέτρο καὶ σήνει μὲ μέτρο.]

θεῖ νὰ συνοψίσῃ τὶς ἀντιλήψεις τῶν συγχρόνων του, εἶναι νὰ δείξῃ ὅτι τὰ τερατόμορφα ὄντα, ποὺ πρὶν κυβερνοῦσαν τὸν κόσμον (Τιτάνες), ἡττήθηκαν ἀπὸ τοὺς φωτεινοὺς «*δωτῆρας ἐάων*» Ὀλύμπιους θεοὺς ὑπὸ τὴν ἀρχηγία τοῦ Διὸς, ἀφοῦ προηγουμένως βοηθήθηκαν ἀπὸ τὰ ἐπίσης τερατόμορφα τιτανικά ὄντα, τοὺς Ἑκατόγχειρες Κόττον, Βριάρεων καὶ Γύγην, τοὺς ὁποίους ἀπελευθέρωσε ὁ Ζεὺς ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ὅπου τοὺς εἶχε φυλακίσει ὁ πατέρας τους Οὐρανός («*Θεογ.*» 617 κ.έ.). Περιληπτικὰ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία (Ἡσίοδος καὶ Ἀπολλόδωρος κυρίως) περιγράφει ὡς ἑξῆς τὴν κοσμογονία: Οἱ Τιτάνες (ἑξὶ ἀγόρια: Ὠκεανός, Κοῖος, Κρεῖος, Ὑπερίων, Ἰαπετός καὶ Κρόνος καὶ ἑξὶ κορίτσια: Θεία, Ρέα, Τηθύς, Φοῖβη, Μνημοσύνη καὶ Θέμις) ἦσαν παιδιὰ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γαίας. Ἀδέλφια τῶν Τιτάνων ἦσαν οἱ Γίγαντες, οἱ Ἑκατόγχειρες (Κόττος, Βριάρεως, Γύγης) καὶ οἱ Κύκλωπες (Βρόντης, Στερόπη, Ἄργος ἢ Ἀργης). Ὁ Οὐρανός, φοβούμενος πὺς τὰ παιδιὰ του θὰ τοῦ ἔπαιρναν τὸ θρόνο, τὰ φυλάκισε ὅλα (Τιτάνες, Ἑκατόγχειρες, Κύκλωπες, Γίγαντες) στὰ Τάρταρα. Ὁ Κρόνος ὁμως δραπέτευσε καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῆς μητέρας του ἀκρωτηρίασε τὸν Οὐρανὸ μ' ἓνα δρεπάνι καὶ τοῦ πήρε τὸ θρόνο. Ὡστόσο ὁ Οὐρανὸς τὸν καταράστηκε νὰ πάθῃ τὸ ἴδιο ἀπὸ τὰ δικά του παιδιά.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ - ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Φοβούμενος ὁ Κρόνος τὴν πατρικὴ κατάρρα ἀρχίζει νὰ «καταπίνει» τὰ παιδιὰ του, μόλις γεννιοῦνται. Γλυτώνει ὁ τελευταῖος του γιός, ὁ Ζεὺς, γιατί ἡ μητέρα του Ρέα παραπλάνησε τὸν σύζυγό της Κρόνο δίνοντάς του νὰ καταπιῇ μιὰ σπαργανωμένη πέτρα. Τὸν Δία θὰ μεγαλώσουν κρυφὰ στὴν Κρήτη οἱ Κουρήτες. Μετὰ τὴν ἐνηλικίωσή του ὁ Ζεὺς ἔρχεται στὸν Ὀλυμπο, ἀπελευθερώνει τ' ἀδέλφια του ἀπ' τὴν κοιλιὰ τοῦ Κρόνου καὶ καταλαμβάνει τὸν Ὀλυμπο, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκθρόνισε τὸν Κρόνο. Κατόπιν ἀπελευθέρωσε καὶ ἀπὸ τὰ Τάρταρα τοὺς (θεῖους του) Τιτάνες. Αὐτοὶ ὁμως τοῦ ἔδειξαν ἀχαριστία καὶ θέλησαν νὰ ξαναπάρουν τὸ θρόνο τοῦ Ὀλύμπου. Κι ἔτσι ἄρχισε ὁ κοσμογονικὸς δεκαετὴς πόλεμος τῆς Τιτανομαχίας. Ὁ Δίας καὶ οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ νίκησαν τοὺς Τιτάνες χάρις στὴ βοήθεια τῶν Κυκλώπων (ποὺ δώρησαν τὴ θρόνη, τὴν ἀστραπὴ καὶ τὸν κεραυνὸ στὸ Δία) καὶ τῶν Ἑκατόγχειρων, καὶ ἔτσι ξανά οἱ Τιτάνες ὠδηγήθηκαν στὰ Τάρταρα, ὅπου «*θύρας δ' ἐπέθηκε Ποσειδέων χαλκείας, τεῖχος δ' ἐπελήλαται ἀμφοτέρωθεν· ἔνθα Γύγης, Κόττος τε καὶ Βριάρεως μεγάλθυμος ναίουσι, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο*» («*Θεογονία*» 731-735).

[Κι ἔβαλε πύλες ὁ Ποσειδῶνας χάλκινες καὶ τεῖχος ἔρχεται ὁλόγυρα. Ἐκεῖ ὁ Γύγης κι ὁ Κόττος κι ὁ μεγάλῳψυχος Βριάρεως κατοικοῦν, πῖστοι φύλακες τοῦ αἰγιδοκράτη Δία.] Ἀργότερα θὰ ἐπαναστατήσουν κατὰ τῶν Ὀλυμπίων καὶ οἱ Γίγαντες, οἱ ὅποιοι, κι αὐτοί, ἀφοῦ νικηθοῦν, θὰ φυλακιστοῦν στὰ Τάρταρα βαθιὰ κάτω ἀπ' τὴ γῆ: «τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης· τόσσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἡερόεντα» («Θεογ.» 720-721). [Τόσο βαθιὰ κάτω ἀπ' τὴ γῆ, ὅσο ὁ οὐρανὸς ἀπέχει ἀπ' τὴ γῆ· γιατί τόσο ἀπέχει καὶ ἡ γῆ ἀπὸ τὸν ὀμιχλώδη Τάρταρο.]

Ἡ συνοπτικὴ αὐτὴ μυθολογικὴ διήγηση περὶ θεογονίας καὶ κοσμογονίας μπορεῖ βέβαια νὰ ἐρμηνευθῇ ὅπως οἱ ἀνάλογες διηγήσεις ἄλλων ἐπῶν (π.χ. Χεττιτικὸ ἔπος «Κουμάρμπι»)¹ ὡς προσωποποιήσεις γεωλογικῶν ἢ ἄλλων φυσικῶν φαινομένων. Ὡστόσο ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία ὑπερβαίνει τὶς ἄλλες σὲ τοῦτο: ὑπαινίσσεται φιλοσοφικὲς καὶ ἐπιστημονικὲς ἀλήθειες, οἱ ὁποῖες διατυπώθηκαν ἀπὸ τὴν Τραγωδία καὶ τὴ Γεωμετρία. Ἡ «ὕβρις», γιὰ τὴν ὁποία μιλοῦν οἱ Τραγικοὶ καὶ οἱ «ἄρρητοι» ἀριθμοί, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔκαναν λόγο οἱ Πυθαγόρειοι (βλ. προηγούμενο τεῦχος «Δ»), συνάδουν μὲ τὸν κεντρικὸ πυρῆνα τοῦ Θεογονικοῦ Μύθου.

Τὸ ἀπροσδιόριστο, τὸ χωρὶς πέρας, ὅπως π.χ. ὁ ἀριθμὸς π ($=3,14\dots$), ὁ ἀριθμὸς φ ($=1,6\dots$), ἡ ρίζα τοῦ 2 ($\sqrt{2} = 1,4\dots$) κ.ἄ., χαρακτηρίζουν τὰ ὅρια τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως στὸ πιὸ ἀπλὸ καὶ μικρὸ κομμάτι τοῦ Κόσμου. Στὸ χῶρο τῆς Τραγωδίας τὸ ἀπροσδιόριστο ἀποκαλύπτεται στὸν «Οἰδίποδα Τύραννο» ὡς ἀδυναμία γνώσης τῶν ὁρίων καὶ τῶν ἀκροτάτων συνεπειῶν τῶν πράξεων τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τὸ τραγικώτερο: τὸ Σύμπαν, ἡ ζωὴ, δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς καλὲς προθέσεις τῶν ἀνθρώπων· γι' αὐτὸ καὶ ὁ Οἰδίπους τιμωρεῖται. Ἡ ἔννοια τοῦ Χάους σ' ὅλο της τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν στυγερότητα! Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ δρᾷ, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὰ ὅρια τῶν συνεπειῶν τῶν πράξεών του καὶ νὰ τιμωρῆται ἀπὸ τὸν φυσικὸ νόμο, ὅταν διαπράττῃ «ὕβριν». Ἡ «ὕβρις» ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος συμπεριφέρεται ὡς ἐὰν γνώριζε τὰ ὅριά του, δηλ. ὡς θεός.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ «Ὑβρις» δὲν εἶναι ἀπλὸ λάθος ἢ ἀμάρτημα. Ἡ ἀμαρτία ὑπάρχει στὴν Ἑδραϊκὴ Σκέψη (π.χ. στὸν Κῆπο τῆς Ἑδέμ), ὅπου τὰ ὅρια εἶναι ἐκ τῶν προτέρων προσδιορίσιμα καὶ ἀναγνωρίσιμα. Στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ θρησκεία, ὅπως αὐτὴ διαμορφώθηκε ἀπὸ

1. H. G. Güterbock, «Kumarbi, Mythen vom churritischen Kronos», Ζυρίχη 1946.

τὴν ἀνάμειξη τοῦ ὁμηρικοῦ ἀνθρωπομορφισμοῦ μὲ τις χθόνιες λατρεῖς καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Γεωμετρίας, δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία, γιατί τὰ ὅρια εἶναι ἀπροσδιόριστα καὶ ἄγνωστα στὸ δρῶν ὑποκείμενο. Ἐδῶ ὑπάρχει μόνον «ὔδρις». (Γι' αὐτὸ καὶ ὡς πολιτικὸς θεσμὸς ἡ Τραγωδία εἶναι θεσμὸς **αὐτοπεριορισμοῦ**)¹.

Στὴ μυθολογία τὰ τερατόμορφα ὄντα συμβολίζουν αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ Σύμπαντος, τὸ χαοτικὸ, τὸ ἀπροσδιόριστο, ποὺ ναι μὲν ὁ Ζεὺς κατάφερε νὰ τὸ φυλακίσῃ στὰ Τάρταρα, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ νίκη εἶναι προσωρινή. Ἡ προφητεία τοῦ «Προμηθεά Δεσμώτη» εἶναι σαφής: «*ἦ μὴν ἔτι Ζεὺς, καίπερ αὐθάδῃ φρονῶν, ἔσται ταπεινός, οἷον ἐξαρτύεται γάμον γαμεῖν, ὃς αὐτὸν ἐκ τυραννίδος θρόνων τ' αἶστον ἐκβαλεῖ· πατρὸς δ' ἀρὰ Κρόνου τότε ἥδη παντελῶς κρανθήσεται...*». (Αἰσχύλ., «Προμηθ. Δεσμ.» 908-912). [Κι ὅμως παρ' ὅλη τὴν ἀλαζονεία τοῦ Ζεὺς κάποτε θὰ γίνῃ ταπεινός, καθὼς ἐτοιμάζεται νὰ κἀνῃ γάμο, ποὺ ἀπ' τὸν θρόνο τοῦ ἄφαντο θὰ τὸν γκρεμίσῃ· καὶ ἡ κατάρα τοῦ πατέρα του, τοῦ Κρόνου, τότε ὁλόκληρη θὰ ἐπαληθευτῇ.] Ὡς σημειωθῇ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν κατάρα τοῦ Κρόνου ἀλλὰ καὶ τὴν προφητεία τῆς Θέμιδας ὁ Ζεὺς θὰ γκρεμιζόταν ἀπὸ τὸ θρόνο ἀπὸ τὸ γιό του, ποὺ θὰ γεννοῦσε ἀπὸ τὸ γάμο του μὲ τὴ Θέμιδα. (Ἀπολλόδωρος, Γ' 13, 5).

ΕΒΡΑΪΚΟΣ ΔΥΪΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΙΣΗ

Αὐτὸς ὁ χαοτικὸς-ἀπροσδιόριστος χώρος δὲν εἶναι τὸ ...«κακὸ» Σύμπαν. Εἶναι ἀπλῶς ἡ ἄλλη ὄψη τοῦ ἐνὸς Σύμπαντος: στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ θρησκεία **δὲν ὑπάρχει Διάβολος**.

Οἱ ἴδιοι οἱ θεοὶ ἔχουν δύο ὄψεις· τὴ «μαύρη» καὶ τὴν ἄσπρη, τὴν καλὴ καὶ τὴν κακὴ. Ὅπως ὑπάρχει Φίλιος Ζεὺς², ἔτσι ὑπάρχει καὶ Μέλαινα Δήμητρα³. Σ' αὐτὴ τὴν ἀντίληψη ὠδήγησε τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες ἡ ἀνάμειξη τῶν χθόνιων λατρειῶν, ποὺ εἶχαν ἀποτρεπτικὸ-ἐξαγνιστικὸ χαρακτήρα, μὲ τὴ λατρεία τοῦ Ὀμηρικοῦ Δωδεκάθεου, ποὺ ὁ ἀνθρωπομορφισμὸς τοῦ Ὀμήρου εἶχε προσδώσει ὀρθολογικά καὶ εὐχαρισθησιακὰ χαρακτηριστικά. Ἐτσι θὰ ταυτιστοῦν οἱ Ἐρινύες μὲ τὶς Εὐμενίδες, οἱ Σειρῆνες μὲ τὶς Γοργόνες, ὁ Μελίχιος Ζεὺς μὲ τὸ

1. Κ. Καστοριάδης, «Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ σημασία της γιὰ μᾶς σήμερα», ἐκδ. Ὑψίλον, σελ. 23.

2. «*νῆ τὸν Φίλιον*» (Ἀριστοφάνης, «Ἀχαρνῆς» 730).

3. «*...ἡ φανίσθη ὑπὸ πυρὸς τῆς Μελαινῆς Δήμητρος τὸ ἀρχαῖον ξόανον*» (Πaus. «Ἀρκαδικά», V, 8).

Δία Σωτήρα. Θὰ κατανοήσουμε καλύτερα τὴν ἀντίληψη αὐτὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας, ἂν σκεφτοῦμε τὸ σύνολο R τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν, τοῦ ὁποίου ὑποσύνολα εἶναι τὸ σύνολο Q τῶν ρητῶν καὶ τὸ σύνολο τῶν ἀρρήτων ἀριθμῶν – ὅλα δὲ τὰ σύνολα αὐτὰ εἶναι ἄπειρα (**βλ. προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ»**). Ὅπως ὁλόκληρος κόσμος πράξεων γίνεται (ἀλγεβρικῶς) μὲ τοὺς ἀρρήτους ἀριθμούς, ἔτσι ὁλόκληρο Σύμπαν ὑφίσταται στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία ἀπὸ τερατόμορφα ὄντα: Ἄρπυιες, Σφίγγες, Κῆρες, Γοργόνες κ.λπ. – κι ὅλα αὐτὰ **μετὰ** τὴν (ὀρθολογικὴ) ἐπικράτηση τοῦ Διός! Αὐτὸ δείχνει καὶ τὴν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου σχέση μετὰ τὸ θεῖο, ποὺ χαρακτήριζε τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες καὶ προσδιοριζόταν μὲ τὸν παρεξηγημένο καὶ «δυσκολομετάφραστο» ὄρο *δεισιδαιμονία*. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀντίληψη, ὅτι τὸ παράλογο, τὸ ἀκατανόητο, τὸ ἀπροσδιόριστο, τὸ **χωρὶς νόημα** παραμονεύει παντοῦ ὡς ἡ ἄλλη ὄψη τῆς ὑπαρξῆς. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὸ «ἐξορκίσῃ», νὰ τὸ ἐξευμενίσῃ. Αὐτὸ γίνεται μὲ τὸ μεγάλο μάθημα τῆς Τραγωδίας γιὰ τοὺς ἐλεύθερους πολίτες, γιὰ δὲ τοὺς ἀμόρφωτους μὲ τὶς μαγικὲς χθόνιες τελετουργίες, ποὺ εἶχαν ἐνσωματωθῇ στὸ δωδεκαθεϊστικὸ τυπικόν.

Μὲ τὸν ἀνθρωπομορφισμό τοῦ Ὅμηρου καὶ τὸν ὀρθολογισμό τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν σοφιστῶν τὸ αἶτημα γιὰ εὐσέβεια, δηλ. μετριοπάθεια καὶ αὐτοπεριορισμό, τοῦ ἀνθρώπου ἐρμηνεύτηκε ὡς αἰτιατὸ τοῦ φθόνου τῶν θεῶν. Ὅσο τὸ χωρὶς νόημα ἀπροσδιόριστο τῆς ζωῆς συμβολιζόταν ἢ παρουσιαζόταν ὡς ἀπρόσωπη ἀνεξέλεγκτη φυσικὴ δύναμη (π.χ. Κῆρες), δὲν χρειαζόταν νὰ ἐξηγηθῇ ἀνθρωπομορφικά. Ὅταν ὅμως οἱ ἀπρόσωπες μαγικὲς δυνάμεις ἀνθρωποποιήθηκαν στὸ Ὀλυμπιακὸ Δωδεκάθεο, τέθηκε τὸ ἐρώτημα: «Γιατὶ νὰ τὸ κάνουν αὐτὸ οἱ θεοί;». Καὶ ἡ ἀπάντηση γιὰ θεοὺς ἀθάνατους καὶ ἰσχυροὺς (σὰν τὴν ὀμηρικὴ ἀριστοκρατία) δὲν μπορούσε νὰ ἦταν ἄλλη: ὁ φθόνος τῶν θεῶν πρὸς τοὺς θνητούς.

Ὁ φθόνος δέβαια μπορούσε νὰ σταθῇ ὡς ἐξήγηση γιὰ τὰ χωρὶς νόημα συμβαίνοντα καὶ τὰ πάθη τῆς ζωῆς, κρατώντας στὸν θρόνο τοὺς θεοὺς ἀθανάτους καὶ μεγαλοδύναμους σὰν τοὺς Ὀλύμπιους. Ἀλλὰ δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὴν ἠθικὴ τῶν Δώδεκα Θεῶν. Καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν σοφιστῶν καὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου χρειαζόταν περισσότερο ἀπὸ ποτὲ τὴ θεία δικαιοσύνη...

Διαμαντῆς Κ. Κούτουλας

Φιλόλογος

Ἡ «ἰντελλιγκέντσια» τῆς Ρωμοσύνης

Ἡ θεολογοῦσα (ἐν ἀγνοίᾳ της!) ἰντελλιγκέντσια τοῦ κράτους τῆς Ρωμοσύνης: Ὁ ἄνθρωποι ἐντελῶς ἀντίθετοι τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, οἱ ὅποιοι μὲ περισσὴ κακεντρέχεια «κριτικάρουν» κατὰ τὸν πλέον μικρονοϊκὸ, πλεγματικὸ καὶ φανατικὸ τρόπο, γνωστοὶ γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ τους ἔλλειμμα ἀπὸ παιδιά. Κατὰ μέγιστο ποσοστὸ ἀποτυχημένοι στὸ παιχνίδι τοῦ ἔρωτα, ὅπου ἡ πίκρα... τοὺς ἔκανε ἱεροκήρυκες ἢ μαρξιστὲς ἰνστρούχτορες (καθ' ὅτι ἰδεολογικὰ συγγενεῖς), ὅπως ἀπέδειξε τὸ φιάσκο τοῦ ὑπαρκτοῦ Σοσιαλισμοῦ. Ἀνακυκλώνουν ἰουδαϊκὰς ἰδέες, οἱ ὅποιες δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἀναμοχλεύουν ὅ,τι βρώμικο καὶ παθητικὸ ἔχει ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, τὸ ὅποιο καλλιερگوῦν μέσῳ τοῦ ἐλέγχου, ποὺ ἀπὸ χρόνια πολλὰ διαθέτουν συνωμοτικὰ σὲ παγκόσμια κλίμακα, παριστάνοντας τὰ θύματα. Δόλος, μίσος, δολιοφθορὰ ἐναντίον τῶν πάντων, ὅταν τὸ ἄνθος τῆς εὐρωπαϊκῆς νεολαίας σύρθηκε σὲ δύο σκηνοθετημένους παγκόσμιους πολέμους, ὅπου ἡ οἰκονομικὴ κυριαρχία τους προκάλεσε τὸ χάλι τῆς Εὐρώπης.

Ἡ πίστις, κατατορικὴ ψυχικὴ λειτουργία, ὅπου συρρικνωμένα μὴ φυσιολογικὰ ψυχολογικὰ φαινόμενα καραδοκοῦν πίσω ἀπὸ φανατισμὸ ἐγκληματικὸ, ἐκδικητικὰ, νὰ σκοτώσουν τὴν ὁμορφιά, τὴν ἀμφισβήτηση, τὴν κριτικὴ σκέψη, τὸ χρωατό, τὸν ἔρωτα, τὸ φῶς καὶ ὅ,τι ἄλλο φωτεινὸ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Προμηθέα ἔρχεται.

Θλιβερὲς ὑπάρξεις, ποὺ μὲ τὰ ἐξανδραποδισμένα μέσα ἐνημέρωσης, ἀνήκοντα στὸν ἐξωτερικὸ καὶ ἐσωτερικὸ ἐχθρό, θρασύτατα κάνουν ἀνεπίτρεπτες συγκρίσεις κακεντρέχειας τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἐναντίον τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Ἐξασφαλισμένοι, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ τοὺς ἀντικρούσῃ. Ἔτσι ἀνέστιος ὁ πνευματικὸς κόσμος τῆς χώρας, στερημένος ἐνὸς ἀνωτέρου ἐπιπέδου μορφώσεως καὶ ψυχισμοῦ, νὰ μὴν ἔχῃ τόπο νὰ σταθῇ, ἓνα βῆμα, ὅπου ὁ λόγος του θὰ κεραύνωνε τὴν πνευματικὴ αὐτὴ ἀναπηρία.

Μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ μὲ τὴν δολοφονία τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Καποδίστρια ὡς καὶ τὴ φυλάκιση τῶν Κολοκοτρωναίων (ὅλα ἀπὸ ξένα κέντρα) ἔχομε μέχρι τὶς μέρες μας ἀκατάπαντα τὸ ξενοκίνητο κράτος τῆς Ρωμοσύνης, ὅπου σὲ συνεργασία μὲ τὸν ἐβραιοχριστιανισμὸ δὲν ἀφήνει ἐλεύθερο ἔδαφος στὴν ἐθνικὴ συνείδηση· αὐθαίρετα καὶ ὑποκριτικὰ τὴν ἔχει ὑποκαταστήσει, ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότης σὰν ἀπομονωμένο ἢ καὶ τουριστικὸ εἶδος, ἀποτελεῖ, συγκαλυμμένα ἢ μὴ, ὄχι ἀποδεκτὸ πνεῦμα ἀπὸ ἐγκάθετους τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Ἀπὸ ἐδῶ πηγάζουν ὅλες μας οἱ ἐθνικὲς περιπέτειες, ὅπου συρθῆκαμε αἱμάσσοντες γιὰ τὰ ξένα συμφέροντα. Τὸ εἶπαν ξεδιάντροπα: Πρῶτα ἡ θρησκεία καὶ βλέπομε ...γιὰ τὰ ἄλλα!

Παντελῆς Γλᾶρος

Τὰ κόκκαλα καὶ τὸ ἐξωκκλήσι

Ἡ λέξι *ἐκκλησία* ἀποτελεῖ μέρος τοῦ τίτλου τοῦ θεσμοῦ τῆς «Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου», ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ κυριώτερος στύλος τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Πέρσες αὐτὸν ἀκριδῶς τὸ θεσμὸ ἠθέλαν νὰ πλήξουν μὲ τὶς ἀναρίθμητες στρατιές ποὺ ἔφεραν στὴν Ἑλλάδα, μέχρι τὴν ὀριστική συντριβή τους στὸ Μαραθῶνα ἀρχικά καὶ τελικά στὶς Πλαταιές τῆς Βοιωτίας τὸ 479 π.Χ. Ἴδου ὅμως τώρα ἡ λέξι *ἐκκλησία*, καθὼς κρατεῖται στὰ χέρια τῶν Ἀσιατῶν, χάνει πλέον τὴ σημασία ποὺ εἶχε. Ἡ Ἀσία, ἄλλως πως ἡ Ἀνατολή, ἔλαβε ὕψος μειλίχιο καὶ χωρὶς νὰ δημιουργῇ θορύβους, ἀνεπαισθήτως, ὠνόμασε τὸν ἑαυτὸ της «Ἐκκλησία». Ἀλλὰ καὶ τὸν συρρέοντα λαὸ στοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς τὸν ὠνόμασε «ἐκκλησία» καὶ τοὺς ἴδιους τοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς, αὐτοὺς καθ' ἑαυτούς, τοὺς ὠνόμασε «ἐκκλησία» καὶ τὰ εἰς αὐτοὺς τελούμενα τὰ ὠνόμασε καὶ αὐτὰ «ἐκκλησίες». Μέσα στοὺς καιροὺς αὐτοὺς ἦλθε ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Α', ὁ ὁποῖος διὰ σειρᾶς ὅλης λαθῶν παρέδωσε τὴν Ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορία στὴν Ἀνατολή.

Καὶ ἰδοὺ ὀλίγον καιρὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου, ποὺ συνέβη τὸ ἔτος 337, τὸ ἔτος 379, ἡ Ἀνατολή, ἡ ὁποία τώρα ντύθηκε «Ἐκκλησία», ἔφερε ἀπὸ τὴν πόλι Καοὺκα τῆς Ἰσπανίας ἕναν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖο ὠνόμασε Θεοδόσιο. Ἡ ἱστορία δὲν διέσωσε τὸ πραγματικὸ του ὄνομα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ἐγίνετο ἴσως γνωστὴ ἡ ἐθνότητα ἀπὸ τὴν ὁποία προήρχετο ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Πρέπει ὅμως νὰ εἰπωθῇ ἐδῶ, ὅτι ὅσοι Ἑβραῖοι διέφυγαν μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἱερουσαλήμ, ποὺ ἐγίνε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους τὸ ἔτος 73, κατέφυγαν, ὡς λέγεται, στὴν Ἰσπανία. Τὸν ἄνθρωπο αὐτόν, τὸν Θεοδόσιο, ἡ Ἐκκλησία ἀνέδειξε αὐτοκράτορα τῆς ἡδὴ μετασχηματισθείσης, συνεπεία τῆς διαθρονικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ κινήματος τῶν Χριστιανῶν, Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας εἰς ἕνα κράτος τύπου τοῦ πάλαι ποτὲ ἀκμάσαντος κράτους τῶν Μακκαδαίων.

Ἱεροκρατούμενο, ἀλλὰ περσικῆς κατὰ τ' ἄλλα δομῆς, τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε τώρα πρωτεύουσα τὴ Βαβυλῶνα ἢ τὰ Σοῦσα, ἀλλὰ τὴν πάλαι ἰδρυθεῖσαν πόλι ἀπὸ τὸν Βύζαντα τὸν Μεγαρέα, τὴν πόλι ἡ ὁποία θὰ ἐγίνετο ἡ πρωτεύουσα τῶν Περσῶν, ἂν τὸ σχέδιο Ἀρταβάζου - Μαρδοχαίου δὲν ἀποτύχαινε τὸ πάλαι, τὴν πόλι ἡ ὁποία τώρα ὠνομάζετο Κωνσταντινούπολι.

Στὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο ἡ Ἐκκλησία ὑπαγόρευσε, καὶ αὐτὸς ὑπέγραψε, σειρὰν ὅλην διαταγμάτων κατὰ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἐπειδὴ οἱ Θεσσαλονικεῖς ἀρνήθηκαν νὰ ἐφαρμόσουν ἕνα ἀπὸ τὰ διατάγματα ἐκεῖνα, τὸ περὶ νηπιοδαπτισμοῦ τῶν τέκνων ὅλων τῶν ὑπηκόων τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Ἐκκλησία διέταξε τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο νὰ τοὺς σφάξῃ. Ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἔσφαξε δεκαπέντε χιλιάδες Θεσσαλονικεῖς, ἡ Ἐκκλησία προέβη σὲ μερικὲς θεατρικοῦ τύπου χειρονομίες. Τιμώρησε τὸν αὐτοκράτορα διὰ τῆς ποινῆς τῆς «ἀκοινωνίας» ἐπὶ τίνα καιρὸν καὶ στὴ συνέχεια τὸν ὑπέβαλε στὸ μαρτύριο τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τῆς λεγομένης μετανοίας. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία ἔθεσε ὑπὸ τὸν πλήρη ἔλεγχον αὐτῆς τὸν αὐτοκρατορικὸ θεσμὸ καὶ δῆθεν γενναioφρονούσα παρεχώρησε εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὸν τίτλον τοῦ Ἰσαποστόλου τοῦ Χριστοῦ! Τότε ἡ Ἐκκλησία ὠνόμασε τὸν ἑαυτὸ της ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς, περιεδλήθη καὶ

αὐτὴ στολὴν λαμπροτέραν τοῦ αὐτοκράτορος, ἀπέβαλε τὸν ἥπιο χαρακτῆρα, μὲ τὸν ὁποῖο ἔως τότε παρουσιάετο εἰς τὸν λαὸν καὶ ἔδειξε τὸ ἄσιατικό της πρόσωπο.

Τὸ ἔτος 395 ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ὁ Α΄ ἀπέθανε καὶ αὐτοκράτωρ τοῦ ἀνατολικοῦ τομέως τῆς αὐτοκρατορίας ὠρίσθη διὰ διαθήκης τοῦ ἀποθανόντος ὁ μόνις δεκαεπτὰ ἐτῶν υἱὸς τοῦ Ἀρκαδίου, τοῦ δὲ δυτικοῦ τομέως μὲ πρωτεύουσα τὴν Ρώμην ὁ μόνις ἑνδεκα ἐτῶν υἱὸς τοῦ Ὀνώριου, ὁ ὁποῖος ἐπιτροπεύετο ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Σηλίχωνα. Στὸν ἀνατολικὸν τομέα, στὴν Κωνσταντινούπολι, ἡ χριστιανικὴ πλέον ἡγεσία, γιὰ νὰ τρομοκρατήσῃ τὸν νεαρὸν αὐτοκράτορα, ἔφερε κοντὰ ἀπὸ τὴν Ἰλλυρία τὸν δάσβαρο Ἀλάριχον καὶ μὲ σύμφωνη γνώμην καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τὸν διέταξε νὰ μεταβῇ μὲ τὸ στρατὸ τοῦ στὴν Νότιον Ἑλλάδα καὶ νὰ ἀφανίσῃ τοὺς Ἕλληνας· ἀφοῦ σφάζῃ τοὺς ἄνδρες ἀπὸ δεκατεσσάρων χρονῶν καὶ ἄνω, νὰ ἐκτοπίσῃ μετὰ στὰ Βαλκάνια ἄνευ αἰτήσεως τὰ γυναικοκόπαιδα, οὐσιαστικὰ νὰ τὰ ἀποστείλῃ καὶ αὐτὰ στὸ θάνατο. Πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ Ἀλάριχου ἀντικατεστάθη ὁ πολιτικὸς διοικητὴς Πατρῶν μὲ ἕνα χριστιανόν, τὸν Ἀντίχιον, καθὼς καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Φρουρᾶς, ἡ ὁποία ἦτο τοποθετημένη στὶς Θερμοπύλεις. Ἀπεστάλῃ δὲ καὶ διαταγὴ στοὺς δύο αὐτοὺς νὰ παραμείνουν θεατὲς εἰς τὸ θείας ἐμπνεύσεως ἔργον τῆς γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ ἔτους 396 ὁ εὐνοῦχος Εὐτρόπιος, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε ὡς πρῶτος σύμβουλος τοῦ Ἀρκαδίου, δολοφονηθέντος τοῦ Γαλάτου εὐνοῦχου Ρουφίνου ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ στρατηγοῦ Σηλίχωνος, ἐπιτρόπου τοῦ συναυτοκράτορος Ὀνωρίου, ἐξέδωσε καὶ ἀπέστειλε στὸν Ἀλάριχον τὸν νόμον «*Εἰς γῆν φέρειν πάντα τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων*». Ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ διαταγὴν, ἀφοῦ κατεδαφίζονται τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων, νὰ κατασπάζονται καὶ νὰ μεταφέρονται δι' ἐπίστρωσιν ὁδῶν.

Ἀμέτρητοι τότε ρασοφόροι ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν νὰ βοηθήσουν τὸν Ἀλάριχον εἰς τὸ ἔργον αὐτό, τῆς κατασπάσεως τῶν ἔργων τέχνης τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἡ καταστροφὴ τῶν ἔργων τῶν Ἑλλήνων ἔλαβε χώραν καὶ πέραν τῶν περιοχῶν ὅπου ἔδρασε ὁ Ἀλάριχος. Σαράντα περίπου ἔτη μετὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀλάριχου ὅλες οἱ ἑλληνικὲς πόλεις μετετράπησαν εἰς σωροὺς ἑρείπιων, ὅπου δὲ κατεδαφίζετο ἕνας ἑλληνικὸς ναός, ἐκτίζετο πάλιν τοῦ χριστιανικοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι αὐτὸς ἡ ἁπλὴ πέτρα, ἡ ὁποία θὰ κυλιέται ἐπὶ παντὸς ἑλληνικοῦ ἔργου, «*ἵνα μηδὲ μνήμη αὐτῶ ὑπείναι*» (Κανὼν ΝΠ' τῆς μονίμου Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Κερθραγένης, ἔτος 419: βλ. Ράλλη - Ποτλῆ, τόμος 3, σελ. 615.)

Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή: «*Ἦλθεν ἄνθρωπος ἀπὸ Ἀρμεθαίας... καὶ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου*» (Ματθ. ΚΖ, 57-60 καὶ Μάρκ. ΙΕ, 43-46). Ἐπὶ τρεῖς καὶ ἥμισυ ἔτη ὁ Ἀλάριχος κατέστρεφε ἐκ θεμελίων τὴν πάλαι εὐκλεῆ Ἑλλάδα καὶ ἐδολοφόνει τοὺς Ἕλληνας. Τοὺς Ἕλληνας, ποὺ ὡς τότε εἶχαν μείνει ὅπως τοὺς περιγράφουν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς καὶ ἰδίως ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Πανσανίας. Καὶ ἦλθε τότε, τὸ ἔτος 399, ὁ στρατηγὸς Σηλίχων μὲ στρατὸ καὶ στόλον στὸν Κορινθιακὸ κόλπον κατὰ τοῦ Ἀλάριχον· καὶ ὁ Ἀλάριχος, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο τότε εἰς τὴν νότιον Πελοπόννησον, ἐστράφη πρὸς βορρᾶν καὶ κατῴρθη διὰ τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου νὰ διαφύγῃ στὴν Ἥπειρον καὶ τὴν Ἰλλυρίαν. Ὁ δὲ Ἀρκαδίου διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν τῆς Ἰλλυρίας καὶ τοῦ ἀπένευμε τὸ μεγαλύτερον παρῶντος τοῦ αὐτοκρατορίου, αὐτὸ τοῦ Magister Militum Illyricum, χωρὶς νὰ ἐντρέπεται γιὰ

τὴν πράξιν αὐτήν.

Αφοῦ οἱ Ἕλληνες κατεστράφησαν καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησε ὅτι ἐδραΐωσε τὴν θέσιν της, ἀπέκτησε ἀμέσως ὑπεροψίαν δυνάστου. Ἐθεώρησε μάταιον τὸν κόσμον καὶ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ εὐτέλισε τὸν ἄνθρωπο εἰς τὸν ἔσχατο βαθμὸν, ἀφοῦ τὸν ἐθεώρησε ὄν ἁμαρτωλό, ποταπὸ καὶ ἐλεεινόν, διὸ καὶ αὐτὸς ἔπρεπε νὰ μὴν ἔχῃ ἴδιον λόγο, νὰ μὴν ἔχῃ πρωτοδοουλία, νὰ μὴν ἔχῃ πλοῦτο καὶ ὁπωσδήποτε νὰ περιέλθῃ εἰς κατάστασιν «πτωχείας» ὕλικῃς καὶ πνευματικῃς. Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία ἐκήρυξε τὸν διωγμὸν κατὰ παντὸς σκεπτομένου ἀνθρώπου. Ὁ διωγμὸς ἦτο ἀξέστου ἕως βαρβάρου μορφῆς καὶ διενεργεῖτο διὰ βιαιοπραγιῶν, σφαγῶν, ἐμπρησμῶν οἰκιῶν, βιβλιοθηκῶν, συγγραμμάτων.

Ὅλα αὐτὰ ἐγίνοντο διὰ μιᾶς μονίμου ἐξεγέρσεως δῆθεν τοῦ μαινομένου πλήθους· καὶ ἐνῶ ἐδίδετο ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ διωγμὸς αὐτὸς θὰ παύσῃ κάποτε, δὲν ἔπαυε. Τότε τὰ γράμματα καὶ οἱ ἐπιστῆμες καταργήθηκαν, οἱ φιλόσοφοι ἐδιώχθησαν ἢ ἐσφάγησαν καὶ ἡ φιλοσοφία κατηγγέλθη ὡς ἀνούσιος φλυαρία. Οἱ δὲ περὶ κόσμου ρήσεις τῶν Ἑλλήνων ἀπηγορεύθησαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἐκείνου πού ἤθελε τις ἀναφέρει.

Αὐτὰ καὶ πάμπολλα ἄλλα, ὅσον ἀφορᾷ στὴ νοητικὴ δουλεία, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία ἐπέβαλε. Θὰ σημειώσωμε ἐδῶ, ὅτι οἱ ρήσεις τοῦ Χριστοῦ *«Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι»* (Ματθ. Ε, 3) καὶ *«Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα»* (Ἰω. ΙΒ, 46) ἐθριάμβευσαν! Πρὸς ἐπιβολὴν τῆς ὕλικῃς πτωχείας ἡ Ἐκκλησία κατασκεύασε μία προσευχή, τὴν ὁποία ἀπέδωσε στὸ Χριστό, ἴσως νὰ τὴν εἶπε καὶ ὁ Χριστός, ἂν αὐτὸς ὑπῆρξε ὡς ἱστορικὸν πρόσωπο. Ἡ προσευχὴ αὕτῃ ἔπρεπε νὰ ἀπαγγέλλεται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τουλάχιστο δύο φορὲς τὴν ἡμέρα, ἥτο δὲ αὕτῃ τὸ ἀναγκαῖο ὑπόστρομα λόγου γιὰ τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς ὁλοκληροῦ πολιτικῆς, τῆς Πολιτικῆς τοῦ Ἐπιουσίου Ἄρτου. Κατὰ τὴν προσευχὴ αὕτῃ ὁ καθιερωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἕνας θεός, ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τὸ ἀπόλυτον ὄν, τὸ ὁποῖο ἴσταται ἔξω τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων, ἀρέσκεται εἰς τὸ νὰ εἰσενέγκῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς πειρασμόν, διὸ καὶ ὁ πιστὸς σὺν τῇ παρακλήσει πρὸς τὸν θεὸ νὰ τοῦ δώσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ὥφειλε νὰ παρακαλῇ αὐτὸν νὰ μὴν τὸν εἰσενέγκῃ εἰς πειρασμόν. Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρει, ὅτι τῇ ἐγκρίσει αὐτῆς ὁ θεὸς ἔδιδε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, διὸ καὶ γιὰ νὰ θεραπεύεται ὁ κακὸς τῆς χαρακτῆρας, ὁ ἀσιατικός, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν μαρασμόν τῶν ἀνθρώπων ὡς καὶ τὴν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ, γιὰ νὰ πληγοῦν ἔτσι οἱ Ἕλληνες, ἔπρεπε ὁ ἐπιούσιος ἄρτος νὰ σπανίζῃ· καὶ γιὰ νὰ σπανίζῃ, ἔπρεπε νὰ μειωθῇ ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ στὸ ἐλάχιστο. Ἀλλὰ, γιὰ νὰ συμβῇ αὐτό, ἔπρεπε νὰ παρεμποδίζεται ἡ εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐργασία. Τότε ἡ Ἐκκλησία, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, τὴν Κυριακὴν, ὅπως τὴν ὠνόμασε, τὴν ὁποία καθιέρωσε ὡς ἀργία σύμφωνα μὲ τὸν Ἑβραϊκὸ νόμο, καθιέρωσε καὶ πληθος ἄλλων ἡμερῶν ὡς ἀργίες, τόσων, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπολογισθῇ σὲ ποιοὺ ποσοστὸ στὶς ὅλες ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐφθάναν αὐτές, καθ' ὅτι ἀργίες ὠνομάσθησαν ὅλες οἱ ἡμέρες, πού καθιερώθηκαν ὡς ἐορτὲς τῶν ἁγίων.

Ἦσαν δὲ οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι, πού ἀρνήθηκαν τὰ πάτρια καὶ τὰ ἱερὰ τῶν Ἑλλήνων, προσχώρησαν στὸ κίνημα τῶν Χριστιανῶν καὶ κατέλαβαν ὑψηλὰς θέσεις μέσα σ' αὐτό. Ἦσαν ἐπίσης ἀξιωματικοὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, πού προσχώρησαν στοὺς ἀνατροπείς, οἱ αὐτο-

κράτορες Κωνσταντῖνος καὶ Θεοδοσίος, ὁ Ἐδραῖος προφήτης Ἡλίας, ἡ ἑορτὴ τοῦ ὁποίου ἐθεσπίσθη νὰ τελεῖται εἰς τὸ μέσον τοῦ θέρους ὡς εἶδος πανηγύρεως, γιὰ νὰ καταργηθοῦν καὶ γιὰ νὰ πέσουν στὴ λησμονιὰ οἱ τελούμενες ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἑορτὲς τοῦ Διονύσου Ἐλευθερέως κ.ο.κ.

Επειδὴ ἀπὸ τὶς πολλὰς ἑορτὲς ποὺ ἐθεσπίσθησαν δὲν ἐδόλενε νὰ ἐργασθοῦν οἱ μὲ τὴν γεωργίαν ἀσχολούμενοι, διότι ἔπρεπε νὰ τηροῦν τὶς ἀργίες, ἡναγκάζοντο νὰ τὶς παραβιάζουν καὶ νὰ ἐργάζονται. Εἰς τὶς περιπτώσεις αὐτὲς ἡ Ἐκκλησία ἐθελούτῳφει καὶ δὲν ἐτιμῶρει τοὺς παραβάτες, ἐπέσειε ὁμως κατ' αὐτῶν τὸν φόβον τοῦ θεοῦ! Πρὸς περαιτέρω μείωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἡ Ἐκκλησία προωθοῦσε διὰ τῆς ἀσκουμένης ἀκατασχέτου καὶ πιεστικῆς «κατηχήσεως» στρατιὰν ὅλην κατ' ἔτος ἀνθρώπων νέων κατὰ τὸ πλεῖστον νὰ ἀκολουθήσουν τὸν μοναχικὸν δίο. Τοσαύτην δὲ ἔκτασιν ἔλαβε μὲ τὸν καιρὸ τὸ εἶδος αὐτὸ διαδιώσεως τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ὁ Παλαμᾶς θὰ εἴπῃ σ' ἓνα στίχο: *«Λεγεῶνες τὰ ξωκκλήσια καὶ στρατοὶ τὰ μοναστήρια»*.

Ἐκατομμύρια ἀνθρώπων πολλὰ –τὶς οἶδε πόσα– καταδικάστηκαν νὰ ξοδέψουν αὐτὸ τὸ ὑπέροχο δῶρο ποὺ δίδει ἡ φύση στὸν ἄνθρωπο, τὴ ζωὴ, ἀπαγγέλλοντες εἰς ρυθμὸν μουρμουρητοῦ τὶς μακρὲς προσευχάς, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἀσίας κατασκεύαζαν ἢ διαβάζοντες μέσα στὸ ἡμίφως τῶν μοναστηριῶν τὰ διάφορα συναξάρια καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων, κάμνοντες τὶς λεγόμενες «μετάνοιες» ἢ τοὶ ἑκαμπταν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἕως εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκλιπαροῦσαν τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ! Ὁ θεσμὸς τοῦ μοναχικοῦ δίου ἐπληξε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς τοὺς Ἕλληνας, τὸ ἔθνος τῶν ὁποίων ἐμαρῶνθη.

Περαιτέρω ἡ Ἐκκλησία ἐδημιούργησε πλῆθος παρεκκλησιαστικῶν ἐπαγγελμάτων, ὅπως: τὸ τοῦ ἀμφιοποιοῦ, τὸ τοῦ κηροποιοῦ, τὸ τοῦ κολυμδηθροποιοῦ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς τοὺς ναοὺς, τὸ τοῦ ἀναγνώστου, τὸ τοῦ ἀντιγραφέως κειμένων κ.ἄ. Καὶ ἡ στρατιὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ἡ ὁποία ἐπάνδρωσε καὶ τὰ ἐπαγγέλματα αὐτά, ἀπεσπάθη ἀπὸ τοὺς ἐργάτες τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Ἡ Ἐκκλησία, γιὰ νὰ πλήξῃ τὴν παιδικὴ ἡλικία, ἀλλὰ καὶ μὲ τρόπον ἑμμεσο νὰ μειώσῃ ἀκόμη περισσότερο τὴν γεωργικὴ παραγωγή καὶ δὴ νὰ ἐπιτύχῃ περισσότερη ἐξάρτηση τῶν πιστῶν ἀπὸ αὐτὴν, ἐθέσπισε τὶς νηστείες. Αὐτὲς ἦσαν μονοήμερες, ὅπως ἦσαν οἱ ἡμέρες τῆς ἐβδομάδας Τετάρτη καὶ Παρασκευή καὶ μερικὲς ἄλλες μέσα στὸ χρόνον· καὶ πολυήμερες, ὅπως ἦτο ἡ πρὸ τῶν Χριστουγέννων νηστεία τῶν σαράντα ἡμερῶν, ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα τῶν πενήντα ἡμερῶν, ἡ δεκαπέντε ἡμερῶν τὸν μῆνα Αὐγουστο καὶ ἡ ὀκτὼ ἡμερῶν τὸν μῆνα Σεπτέμβριο. Ἔτσι τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐργαζόμενος εἰς τοὺς ἀγροὺς ἔχει περισσότερη ἀνάγκη τροφῆς, ὅπως εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἀνοιξέως καὶ ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνα, ἡ Ἐκκλησία ἀπαγόρευε τὴν κατανάλωσιν τῶν βασικώτερων τροφίμων καὶ οἱ ἄνθρωποι ὑποχρεώοντο νὰ λαμβάνουν στὴν κυριολεξίαν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, καὶ μόνο τὰ κρόμμυα ἐπιτρέποντο γιὰ προσφάγι. Ἡ Πολιτικὴ αὐτὴ τοῦ Ἐπιούσιου Ἀρτου ἔφερε τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος *«εἰς θύραν θανάτου»*. Τοῦτο, διότι ἡ Ἐκκλησία γιὰ κάθε μέτρον ποὺ λάβαινε, ἐφρόντιζε, ὥστε στοὺς Ἕλληνας νὰ ἐφαρμόζεται ἀπαρεγκλίτως.

Ἡ Ἐκκλησία ὁμως δὲν ἐστάθη ἐδῶ. Ἀποφάσισε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν δυστυχή λαό. Ἐφεύρε αἰφνης τότε τὰ κόκκαλα καὶ τὶς εἰκόνες. Τὰ κόκκαλα ἦσαν ὁσὰ νεκρῶν ἢ μέλη νεκρῶν μουμιοποιημένα, τὰ ὁποῖα ἐτίθεντο σὲ κιβωτίδια ἐπιχρυσωμένα, καὶ ἐλέγετο ὅτι μέσα εἰς κάθε κιβωτίδιο εἶναι τὰ λείψανα τοῦ ἀ' ἢ β' ἁγίου. Τὰ κιβωτίδια αὐτὰ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας μεταφέροντο ἀπὸ πόλι σὲ πόλι καὶ ἀπὸ χωριό σὲ χωριό, ὅταν ἦτο ὁ καιρὸς τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν καὶ ὁ κάθε παραγωγὸς ἔδινε ὅ,τι ἤμποροῦσε νὰ δώσῃ. Τὸ ἴδιο ἐγένετο καὶ μὲ τὶς λεγόμενες εἰκόνες. Καὶ αὐτὲς ἐπιχρίοντο μὲ χρυσὸν ἢ ἄργυρον, τοὺς ἀποδίδοντο θαυματουργικὰς ιδιότητες καὶ μετεφέροντο καὶ αὐτὲς ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔδιδαν χρήματα ἢ καρποὺς ὁ καθένας ἀνάλογα μὲ τὸ ἔχειν του καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν δυστυχία πού τὸν ἐπληττε, ὑλικὴ ἢ πνευματικὴ, δοθέντος ὅτι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὁ φόδος τοῦ θεοῦ ἐκαλλιεργεῖτο καὶ ἡ δεισιδαιμονία καὶ ὁ φετιχισμός.

Καὶ ἰδοὺ σωτήριον ἔτος 717. Εἶναι Κυριακὴ πρωί. Στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἡ Ἐκκλησία ἵσταται ἐν χλιδῇ, ἐν ὑπεροφίᾳ καὶ ἐν ἀλαζονείᾳ. Εἰς τὸν ναὸν εἰσέρχονται καὶ οἱ πιστοὶ καὶ ἀφοῦ εἰσέλθουν, κατευθύνονται πρὸς τὸ τέμπλο τοῦ ναοῦ, ὅπου εἶναι οἱ μεγάλες εἰκόνες, καὶ διὰ γοερῶν θρήνων καὶ κοπετῶν ζητοῦν τὸ ἔλεος αὐτῶν, καὶ τὶς ἀσπάζονται μὲ πάθος, καὶ ὁ ἰδρωτὰς τοῦ προσώπου ἐνὸς ἐκάστου καὶ τὰ παράγωγα τῆς μύτης του καὶ ὁ σῖελος τῶν χειλέων του τρέχουν ποταμίδον. Ἡ δὲ Ἐκκλησία ἵσταμένη ἐκεῖ χαίρει, ὅτι τόσο πολὺ ἐταπείνωσε τὸ λαό, ὁ ὁποῖος στὸ χωρὸ ἐκεῖνο ἀποτελεῖτο ἀπὸ Πόντιους, Ἀρμένιους, Σύρους, Πέρσες καὶ δεδαίως καὶ ἀπὸ Ἑλλήνες. Naί, καὶ ἀπὸ Ἑλληνες. Καὶ ἡ Ἐκκλησία χαίρει γιὰ τὸ ὅτι ὅλες οἱ πατρίδες ὑπέστειλαν τὴν σημαία των πρὸ τῶν ποδῶν τῆς. Μέγα ὄντως ἐπίτευγμα, τὸ ὁποῖο οὔτε ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Περσῶν δὲν εἶχε συμβῆ εἰς αὐτὴν τὴν ἔκτασι πού τώρα συμβαίνει. Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία χαίρει τὰ μάλα γιὰ τὸ ὅτι ἔκλυσε τὸν ἀνχένα ἢ Ἑλλάς.

Ἡ Ἑλλάς ἢ εὐκλείης, ἢ Ἑλλάς τῆς καλλιεπείας, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἢ Ἑλλάς τοῦ Μιλτιάδη, τοῦ προεξάρχοντος στρατηγοῦ κατὰ τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος, τοῦ Πανσανίου, τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Κίμωνος. Ἰδοὺ ὁμως τώρα καὶ ἡ Ἑλλάς εἶναι ἐκεῖ καὶ ἵσταται ἐνώπιόν τῆς περιδείης, δούλη, ταπεινωμένη, πτωχὴ τῷ πνεύματι, ρακένδυτη καὶ ἄνευ ὑποδημάτων. Καὶ ἰδοὺ οἱ ὑψηλόφρονες Ἑλληνες ἀναμειγμένοι μετὰ τῶν βαρβάρων προσέρχονται ὡς Ἀσιάτες καὶ ζητοῦν τὸ ἔλεος τῶν εἰκόνων.

Καὶ ἐνῶ τὸ θέαμα ἐκεῖνο διαρκοῦσε καὶ ὁ χορὸς τοῦ ναοῦ, κακέκτυπο τοῦ χοροῦ τοῦ πάλαι (ἀπτογορευμένου ἤδη) Ἑλληνικοῦ θεάτρου, ἔψαλλε τὴ μονωδία: *«Δόξα Σοι τῷ δεῖξαντι τὸ φῶς. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία!»*, τότε μία φωνὴ ἑλληνικὴ ἠκούσθη: *«Παύσατε τὴν ἀθλιότητα»*. Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Γ' τοῦ Ἰσαύρου, ὁ ὁποῖος θεωρῶν τὸ οἰκτρὸν ἐκεῖνο θέαμα, διέταξε τοὺς θεράποντες τοῦ ναοῦ νὰ ἀναρτήσουν ὀλίγον ὑψηλότερον τοῦ ἀνθρώπινου ἀναστήματος τὶς εἰκόνες, γιὰ νὰ μὴν τὶς φθάνουν οἱ πιστοὶ νὰ τὶς ἀσπάζονται καὶ ἴσως αὐτὸ μετριάσῃ κάπως τὸν εὐτελισμὸ τοῦ ὄντος ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖο οἱ Ἑλληνες ἔδωσαν τὸ ὄνομα *ἄνθρω-*

πος. Τότε ἡ ἀλαζονεία τῆς Ἐκκλησίας ἐτραυματίσθη, τὸ πρόσωπό της ἔγινε ὠχρὸ καὶ τὸ σῶμα της τὸ διαπέρασε ρίγος τρομῶδες. Ποῖος ἦτο ὁ αὐθάδης, ὁ ὁποῖος διανοήθη νὰ ὑπείσθῃ εἰς τὰ ἔργα της; Ἀκολούθησε μικρὴ παῖσι καὶ ἡ «Ἐκκλησία» συνελθοῦσα κάπως ἀπὸ τὴν ταραχὴν ἔρριψε μία βλοσυρὴ ματιὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ λαοῦ. Τότε τὸ δυστυχὲς πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λαός, αὐτὸ τὸ μυριοκέφαλο θηρίο, ὅπου καὶ ἓνα ἐνδεκάχρονο παιδί ἤμπορεῖ νὰ τὸ σύρῃ καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσῃ ὅπου αὐτὸ θέλει, ἐδόθη δοῆν μεγάλην καὶ μὲ κραυγὰς καὶ ἰαχὰς καὶ κατάρεις καὶ θρήνους καὶ ὀδυρμοὺς καὶ θορύβους ἐχύθη στοὺς δρόμους καὶ τὶς ἀγυῖες τῆς πόλεως καὶ διέπραττε λεηλασίες καὶ καταστροφὰς καὶ φόνους πολλοὺς.

Εἶναι γνωστὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς Ἱστορίας. Ἐμεῖς θὰ σύρωμε τὶς δέλτους της μερικὺς αἰῶνες ἀργότερα: Σωτήριον ἔτος 1100. Ἴδου ἡ Βοιωτία. Ὑπάρχει ἀκόμη ἐκεῖ ἡ πόλις τῶν Θηβῶν, ἀλλὰ ἡ πόλις τῶν Πλαταιῶν, ὅπου ἔγινε ἡ ἱστορικὴ μάχη, ὅπου ἡ Ἑλλάς εἶχε συντρίψει τὴν Ἀσίαν, δὲν φαίνεται πουνθενά. Κάπου ὅμως, ἐκεῖ στὴ νότια πλευρὰ τῆς θηβαϊκῆς πεδιάδος, ὑπάρχει μία ὀνομασία τοπικὴ, τὰ «Κόκκαλα». Ἀσφαλῶς ἡ ὀνομασία αὕτη εἶναι παραφθορὰ τῆς λέξης *κόκκαλα* καὶ σημαίνει τὰ *κόκκαλα* τῶν Ἑλλήνων, τὰ ἱερὰ. Τὰ *κόκκαλα* τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἔπесαν συντρίβοντας ἐκεῖ τοὺς Ἀσιάτας εἰσβολεῖς τὸ 479 π.Χ. Δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ ἐπιχρυσωμένα κιβωτίδια, περὶ ὧν ὁ λόγος πιὸ πάνω. Ὑπάρχει ἡ σιωπή. Ἡ ἀξιοπρεπὴς καὶ εὐγλωττος σιωπή.

Ἄς ἔλθωμε ὅμως ὡς νέοι Ἀναχάρσεις μερικὰ στάδια νοτιώτερα. Ἴδου ἡ ἀγορὰ τοῦ πάλας ποτὲ κλεινοῦ Ἀστεως. Ἡ ἀγορὰ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων. Ἡμέρα τῆς ἐβδομάδας πρώτη. Εἶναι πρωὶ καὶ ἡ ἥλιος τῆς πάλαι ποτὲ μεγάλης πατρίδος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι λαμπρός. Ἴδου αὐτὸς ἀνέτειλε ἀπὸ τὸ ὄρος Ὑμηττός καὶ οἱ ἀκτίνες του πίπτουν ἐπάνω στὰ ἐρεῖπια. Ἐπάνω στὰ σπαράγματα τοῦ κάλλους, τῆς τέχνης ποὺ οἱ Ἕλληνες ἀποτύπωσαν πάνω στὰ λευκὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ ὄρους. Τοῦ κάλλους, ποὺ μία ζηλότυπος μοῖρα δὲν τὸ ἐσεδάσθη καὶ ἄφησε τοὺς βαρβάρους νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν νὰ τὸ καταστρέψουν. Ἐδῶ, μέσα στοὺς σωροὺς τῶν σπασμένων μαρμάρων, ἴσως ὑπάρχουν καὶ τὰ θραύσματα τῆς μαρμαρίνης πλάκας ποὺ ἔφερε ἐπάνω της χαραγμένη τὴν ἐπιγραφή: «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΛΗΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ΤΩΝ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ ΤΗΙ ΘΕΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΑΝΑΤΙΘΕΑΣΙ». Στὸ μέσον τῶν θραυσμάτων δεσπόζει ἓνα ἐκκλησάκι. Παρὰπλευρὰ ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι ἐκεῖνο ὑπάρχει ξύλινο σήμαντρο καὶ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἵσταται ἐκεῖ καὶ ἐργάζεται πρὸς παραγωγὴν ἤχου, καὶ τὸ ξύλο τὸ ὁποῖο κρούει ἐπάνω στὸ ἄλλο ξύλο, ποὺ εἶναι τοποθετημένο ἐκεῖ, ἐκπέμπει ἤχον σκληρὸν καὶ μονότονον, ὁ ὁποῖος λέει:

Κόκκαλα, κόκκαλα, κόκκαλα!
Τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων εἶναι
κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ χαλάσματα.
Κόκκαλα, κόκκαλα, κόκκαλα!

Πᾶνος Τσίνας

Ἐπίτιμος Διευθυντῆς
 τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκῆς τῆς Ἑλλάδος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Α.Ν. ΚΥΡΙΑΚΟΥ, *Ἡ ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία*

Ὅταν ἡ ὁλο-κουλτούρα ἀναμοχλεύη τὸν πολιτισμικὸ της θυθὸ, ἀνθρώπινες συμπεριφορὲς χαμένες στὸ ἀνύπαρκτο μεταφυσικὸ «Ὑπερπέραν» λαμβάνονται σὰν τάχατες ἀποκαλυπτικές. Οἱ καταστροφεῖς αὐτοὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, οἱ μὴ γνῶστες τῆς ὁμορφιάς, τοῦ κάλλους καὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἐνατένισης τοῦ καταπληκτικοῦ πλάσματος ἀνθρώπου, ὅπως ἡ Αἰσθητικὴ ἐκείνη ἀποτύπωσε τὴν βιολογικὴ καὶ ὄντολογικὴ του ὑπόστασι, δὲν ἔχουν καμμία δική τους κατάθεσι πολιτισμοῦ, ἀπαράιτητη προϋπόθεσι ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συγκεκριμενοποίησι τῶν ἐννοιῶν καὶ ἔργων, καὶ ἔτσι ὁ κάθε προβληματικὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἀλωνίξῃ ἀνεξέλεγκτος.

Γι' αὐτὸ ἡ ἐν λόγῳ Μαρία ἄγεται καὶ φέρεται ἀπὸ τὸν πλέον ὀργιώδη γενετήσιο ὄργανισμὸ ἴσαμε τὴν ἀσκητικὴ ἀναχώρησι, ὅπως ἓνα μόλις σφαγμένο κοκκορόπουλο, πὺν τὸ ἀφήνομε, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ γιὰ λίγο τίς ἀνακλαστικὰς κινήσεις τῆς σφαγῆς... Ψυχοπαθολογικὰς ἱστοριοῦλες γιὰ σκανδαλοθηρικὴ ἔξαψι τοῦ χριστεπώνυμου πληρώματος, ὅπου μάγοι τῆς οἰκείας κουλτούρας ἐκτοξεύουν τὴν πώλησι τέτοιων διδλίων, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ θαύματα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας κρύπτονται στὰ ὑπόγεια τοῦ Βατικανοῦ ἢ στὶς στάχτες ἀποίας Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξάνδρειας καὶ στὴν φίμωσι τῆς Παιδείας ἢ τὴν λογοκρισίαν τῆς ἀληθινῆς Διανόησης. Ὁ Διόνυσος τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου ἦρθε καὶ ἐγένετο Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλη, καὶ ὅποια ἀναφορὰ σὲ ὄργανα ἔχει πρώτιστα τὴν ὁμοφίαν τοῦ πνεύματός του, ὅπου ὅλα παίρνουν ἓνα καταπληκτικὸ νόημα. Ὁ ἀσιατικὸς σκοτεινὸς δεσποτισμὸς μὲ τίς ἀνάλογες ἐκρήξεις μιᾶς δυναστευμένης ψυχῆς δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τὸν ὑπέροχο Ἑρμῆ, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς χορεύῃ βακχικὰ σὲ μιὰ ἐκρηξίῃ ζωῆς, φωτός.

Οἱ μεσαιωνικοὶ σκοταδιστὲς στὶς μέρες μας ξαναχτυποῦν, ἐπανεκδίδοντας τέτοια διδλία, μιᾶς καὶ ἐλέγχουν τὰ πάντα.

Παντελῆς Γλάρος

Κινηματογραφικὴ ψυχοθεραπεία

Ἀναμφισβήτητα ὁ ἀμερικανικὸς κινηματογράφος γνωρίζει τὰ τελευταῖα χρόνια μιὰ ἀνεπανάληπτη ἀνθησι. Κι ἂν κανεῖς δὲν συμφωνῇ μὲ τὸ ἐπίπεδο τῆς ποιότητος πὺν προσφέρει, σίγουρα δὲν μπορεῖ νὰ παραδῇ τὴν ἔκτασι τῆς ἀποδοχῆς πὺν θρῖσκει ἀπὸ τὸ παγκόσμιον κοινόν. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἰσχὺς του ὡς φορεὰ προπαγάνδας εἶναι γιγάντια. Ὅμως, ἂν προσπαθήσουμε νὰ ἐξετάσουμε τὸ φαινόμενο αὐτὸ θαυότερα ἢ ἀπλούστερα, ἴσως θὰ δοῦμε πὺς ὁ ἴδιος ὁ κινηματογράφος δὲν ἔχει καμμία ιδιαίτερον ἐγγενὴ δύναμι. Ἡ ἰσχὺς του γιγαντώνεται, ἀπὸ τὴ στιγμὴ πὺν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἀποδέχονται ὡς διέξοδο, ὡς ἀποθετήριο τῶν ψυχικῶν τους δαρῶν.

Δὲν ἔσφαλαν στὶς προβλέψεις τους γιὰ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου τόσο ὁ Ἑγελὸς ὅσο καὶ ὁ Νίτσε. Ἀμφότεροι οἱ Γερμανοὶ φιλόσοφοι κατάλαβαν, πὺς ἡ ἀνετη ἀστικὴ ζωὴ τῆς «φιλελεύθερης δημοκρατίας» σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἔλλειψι ἀπειλῆς ἐνὸς πολέμου (νάτο τὸ «Τέλος τῆς Ἱστορίας»!) θὰ δημιουργοῦσε ἀνθρώπους χωρὶς ψυχικὸ σθένος, νοθροὺς καὶ ἐγωκεντρικοὺς, ἀδύναμους νὰ ὀρίζουν οἱ ἴδιοι τὴ ζωὴ τους. Ἡ κοινωνία θὰ ἐκτριχοῦτο ἀπ' τὸν ἀτομικισμὸ καὶ τὴν ἀτολμία, στοιχεῖα ἐκφυλισμοῦ καὶ διά-

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ, *Ζητήματα Διαλεκτικής*

«Πρόκειται για μιὰ “ἀναισθησία” τῆς φαντασιακῆς δημιουργικότητος, πὺν δρᾷ ἀνώνυμα, ἀταύ-
τιστα, συνεπῶς ἀναπαραγωγικά, ἀλλοιωνόντας τὴν ἐλευθερία πληροφόρησης καὶ μετατρέποντάς
τὴν σὲ οὐσιαστικὴ παραπληροφόρηση, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας διάγουν τόσο τὸ ὑποκείμενο ὅσο
καὶ τὸ ἀντικείμενο ἐξουσίας, ἂν καὶ μὲ τὴν τελευταία ἐννοοῦμε ὄχι ἀπλᾶ τὴν ὑλικὴ ἢ καὶ μεταφο-
ρικὴ ἄσκηση δίας ἀλλὰ κυριώτατα ἓνα τρόπο κατευθυντικότητος ἢ κυδερνητικότητος τῆς γνώμης
καὶ τῆς πράξης. Ὑπολινθάνοντως καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητα οἱ παραδοσιακὲς μορφές ἐξουσίας
(ἡθικῆς, πολιτικῆς, δικαστικῆς) ὑπόκεινται στὴ διάχυση τῶν μαζικῶν εἰκόνων χωρὶς διακριτὸ ὑπο-
κείμενο, δηλαδὴ χωρὶς φορέα προέλευσης ἢ δημιουργοῦ». Αὐτὰ διαπιστώνει (σ. 240) ὁ Σωκράτης Δε-
ληβογιατζῆς καὶ προειδοποιεῖ: «Φαίνεται παράδοξο, πῶς μιὰ τέτοια ἐξουσία, ἀπολντοποιημένη
ἀπὸ τὶς ἐξεζητημένους τεχνικὲς πὺν χρησιμοποιοῖ καὶ τὰ κολοσσιαῖα ποσὰ τὰ ὁποῖα συμπαρασύρει,
ἔχει ἐγκαταλειφθῇ στὴν ἀνωνυμία, ἂν ὄχι καὶ στὸ ἀπόκρυφο. Ἡ δίαυη μὰ δέδαιη ρήξη ἀνάμεσα στὴν
κοινωνικὴ καὶ τὴ “μαζικὴ” ἢ “διαμεσολαθήμενη” ἐξουσία συνδέεται μὲ μιὰ πληροφόρηση ἑνὸς
εἶδους ἀρνητικῆς ἐντροπίας, αὐξάνεται δηλαδὴ ἀπεριόριστα, χωρὶς νὰ φέρῃ μέσα της τὸ σπέρμα
τῆς φθορᾶς, ἐνῶ οἱ θεσμοί, ὅπως κάθε ἀνθρώπινη δόμησις πὺν ἀπαιτεῖ κατανάλωση ἐνέργειας, φαί-
νονται ἀπεναντίας ἐντροπικοί, δηλαδὴ ὑπόκεινται στὴν ἐξαφάνισι καὶ τὸ θάνατο. Ἔτσι ἡ πληθθα-
ρα τῶν πληροφοριῶν ἀπειλοῦν μὲ ἀποσταθεροποίηση τὸν κοινωνικὸ ἵστό προσβάλλοντας καὶ τὸ ἴδιο,
ὅπως παρατηροῦσε ὁ Popper, τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα» (σελ. 240).

Τὰ «Ζητήματα Διαλεκτικῆς» ἀποτελοῦν σταθμὸ στὴ σύγχρονη ἑλληνόγλωσση φιλοσοφικὴ βι-
βλιογραφία. Ὁ συγγραφέας τοὺς παρακολουθεῖ τὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξι τῆς φιλοσοφίας ἀπὸ τὴν
ἀρχαία ἔποχὴ τῶν πανεπιστημίων δημιουργῶν της ἕως σήμερα, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐμβαθύνει μὲ
τροπὸ διαλεκτικὸ στὴν διαχρονικὴ ἀξία τῆς φιλοσοφίας, καταδεικνύοντας τὴν χρησιμότητά της ὡς
ὁδηγοῦ τῆς γνώσεως, προκειμένου νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν ἀλήθεια πὺν διέπει τὴν πραγματικότητα
γύρω μας. Γιὰ παράδειγμα «ὁ κίνδυνος προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀπώλεια μιᾶς σχέσης αἰσθητικοποίη-
σης (...): τὸ ἐπαναστατικὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφραστῇ μαζικά παρὰ ἐνεργοποιώντας ὁ,τι πῶ ἐγγενῶς
ἀτομικὸ διαθέτει ὁ ἄνθρωπος(...). Διαφορετικὰ ἢ εἰκόνα πνίγει τὸ “φαντασιακό” (...), ἱσοπεδώνει
τὶς ἀξίες τῆς ομάδας (ἔθνους, κοινωνίας, κράτους), ὑπονομεύει πολιτικούς καὶ πολιτιστικούς θε-
σμούς(...). Ἡ ἴδια ἢ καθημερινότητά μας ἀπῆχει τὶς ἀναδιευθετήσεις πὺν συντελοῦνται στὸ χρόνο
(ἀναφορικά μὲ τοὺς τόπους διαβίωσης ἢ ἐργασίας) καὶ τὸ χρόνο (ὥρες ἀπασχόλησης, μελέτης ἢ δια-

λυσης. Αὐτοὺς ἀκριδῶς τοὺς διαλυτικὸς κραδασμοὺς προσπαθεῖ νὰ ἀπορροφήσῃ ὁ
κινηματογράφος. Ἐκεῖ τὸν στρέφουν συνειδητὰ ἐκεῖνοι πὺν τὸν ὀρίζουν.

Τὸ κοινὸ, ταυτιζόμενο μὲ τοὺς ἥρωες, «διώνει» καὶ αἰσθάνεται πράγματα, πὺν στὴν
προσωπικὴ του ζωὴ ἀδυνατεῖ νὰ γνωρίσῃ, ξέρεῖ ὅτι εἶναι ἀνίκανο νὰ τὰ κατακτήσῃ,
νὰ τὰ νιώσῃ. Ἀγαπᾷ, ἐρωτεύεται, ἀγωνίζεται, νικᾷ ἢ καμαρώνει, διότι χωρὶς κίνδυ-
νο ζῇ στὸ περιθώριο ὡς μέλος τοῦ ὑποκόσμου. Ὁ δρόμος αὐτὸς τῆς «ταύτισης» ἔχει
κι ἄλλες συνέπειες: Τί ἀξία ἔχει ὁ δικός μου κόσμος μπροστὰ σὲ «κείνον τῶν στᾶρ; Τί
ἀξία ἔχει τὸ δικό μου φιλί, πὺν δίνω σὲ ἓναν ἄσημο σύντροφο, μπροστὰ στὸ «φιλί τοῦ
αἰῶνα»; Ὁ δικός μου πόθος μπροστὰ στὸ «πῆδημα τοῦ αἰῶνα»; (εἰπώθηκε καὶ αὐτό);
Ὁ ἀγῶνας τῆς ἀνώνυμης ζωῆς μου μπροστὰ στὸν ἀγῶνα τῶν ἀνίκητων στᾶρ; Ζῶ ὁ,τι,
δὲν μπορῶ νὰ ζήσω στὴ δική μου ζωὴ. Θὰ ξεχαστῶ ἔστω καὶ γιὰ λίγο ἀπ’ τὰ αἰσθή-
ματα τῆς ἀποτυχίας, τῆς ἡττας, τῆς ἀδυναμίας, τῆς ἀσημότητος, πὺν μὲ κυριεύουν...

Ἡ κινηματογραφικὴ αἴθουσα λειτουργεῖ καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ὡς «ἐργαστή-
ριο ψυχθεραπείας». Ἡ αἴθουσα γεμίζει, σβήνουν τὰ φῶτα καὶ ἐντελῶς ἔξαφνα ἀρχί-
ζει τὸ κινηματογραφικὸ «ἠλεκτροσόκ». Εἰκόνες καὶ χρώματα ἐναλλάσσονται ταχύ-
τατα, ἐνῶ ὑψηλῆς ἐντάσεως ἤχοι χτυποῦν ἀπὸ κάθε πλευρά. Καὶ ὅταν πλέον «σπάη»

σκέδασης) μέσα σὲ μιὰ γραφειοκρατικὴ κοινωνία τῆς κατανάλωσης, πὺν συντηρεῖ καὶ ταυτόχρονα διευρύνει τὸ πλαίσιο κινήσεων τοῦ τεχνολογικοῦ ὄντος. Πράγματι ἡ μαζικοποίηση τῆς πληροφόρησης, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ἐπικοινωνίας (φωτογραφία, κινηματογράφος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, δίντεο) συνιστοῦν μιὰ νέα σχέση μὲ τὸ καθημερινό, πὺν ἀνάγεται σὲ βασικὸ πυρῆνα κοινωνικῆς ὁργάνωσης τοῦ κράτους» (σ. 241).

Πρόκειται γιὰ μιὰ πρωτοποριακὴ ριζοσπαστικὴ πραγματεία, ἡ ὁποία ἀποδεσμεύει τὴν σκέψη ἀπὸ τὸν δλιστικὸ ἢ μεταφυσικὸ χαρακτήρα κάθε θεοκρατίας καὶ ὀλοκληρωτισμοῦ. Παράλληλα μὲ ἥπια μεθοδικότητα, χωρὶς ἀφορισμούς καὶ ὑπερβολές, ξεγυμνώνει τὴν φύση τῆς ἐξουσίας καὶ ξεσκεπάζει τὸ σημερινό της πρόσωπο καὶ προσωπεῖο.

Ἐν κατακλείδι ὁ δημιουργὸς τῆς ἐν λόγω συγγραφῆς, εἰδήμων καθηγητῆς τῆς Πολιτικῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Ἀνθρωπολογίας, ἀποκαλύπτει, ὅτι «ἡ πολιτικὴ ὄψη τῆς πληροφόρησης ἀποβαίνει ἔτσι κυριαρχικὴ, ἔστω καὶ μεταλλαγμένη ἢ μεταμφιεσμένη σὲ πολιτιστικὴ κατὰ τὸ ἐπαναδραστικοποιημένο (;) φιλοσόφημα τῆς ἐποχῆς» (σ. 246).

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

- Στὸ τεῦχος 233 καὶ στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Διαμαντῆ Κούτουλα «Ἡ ἐπανάσταση τῶν “ἀρρήτων” ἀριθμῶν στὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη» στὴ σελ. 14975, στίχος 10 ἀπὸ ἐπάνω, ἀντὶ τοῦ σημείου ἀνισότητος νὰ γραφῇ +, στὸ στίχο 12 ἀντὶ ν2 νὰ γραφῇ ν², στὴ σ. 14976, ὑποσημ. 1, ἀντὶ ΔB2 = ΔΔ2 + ΔB2 νὰ γραφῇ ΔB² = ΔΔ² + ΔB² • Στὸ τεῦχος 233, στὴ σελίδα 14950 καὶ στὸν 5ο στίχο ἀπὸ τὸ τέλος, οἱ ἀριθμοὶ 6 καὶ 6,8 νὰ διορθωθοῦν σὲ 4,65 καὶ 4,6 ἀντίστοιχα • Στὸ τεῦχος 233, στὴ σελίδα 14956, ἡ λεζάντα τῆς ἐπάνω ἀριστερῆς φωτογραφίας νὰ μεταφερθῇ στὴν ἐπάνω δεξιὰ φωτογραφία καὶ ἀντιστρόφως.

Λόγω ἀστάθμητων αἰτίων ἡ πρόσβαση στὴν ἴστοσελίδα τοῦ «Δαυλοῦ» εἶχε καταστῇ ἀδύνατη κατὰ τὶς τελευταῖες σαράντα ἡμέρες. Ἦδη ἡ τοποθεσία μας εἶναι προσβάσιμη γιὰ οἰονδήποτε: <http://www.davlos.gr>

ἡ προσωπικὴ ἰδιαιτερότητα τοῦ θεατῆ, ἡ αἴσθηση τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου καὶ ἔχῃ ἐπέλθει ἡ ἀπόλυτη ψυχικὴ «ἐξομοίωση» τοῦ κοινοῦ, ἔρχεται ἡ νηνεμία, ἀρχίζει ἡ «ὑπόθεση». Ἐξερχόμενο τὸ κοινὸ ἀρχίζει νὰ ἐπανερχεται σταδιακὰ ἀπ' τὴ νάρκωση, προσπαθεῖ νὰ φέρῃ καὶ πάλι τὸ παρὸν τῆς ἄχαρης προφανῶς ζωῆς του ἐκεῖ πὺν πρὶν λίγο εἶχε ἀφήσει...

Ὅπως δὴ ποτε τέτοιοι «παγκόσμιοι ὁργανισμοὶ ψυχοθεραπείας» ὅπως ὁ κινηματογράφος ἀλλὰ καὶ ἡ ταχέως ἐπερχόμενη «εἰκονικὴ πραγματικότητα» εἶναι σίγουρα φάρμακα καταστολῆς καὶ μάλιστα ἀποτελεσματικά, δὲν ἐπιφέρουν ὅμως σὲ καμμία περὶπτωση τὴν ψυχικὴ ἵαση. Καὶ ἐκεῖνοι πὺν μερμνοῦν γιὰ τὴν Παγκόσμια Τάξη δὲν μποροῦν νὰ ἐφυσχάσων διὰ παντός. Ἡ σημερινὴ ἀνθρώπινη ζωὴ, πολλαπλῶς καταπιεζόμενη, ἐπιζητᾷ τὸν Διόνυσο, τὴν ὁρμέφυτὴ τάση τῆς πρὸς τὴν ἐλευθερία. Μὰ δείχνει, ἀντὶ νὰ πλησιάζῃ, νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ αὐτόν. Κανένας κινηματογράφος ἢ ἠλεκτρονικὸς ὑπολογιστῆς δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ σὲ μόνιμη δόση τὸ ψυχιατρικοῦ τοῦ σύγχρονου κόσμου. Ἀν οἱ Μαινάδες κατηφορίσουν πρὸς τὴν πόλιν, θὰ εἶναι ἤδη γιὰ ὅλους (ψυχιάτρους καὶ ἀσθενεῖς) πολὺ ἀργά.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Στὸν αἰθέρα στέκει, νά!

Τὴ στιγμὴ πὺν κορυθαντιοῦσε στὸν λόφο τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ ἕνας ἐκ τῶν δύο ἁγίων ἀρχιερέων τῆς Ρωμιουσύνης ἐν ἱερᾷ συμπνοίᾳ μὲ τὸν ἅγιο κυρίαρχο τῆς Δύσης, ὁ ἕτερος ἅγιος ἀρχιερωμὸς εἰσέβαλεν ἐξ Ἀνατολῆς ἐν πομπῇ στὶς «Πατριαρχικὲς Ἐπαρχίες» του (ἔτσι ἀποκαλεῖ τὶς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος πὺν ἐνσωματώθηκαν στὸ Ρωμαῖκο μετὰ τὸ 1912, δηλ. Ἡπειρο, Μακεδονία, Θράκη, Νησιὰ Αἰγαίου καὶ Κρήτη) καί, ὅπως λέμε στὴ στρατηγικὴ, μὲ μία σύντονη πορεία ἀντιπερισπασμοῦ ἀπὸ τὸ Σουφλί μέχρι τὶς Σέρρες πλευροκόπησε τοὺς δύο ἱεροὺς συμμάχους, πὺν ὤμνυν ἐπὶ τοῦ Βράχου τοῦ Ἀρεως καὶ ἔχεον Πανυλικὴν σπονδὴν ἐν ἀδελφικῇ μετανοίᾳ.

Οὕτως πως ἐπανελήφθη τὸ ἐν Ἀγία Σιών καταρτισθὲν πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν καὶ ἀενάως διὰ μέσων τῶν αἰώνων ὑλοποιούμενο στρατηγικὸ σχέδιο, γιὰ νὰ μετατραπῇ ὁ Ἑλληνισμὸς, πὺν ἀπλωνόταν ἀπὸ τὸ Γιβραλτάρ μέχρι τὴν Δεκάπολιν τῆς Ἰορδανίας καὶ ἀπὸ τὴν Κυρηναϊκὴν μέχρι τὴν Κριμαία (σ' ὅλες τὶς ἀκτὲς τῆς Μεσογείου, ὅπως οἱ δάτραχοι στὶς ὄχθες μιᾶς λίμνης, κατὰ Πλάτωνα) σὲ ἀλληλομαχόμενες «σχέτεις» Ἑλληνο-γαλλο-ιταλο-τουρκο-βουλγάρων... κατὰ Γαλλο-ιταλο-τουρκο-βουλγαρο...-ελλήνων καὶ Ἑλληνο-ορθοδοξο-καθολικο-προτεσταντο-ισλαμιστῶν... κατὰ ὀρθοδοξο-καθολικο-προτεσταντο-ισλαμιστο...-ελλήνων. Καὶ οὕτω πως σήμερον οἱ δύο νέες «σχέτεις» τῶν Ἑλληνο-αμερικανο-τουρκο-φαναριωτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν Ἑλληνο-ευρωπαϊο-φραγκο-αρεοπαγιτῶν ἀφ' ἑτέρου προετοιμάζονται νὰ ξανακόψουν πάλι στὰ δύο τὸ ἐναπομένον θλιβερὸ ρετάλι τοῦ πάλαι ποτὲ Παμμεσογειακοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸ Ρωμαῖκο, σὲ Ἀμερικανορωμαῖκο τῶν «Πατριαρχικῶν Ἐπαρχιῶν» καὶ σὲ Φραγκορωμαῖκο τῆς Ἐκκλησίας τῆς «Ἑλλάδος» (αὐτὴ ἄλλωστε, Πελοπόννησος-Ρούμελη-Θεσσαλία, ἦταν ἡ Ἐξαρχία καὶ τὸ «Θέμα» – βυζαντινὸς νομὸς – Πάσης Ἑλλάδος ἐπὶ ἐνδόξον καὶ ἀλήστον μνήμης Βυζαντίου).

Μόνον πού... Μόνον πὺν οἱ χιλιετίες βοοῦν, ὅτι ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶναι γεωγραφικὴ περιοχὴ, δὲν εἶναι ἔδαφος, δὲν εἶναι ἐπαρχίαι, δὲν εἶναι ἑξαρχία, δὲν εἶναι κράτος, δὲν εἶναι «θέμα». Εἶναι διάχυτη στὸν Πλανήτη, ἄπιαστη γιὰ τοὺς διῶκτες της, αἰθέρια γιὰ τοὺς ὀραματιστὲς της:

**«Στὴν Ἀσία ἂν ἀγγίξῃ ἀπὸ τὴ μιά,
τῆς Εὐρώπης λίγο ἂν ἀγκουμπᾷ,
στὸν αἰθέρα στέκει, νά!
καὶ στὴ θάλασσα μόνη της.»**

(Ὀδυσσεὺς Ἐλύτης)

Δ.Ι.Λ.